

Per 1395/2009

10031623,22

C08T55

GORIŠKA KNJENICA

Časopis za 2009

179

2009
SPECIAL OLYMPICS
WORLD WINTER GAMES
IDAHO USA

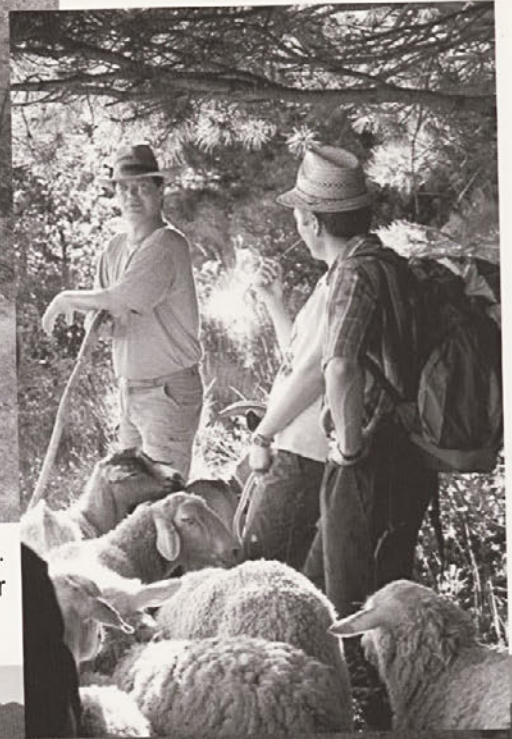

Special Olympics

IZDAJA DRUŠTVO TRILLEK

»Dejmo se mal ustaut.«

Foto: Luka Bizjak

Sestanek »ta glavnih«.

Foto: Robert Likar

Priden fant Dušan.
Foto: Luka Bizjak

In smo šli ...

Foto: Robert Likar

... kot nekoč.

Foto: Robert Likar

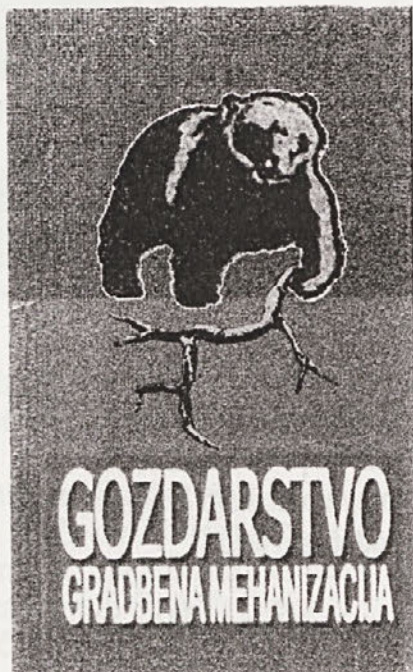
Foto: Robert Likar

Colski časnik

2009

22. številka

Kobal

Silvester Kobal s.p.

Malo Polje 26

5273 Col

041/414 603

05/366 83 06

Colska gastroža 2009

V času okrog Božiča, ko se delajo računi za nazaj, se na svojem vsakoletnem »obračunu« zbere tudi društvo Trillek. Ena zadnjih nalog v iztekajočem se letu je tudi tradicionalen izbor kandidata za prejemnika **Colske gastrože**. Letošnje leto nam je ponudilo obilo dogodkov, ki so izstopali in bi si zaslužili laskavo priznanje **Colska gastroža 2009**. Kandidati so se potrudili vsak na svojem področju, tako da je bila izbira precej težka. Tuhtali smo in z odločitvijo čakali tako dolgo, da je bil tudi **Colski časnik 2009** že oddan v tisk ... Ko smo se končno odločili, nam ni preostalo drugega, kot da dobitnika prestižnega naslova v časniku objavimo na dodatnem listu.

Društvo Trillek je sklenilo, da je letos najbolj izstopal **Mepz Duri**. V našem okolišu so uspešno zapolnili praznino, ki je nastala po prenehanju delovanja moškega pevskega zbora *Razpotje*. Z zanimivim in inovativnim pristopom so poželi veliko odobravanja in pohval tako na Colu kot tudi izven. Odmeven medijski preboj pa so nedvomno dosegli z uvrstitvijo v finale oddaje *Spet doma* pri Mariu in s tem izjemno prispevali k prepoznavnosti našega kraja po vsej Sloveniji.

Zato s ponosom objavljamo, da je **Mepz DURI** dobitnik **Colske gastrože** za leto 2009!

Društvo Trillek

Colski časnik 2009

22. številka

Foto: Luka Bizjak

Uredila: Tanja Hladnik
Pomočnik: Lucijan Trošt

Uredništvo: Franka Koren,
Silvan Praček, Anja Rijavec,
Ana Tratnik, Luka Bizjak, Janez
Kovšca, Jernej Škvarč, Simon
Škvarč, Tim Žgavec

Lektoriranje: Marija Bajc,
Tanja Hladnik

Oblikovanje in prelom:
Tina Maraž

Naklada: 300 izvodov

Datum izida: 27. 12. 2009

Foto: Luka Bizjak

Del sredstev za izdajo Colskega časnika
2009 je prispevala Krajevna skupnost Col.

karala

<i>u sredstvu</i>	5
Matej Žgavec – junak zimskih iger specialne olimpijade	5
Trener Rajko Brus: »Matej je v redu fant, delaven ...«	8
Roman Velikonja: »Graditi moraš na področjih, kjer je posameznik močan.«	10
<i>intervju</i>	13
Laura – nova »Nacetova« zvezda	13
Albert Vidmar na prostovoljnem delu v Bosni	15
<i>zgodila se je</i>	18
Mepz Duri v sliki in besedi	18
Ideje dobijo smisel med ljudmi	21
Caipirinha – glasba za ugodno počutje	22
Emergency Code – glasne melodije iz vaškega podzemlja	24
Razpotje ponovno na pravi poti	25
Kako je zaživela knjižna polica v prostorih Društva Gora, na Rupi	26
Od Čavna do Nanosa	29
Mogoče se pa kaj premika?	31
Nogometni turnir zaselkov	32
<i>protopis</i>	33
Dva tedna v obljubljeni deželi – obisk Chicaga in New Yorka	33
Koreja – dežela jutranjega miru	37
<i>društva</i>	40
Delavno leto društva Trillek	40
Nove luči za nove prireditve	41
Z gasilskim pozdravom ...	42
Počitniški teden v Soči	43
Besedo ima gasilski podmladek	45
60 let colske lovske družine	47
Rokometni klub Col – pogled nazaj in naprej	50
Pestro v Smučarskem društvu Gozd	51
Tradicionalne konjske dirke in prvi sejem <i>Gozd in les</i>	53
Z društvom BOB Višnje na novo zaživele	55
Planinsko društvo Križna gora o varuhih gorske narave	59
<i>župnija</i>	62
Oratorij 2009: sreča je v majhnih stvareh in Bog se kaže v vsem, kar je ustvaril!	62
<i>krajevna skupnost</i>	64
Ufresničena je največja želja, zdaj nam bo lažje	64
<i>pogled u zgodovino</i>	67
Colsko pokopališče skozi čas	67
<i>osnovna šola</i>	69
Kaj se skriva v malih vedoželježih?	69
MEPI – mednarodni program za mlade	72
Uprizoritev pripovedi <i>Malí princ</i> Antoina de Saint-Exupéryja	77
Kaj se skriva v lipi?	78
<i>colčanke in colčani</i>	79
Varuška za deset mesecev	79
David Koren v vrhu svetovnega fitnesa	81

Pogled v lepa prihodnost

Gledam naprej, v novo desetletje *Colskega časnika* in vasi Col z okoliškimi zaselki. In sem – zelo optimistična! Moj optimizem ne izvira iz sredstev dvomljivega slovesa kot sta ugodna postavitev kavne usedline ali lepa podoba v stekleni krogli, ampak iz sveže vsebine tokratne izdaje časnika in iz dejstva, da med avtorji besedil in fotografij ponovno najdemo veliko novih, mladih imen.

Letošnji *Colski časnik* je lep dokaz za to, da svet še vedno stoji na mladih. Zelo dobra novica je, da jim je tudi v naših krajih namenjenih vse več dejavnosti. Da otroci in mladostniki aktivno sodelujejo v obstoječih društvih in se sami organizirajo v nove skupine, ki z različnimi programi bogatijo družabno življenje in krepijo občutek povezanosti. Občudujem njihovo ne-poznavanje in ne-priznavanje omejitev, ki se z leti nabirajo v naših glavah, ampak pogumno uresničujejo svoje ideje, preprosto so, živijo in ustvarjajo.

Namesto zaključka si bom izposodila misel mlade sodelavke *Colskega časnika* Anje Rijavec iz zapisa o taboru podmladka colskih gasilcev v vasi Soča v Trenti. Anja pravi, da se »Colčanom in okoliškim prebivalcem ... vsaj še naslednjega pol stoletja ni treba bati hudega – dokler ima ... prostovoljno gasilsko društvo toliko zagretega in hitro učljivega podmladka, ognjeni zublji ne bodo ogrožali njihovega imetja.« In si dovolila naslednjo tematsko priredbo zapisanega: *Colčanom in okoliškim prebivalcem se vsaj še naslednjega pol stoletja ni treba bati hudega, dokler imamo tako zagnano, upov in idej polno ter znanja željno mladino!*

V sončni decembrski nedelji gledam dobrih deset dni naprej in mislim na prve bralce, ki boste v roke vzeli letošnji *Colski časnik*. Tudi 22. številka prinaša pričakovano pestrost vsebin, med katerimi bo lahko vsak izmed vas našel nekaj zase. V imenu uredništva in vseh avtorjev vam želim veliko užitkov ob branju!

Eanja Aladnik

**Uredništvo vam v letu 2010 želi zdravja,
miru in zadovoljstva!**

Dp 31.023/2009

MATEJ ŽGAVEC – JUNAK ZIMSKIH IGER SPECIALNE OLIMPIJADE

Letošnje zimske igre specialne olimpijade so se odvijale v začetku februarja v ameriški zvezni državi Idaho. Kot član slovenske državne reprezentance se jih je udeležil tudi naš sovaščan Matej Žgavec in dosegel izjemne rezultate. Nastopil je v treh disciplinah in v vseh treh osvojil medalje: v superveleslalomu zlato, v veleslalomu srebro, v slalomu pa bron. Že sama uvrstitev na igre je velik uspeh, če pa je kronana s šampionsko bero olimpijskih medalj, je uspeh še toliko večji. Kljub izjemni medijski pozornosti po vrnitvi iz Amerike – postal je celo »osebnost tedna« na Valu 202 – in kljub sprejemom, ki so se kar vrstili, je Matej ostal preprost, vedno nasmejan in prijazen fant, kot smo ga bili vedno vajeni. In prav tak je bil tudi, ko sem ga obiskal za tale pogovor. Iz ozadja sta v najinem pogovoru sodelovala tudi njegova starša, Marta in Jože, ki ga tudi sicer vedno spodbujata in mu pomagata.

Prvo vprašanje se ponuja kar samo.

Matej, kdaj si prvič stopil na smuči?

Matej: Ne spominjam se točno kdaj, bilo pa je prav tu pred našo hišo. Bil sem bolj boječ, spustil sem se le po majhni strmini. Potem pa mi je šlo vedno bolje. Bolj korajžen pa sem postal pri sorodnikih v Predgrizah. Oče: Z Matejem je tako, da je pri vsaki stvari najprej zelo previden, ko pa enkrat izgubi strah, je vztrajen in hitro napreduje.

Mama: Povedati moram, da je imel Matej srečo, da je prišel v VDC (Varstveno delovni center) v Ajdovščini. Tam je začel pod vodstvom Rajka Brusa organizirano trenirati in tudi tekmovali. Tega je sedaj že sedem let. Velika zahvala za vse, kar je dosegel, gre VDC-ju.

Kdaj so prišli prvi dobri rezultati?

Matej: To se je zgodilo že na eni izmed prvih tekem. Mislim, da je bilo v Črni

na Koroškem, kjer sem dosegel četrto mesto.

Kje pa ste trenirali in tekmovali?

Matej: Trenirali smo v glavnem na smučišču Lome in v Črnem vrhu za domom upokojencev. Tekmovali pa smo na tekmah specialne olimpijade Slovenije, ki so se odvijale na

smučiščih po vsej Sloveniji. Tekme so bile v Črni na Koroškem, na Pohorju, Kobli, Starem vrhu nad Škofjo Loko, na Pokljuki itd. Na teh tekmah sem bil vedno v vrhu.

Po vseh teh dobrih rezultatih je verjetno prišlo vabilo za olimpijado?

Matej: Vabilo za olimpijado je prišlo

že pred štirimi let
za olimpijske igre v
Naganu. Takrat sem bil
izbran za prvo rezervo in
opravil tudi že zdravniški
pregled. Toda potem
pač ni nihče odstopil in
z Naganom ni bilo nič.
Seveda sem še naprej
treniral in tekmoval in
po štirih letih je prišlo
vabilo za igre specialne
olimpijade v Ameriki.

Mama: Ko mi je nekaj
omenjal, da bo šel na

Na sprejemu v gasilskem domu so vsi občudovali in tudi preizkušali medalje.
Foto: arhiv Matej Žgavec

olimpijado, mu sploh nisem verjela. Šele ko je prinesel domov uradno vabilo, sem videla, da se mu bodo sanje uresničile.

Po tem vabilu so priprave verjetno postale bolj zahtevne?

Matej: Ja, tekali smo, hodili na plaz ...
Oče: Kondicijske priprave so imeli v Vipavi in bližnji okolici, snežne pa v Črni na Koroškem. Zadnje priprave pred odhodom so trajale tri dni. Ko se je vračal iz Črne, sem ga šel iskat v

Ljubljano. Tam mi je eden izmed trenerjev rekel: »Vi imate pa res zlatega sina, z njim ni prav nobenih problemov.« Vprašal me je tudi, kako neki delamo z njim, da ima toliko kondicije, da mu noben napor ne more do živega.

Ta trener verjetno ni vedel za vse Matejeve vzpone do križa na Križni gori in tudi ne za njegove izlete v visokogorje. No, kdaj pa je prišel veliki dan odhoda v Ameriko?

Matej: V Ameriko bi morali odleteti 3. februarja, vendar zaradi obilice novega snega na letališču letalo ni moglo poleteti. Vrnili smo se domov in nato poleteli šele naslednji dan. Ko sem gledal letala, ki so vzletala, sem se kar malo bal, toda potem je bilo vse v redu. Spominjam se, kako lepo je bilo videti Triglav iz letala. Zaradi preloženega leta se je naša reprezentanca razdelila – polovica nas je letela prek Pariza, druga polovica pa prek Züricha. Sešli smo se šele čez 24 ur na končnem cilju v mestecu Boise v Idahu.

Kako pa so vas tam sprejeli?

Matej: Sprejeti smo bili zelo lepo. Prvo noč smo prespali v hotelu, nato pa so nas namestili pri bogatih družinah v Sun Valleyu. Tam so nas kar precej

Matej z mamo in očetom, ki sta ga vedno spodbujala in mu pomagala.
Foto: arhiv Matej Žgavec

razvajali in vozili na izlete po čudoviti okolici. Potem pa smo se preselili na tekmovališča, kjer so nas nastanili v hotelu.

Ste že takoj naslednji dan začeli tekmovali?

Matej: Ne še, do tekem sta bila še dva dneva. Najprej je bila svečana otvoritev iger. Tam je bilo ogromno ljudi vseh narodnosti. Dvignili so specialno-olimpijsko zastavo, zaplapolal je olimpijski ogenj. Igrali so razni ansambli, pozdravile pa so nas tudi nekatere svetovno znane osebnosti – nekatere v živo, druge pa prek ekrana. Najbolj sem si zapomnil Arnolda Schwarzeneggerja. Bilo je res nepozabno. Naslednji dan pa smo si ogledali proge in seveda trenirali. Potem pa je šlo zares.

Kako se spominjaš prvega tekmovalnega dne?

Matej: Bila je tekma v superveleslalomu. Najprej smo vsi odpeljali progo, potem pa so nas glede na dosežene rezultate razdelili v tri težavnostne skupine: težko, srednjo in lažjo. Jaz sem tekmoval v elitni skupini.

Na startu sem stal s trenerko Urško, ki mi je rekla, naj čim bolje odpeljem progo in da se vidiva v cilju. Proga je bila še kar zahtevna, še posebej en zavoj, kjer jih je veliko odstopilo. Toda jaz se nisem nič bal, peljal sem na vso moč. Prevzel sem vodstvo in nihče več me ni prehitel. Po zvočniku sem zaslišal svoje ime. Postal sem olimpijski prvak v superveleslalomu.
Oče: Mi smo že navsezgodaj prek interneta izvedeli, da je dosegel prvo mesto. Pozneje pa so nas poklicali še iz VDC-ja. Vsi smo bili zelo navdušeni.

Potem pa si dosegel še dve odličji?

Matej: Ja, naslednji dan je bila tekma v veleslalomu, kjer sem bil drugi, potem pa še v slalomu, kjer sem dosegel tretje mesto.

Matej s svojimi tremi zakladi iz Idaha.
Foto: arhiv Matej Žgavec

Kako pa je potekal dan na smučišču?

Matej: Bilo je zelo naporno. Vstajali smo ob petih zjutraj, potem je bil zajtrk, kjer smo dobili tudi sendviče za kosilo. Nakar je sledila dolga vožnja na smučišče, kjer so bila tekmovanja. Tam smo bili tja do štirih popoldne, ko smo se zopet vrnili v mesto. V hotelu smo imeli večerjo in potem še malo

zabave. Čez dan je bilo vse bolj napeto, zvečer pa smo se malo sprostiti. Potem pa je bilo treba v posteljo.

Potemtakem ti ni bilo nič dolgčas?

Matej: Kje pa, za dolgčas sploh ni bilo časa, pa tudi po igrah bi še ostal tam in si še kaj ogledal. Toliko je bilo zanimivosti. Toda morali smo se vrniti domov.

Mama: Njemu je čas hitro tekkel, doma pa so se dnevi kar vlekli. Kako zelo sem bila vesela, ko sem ga zagledala na internetu, ko sem videla, da je še tam, da je zdrav in da je z njim vse v redu. Po telefonu namreč z njim nismo komunicirali.

Oče: Bili pa smo prek telefona povezani z drugimi starši, ki so imeli svoje otroke na olimpijadi in tako izmenjavali informacije.

Matej je edini slovenski reprezentanci dosegel zlato v alpskem smučanju.

Foto: arhiv Matej Žgavec

Kaj pa se ti je na potovanju v Ameriko in na sami olimpijadi najbolj vtisnilo v spomin?

Matej: Najbolj sem si zapomnil vožnjo z letalom in pa vsa tista ogromna letališča, kjer smo morali veliko prehoditi in iti skozi različne kontrole. Videl sem tudi veliko novih krajev.

Na samih igrah pa mi je najbolj ostala v spominu svečana otvoritev in pa to, da sem videl toliko tekmovalcev različnih narodnosti, ki so govorili različne jezike.

Kako pa ste se vračali domov?

Matej: Tudi pri povratku domov smo imeli probleme zaradi slabega vremena. V San Franciscu smo imeli še skupno večerjo, potem pa smo se morali spet ločiti. Sešli smo se zopet v Münchnu. Od tam pa smo zopet skupaj poleteli na Brnik.

Tam pa je bilo menda zelo veselo?

Matej: Ja, na Brniku je bilo zelo veselo, česa takega sploh nisem pričakoval. Duri (MePZ, op. a.) so mi zapeli himno, igrale so harmonike, bilo je vse polno prijateljev. Ves čas so bliskali fotoaparati. Bilo je res veliko presenečenje. Naslednje presenečenje pa je bilo doma, ko me je pričakal osvetljen slavalok. V ponedeljek je bilo še veliko slavlje v gasilske domu na Colu, v torek pa še v VDC-ju. Vsi ti sprejemi so bili zame veliko presenečenje in rad bi se vsem zahvalil za vse, kar so naredili zame.

Kaj pa pogled naprej, športa prav gotovo ne boš opustil?

Matej: Seveda ne, še naprej bom treniral, pozimi smučanje, poleti pa tudi druge športe in tudi tekmoval.

Oče: Matej ima sedaj sedemindvajset let, zelo rad in veliko hodi v hribe – končano ima tudi slovensko planinsko transverzalo. V VDC-ju plava, teka, kolesari, smuča in pri vsem tem zelo uživa. Mislim, da se za njegovo športno prihodnost ni bati.

Sicer pa Matej ne da prav veliko na ves blišč in medijsko slavo. Prve dva

Matej v čudovitem dnevu na gori Bogus Basin v ameriški zvezni državi Idaho.

Foto: arhiv Matej Žgavec

dni po povratku iz Amerike je hodil okrog, kot da bi sanjal; toliko novega in toliko sprememb se je zgodilo v tako kratkem času. Toda ko je šel v sredo zopet na delo v VDC, je šel kot čisto navaden Matej, nič zvezdniški, kot da se ne bi zgodilo nič. Slave in vsega »pompa« okrog njega se je hitro naveličal. Ko sva se čez čas peljala v Ajdovščino na podelitev občinske plakete za izjemne uspehe, me je v avtu vprašal: »Tata, ali je sedaj konec?« Mislim, da seveda na vse tiste sprejeme, ki se jih je udeležil po prihodu iz Amerike. »Ja,« sem mu odvrnil, »sedaj je pa konec.« In kar vidno mu je odleglo.

Mislim, da smo v teh zadnji stavkih izvedeli zelo veliko o Mateju, o njegovemu načinu razmišljanja in življenja. Starša sta mu privzgojila aktiven življenjski slog, v VDC-ju pa so znali njegove talente razviti v najvišji možni meri. Postal je šampion in obenem, kar je še pomembnejše, ostal zvest samemu sebi. Ostal je tisti prijazen, vedno nasmejani Matej, ki smo ga bili vedno vajeni. Matej, želim ti še veliko športnih užitkov in uspehov, vsem trem pa se zahvaljujem za tale pogovor.

Simon Škuar

TRENER RAJKO BRUS: »MATEJ JE V REDU FANT, DELAVEN ...«

Precej zaslug za Matejeve uspehe ima tudi Rajko Brus, ki z Matejem že sedem let trenira smučanje. O njegovem delu v Varstveno delovnem centru Ajdovščina-Vipava in vodenju smučarske ekipe sva se pogovarjala v pisarni, v katero so neprestano vstopali varovanci centra. Domačnost osebja zavoda in varovancev je opazna na vsakem koraku. Kako drugačen svet od tistega, v katerem živimo mi, tako imenovani »normalni« ljudje!

Rajko, kako bi predstavil tvoje delo v centru ?

V Varstveno delovnem centru Ajdovščina Vipava (VDC) sem zaposlen kot delovni inštruktor. Istočasno pa skupaj z varovanci centra izvajam program smučanja. Začeli smo s Katjo Pegan, nato so sledili še drugi. In ker zglede vlečejo, sedaj vsako leto dobimo kakšnega novega smučarja. Program je kar obsežen, saj že v začetku jeseni začnemo s suhimi pripravami. V ekipi je pet tekmovalcev, med njimi tudi Matej. Takoj ko se pojavijo možnosti treniranja na snegu, pa začnemo s smučanjem. Največkrat gremo na smučišče Javornik v Lome ali na smučišče Ski Bor v Črnem Vrhu. Če so snežne razmere ugodne imamo trening enkrat tedensko.

Te priprave sodijo v okvir dejavnosti centra?

Da, to je dejavnost v okviru centra, je del programa. Smučarske karte si sicer plačajo sami, vse ostalo pa pokrije VDC. Treninge izvajamo vedno dopoldne. Vsako leto (zadnja tri leta) pa imamo spomladi en teden priprav na Pokljuki. Tam treniramo na smučišču pod Viševnikom, imamo pa tudi nekaj tekačev na smučeh. A se vsi

skupaj šele učimo teka, tako varovanci kot vaditelji. To so objekti slovenske vojske in vodstvo nam gre zelo »na roko«.

Večkrat sem se z varovanci v dogovoru s starši udeležil klubskih tekem, ki jih organizirajo društva v okolici.

Rajko Brus je delovni inštruktor v VDC Ajdovščina-Vipava, enota Ajdovščina. Tudi on je veliko pripomogel k temu, da je Matej Žgavec na zimskih svetovnih igrah specialne olimpijade osvojil tri medalje. Foto: Lucijan Trošt

Moram reči, da smo bili vedno izredno tople sprejeti, vsi se trudijo, da bi nam čimbolj ustregli. Navsezadnje je to tudi

cilj. Da bi se naši varovanci čim bolj vključili v vsakdanje življenje.

Ustaviva se pri Matejevih dosežkih. To, kar je dosegel, je neponovljivo. Koliko časa že vadiš z njim?

Z Matejem vadam kakšnih sedem let. Sicer je izredno priden fant. Ima svojo tehniko vožnje, saj zaradi bolezni ne more dovolj skrčiti kolen. Je izredno vztrajen z ogromno kondicije. Se mu zelo pozna, da dosti hodi po hribih. Tudi strahu pred strmino nima. Po največji strmini brez problema smuča z mano.

Je bil popoln začetnik, ko si ga »dobil v roke«?

Ne, nekaj smučarske veščine je že obvladal. Imamo pa smučarja Saša, ki je začel popolnoma iz nič. Tu je prvič stopil na smučke. Pa še eden je, Štefan, on je tudi začel smučati lansko leto. Katja Pegan, tekmovalka, ki je bila tako kot Matej na olimpijadi, je tudi smučala že prej. Ona se je naučila smučati v šoli za gluhe v Portorožu.

Kako poteka dan smučanja z varovanci Centra?

Ja, kot pri vseh ostalih smučarjih. Najprej se dobro ogrejemo, nato imamo

tri do štiri vožnje prostega smučanja. Potem pa, če razmere na smučišču to dovoljujejo, postavim progo. Po progi gre pa zares, »na polno« pet do šest voženj.

Lahko predstaviš tekmovanje, na katerem je bil Matej tako uspešen?

To so zimske svetovne igre specialne olimpijade, ki se odvijajo vsaka štiri leta. Letos so bile v Idahu v ZDA. Samo odprtje iger je enako kot na pravih olimpijskih igrah z mimohodom udeležencev tekmovanja, sledi dvig zastave in prižiganje ognja. Tudi podelitev priznanj je enaka, s himno in zastavo. Pravila udeležbe so precej stroga, saj ima vsak tekmovallec pravico nastopiti le enkrat v isti disciplini. To pomeni, da Matej ne bo mogel več nastopiti v disciplinah, kjer je osvojil kolajne. Lahko bo nastopal na primer v smučarskem teku, v smučanju pa ne več. Prav tako pa bo lahko nastopal na letnih specialnih olimpijskih igrah. Ta pravila so uvedena za to, da se na tekmovanje uvrsti čim več tekmovalcev. Glavni poudarek je na množičnosti. Posamezne skupine tekmovalcev so pred tekmovanjem razdeljene še na tri skupine glede na kvalifikacijski čas. To pomeni, da na primer Matej kot dober smučar, ne more nastopiti skupaj z nekom, ki je začetnik. Kvalifikacijske čase organizatorji dobijo na tekmovanju, ki je dan pred glavnim tekmovanjem.

Koliko časa ste se pripravljali za specialno olimpijado v Ameriki?

Ja, v bistvu smo začeli s pripravami že eno sezono prej. Zelo intenzivno pa zadnjo sezono. Seveda kolikor so snežne razmere dopuščale. Od decembra naprej, saj prej tako ni možnosti iti na sneg.

Kako pa doma, v Sloveniji, izberete tekmovalce, ki se bodo udeležili tako velikih tekmovanj?

Štiri leta med dvema svetovnima

tekmovanjema zbiramo rezultate na državnih igrah. Ta tekmovanja, specialna olimpijada Slovenije, so vsaki dve leti, vmes so pa še posamezni smučarski mitingi. Tudi na našem, slovenskem, nivoju je kar ostra konkurenca za posamezna mesta v reprezentanci. Skupni rezultati nato odločijo o tekmovalcu, ki se uvrsti v reprezentanco. Seveda pa mora izpolnjevati osnovni pogoj: da v tej disciplini še ni nastopal na specialnih olimpijskih igrah. Na nivoju državnih iger pa tekmovallec lahko nastopa večkrat v isti disciplini.

To pomeni, da se je Matej boril za mesto v reprezentanci štiri leta?

Točno tako. Prav tako Katja Pegan, ki se je pred štirimi leti udeležila specialne olimpijade v Naganu na Japonskem.

Koliko tekmovalcev se je letos udeležilo specialne olimpijade?

O, sedaj si me pa dobil. Ne vem točno, mogoče 800, ali pa še več (bilo je 2500 tekmovalcev iz 110 držav, op. a.). Bi moral prav v bilten pogledati. Tekmovalci so bili iz okoli 150 držav. To so prave olimpijske igre. Malo manj tekmovalcev in manj disciplin, ostalo je pa približno enako.

Verjetno treniranje tudi tebi vzame precej časa?

No ja, večino dejavnosti v zvezi s smučanjem opravljam med delovnim časom, saj so to programi VDC-ja. Ko gremo na tekmovanja državnega nivoja pa traja tri dni. Najprej je svečano odprtje iger, nato sledijo kvalifikacije, da tekmovalce vsaj približno razvrstijo v enakovredne skupine. V vsaki skupini je lahko največ osem tekmovalcev. Ne sme biti prevelikega časovnega odstopanja v sami skupini. Če je na primer med 5. in 6. tekmovalcem velika časovna razlika, zaključiš skupino s 5. tekmovalcem, 6. pa je že uvrščen v naslednjo skupino. To

velja za smučarska tekmovanja. Vsak posameznik ima v kvalifikacijskem smučanju možnost poprave. To pomeni da, če med smučanjem naredi napako, ima možnost ponovnega starta. Ko pa je uradno tekmovanje, tekmovallec nima možnosti popravljanja napak. Če odstopi, je konec s tekmovanjem. Vsak ima dve vožnji in časa se seštejeta. Tako kot v svetovnem pokalu.

Za druge discipline, na primer atletiko, pa pošlješ komisiji rezultate, ki jih posameznik dosega na treningih, in tej osnovi nato sestavijo skupine. Da ne bi v teh panogah prihajalo do kalkulacij (komisiji bi poslali dosti slabše rezultate, kot jih tekmovallec resnično dosega) lahko nastopajoči preseže rezultat s treningov največ za 15 odstotkov. Če na tekmi preseže svoj najboljši rezultat s treninga za več kot 15 odstotkov je avtomatično diskvalificiran. Pravila glede tega so kar stroga. Čeprav sedaj ugotavljamo, da je pravilo 15 odstotkov prestrogo za tekmovalce v prvi skupini. Posebej, če se je tekmovallec šele začel resneje ukvarjati z določeno disciplino. Takrat zelo hitro popravlja svoje dosežke. Kasneje, po daljšem treningu, je težje krepko popraviti najboljši rezultat. Sicer pa je pri teh tekmovanjih poudarek predvsem na množičnosti. Čim več tekmovalcev in vsi naj bi se počutili kot zmagovalci.

Kaj pa letni športi?

No, s tem se bolj ukvarjajo kolegice. Sam sem pretežno smučar, mi bolj leži delo na snegu. To delam z veseljem.

Ali si bil tudi ti z Matejem na olimpijadi?

Ne. Pri udeležbi na večjih tekmovanjih največkrat »izvisim«. A sem se že sprijaznil s tem. Tako pač je.

Se je Mateju po tem uspehu življenje zelo spremenilo?

Ja, Matej je postal prava medijska

zvezda. Posebej še po tistem, ko je bil izbran za osebnost tedna na Valu 202. Pa vsi sprejemi, televizijske kamere, intervjuji. Ma, saj si je te kolajne pošteno zaslužil. Je v redu fant. Delaven.

Rajko, hvala za pogovor.

Lucijan Trošt

ROMAN VELIKONJA: »GRADITI MORAŠ NA PODROČJIH, KJER JE POSAMEZNIK MOČAN.«

O ajdovski enoti Varstveno delovnega centra Ajdovščina-Vipava sem se pogovarjal z vodjem Romanom Velikonjo.

Roman, kako bi predstavil center?

Mi smo *Varstveno delovni center Ajdovščina-Vipava (VDC)*, enota Ajdovščina. Do leta 2006 smo bili organizacijsko del Centra za socialno delo Ajdovščina, od leta 2007 pa smo samostojni VDC. Sedež naše ustanove je v Vipavi in vključuje dve enoti: Ajdovščina in Vipava. Center je ravno prav velik. V njem smo dovolj samostojni, da dosegamo zastavljene cilje.

Koliko časa je enota v Ajdovščini samostojna?

Kot enota VDC Ajdovščina obstajamo 27 let. Štiri leta pa smo združeni v VDC *Ajdovščina Vipava*. Kot sem omenil, smo bili prej del *Centra za socialno delo*.

Roman Velikonja je vodja enote VDC Ajdovščina Vipava v Ajdovščini.

Foto: Lucijan Trošt

Koliko varovancev imate v enoti Ajdovščina?

Trenutno imamo 39 varovancev z

zmerno motnjo v duševnem razvoju. To so odrasle osebe. VDC je odprt od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure. V center prihajajo samostojno ali z našim kombijem, nekaj pa jih pripeljejo starši. Dva varovanca sta nastanjena v *Domu starejših občanov* v Ajdovščini, štirje pa so v *VDC Nova Gorica*, enota Stara Gora. Te štiri hodimo dnevno iskat v Staro Goro.

Vsi, ki so vključeni v VDC, imajo pri nas status varovanca-uporabnika. Njihova pravica je, da se vključujejo v dejavnosti centra. Ko končajo usposabljanje, se tako njim kot staršem pojavlja večno vprašanje: *Kako naprej?* Rednega dela ne bi zmogli. Že prej so zelo težko dobili zaposlitev, v času krize in vse ostrejših pogojev dela pa je še težje. Včasih so ostajali doma, za štedilnikom, mogoče je bil kdo kje za

hlapca. Sedaj pa z vključitvijo v VDC lahko vse tiste spretnosti in socializacijo, ki so jih tekom usposabljanja pridobili, ohranjajo in tudi nadgrajujejo. Da uveljavljajo predvsem tiste sposobnosti, ki jih vsak posameznik zagotovo ima. Povsem zgrešeno bi bilo, da bi jim nekaj vsiljevali mimo njihove volje in želja. To zagotovo pripelje do neuspeha. In stalni neuspehi so strup za človeško samozavest. Graditi je treba skupaj z njimi na področjih, na katerih so kot posamezniki močni. In s tem dobrim področjem lahko nadomestiš tudi tista bolj šibka.

Ali v center prihajajo že odrasle osebe?

K nam lahko pridejo z dopolnjenimi 18. leti. Pred tem imajo usposabljanje

v šolah s prilagojenimi programi. Tam končajo izobraževanje do 18. ali celo do 21. leta, če imajo podaljšano usposabljanje. Z 18. leti oziroma ko zaključijo usposabljanje, dobijo pravico do denarnega nadomestila.

V VDC sprejmemo vsako odraslo osebo z motnjo v duševnem razvoju, seveda če imamo prostor. V VDC se lahko vključijo tudi osebe s poškodbo glave in telesno prizadetostjo. V tem trenutku imamo zapolnjene vse kapacitete, na srečo pa trenutno tudi ni povpraševanja. Vsaka oseba z zmerno duševno prizadetostjo lahko pride k nam, če si to želi, seveda.

Ali morajo varovanci vsak dan priti v VDC?

Varovanci so uporabniki VDC-ja in

njihova izbira je, ali bodo prišli vsak dan ali ne. Zaradi organizacije dela svojo odsotnost najavijo dan prej ali jo sporočijo prek telefona. Pri tem tudi ni nujno, da navede vzrok svoje odsotnosti. Naj povem, da varovanci radi prihajajo in dnevna prisotnost krepko presega 90 odstotkov. Glavni vzrok odsotnosti so bolezni, ki so tako ali drugače povezane z njihovim splošnim zdravstvenim stanjem.

Koliko časa center deluje v teh prostorih?

V sedanje prostore smo se preselili leta 1994. Prej je bila tu kasarna JLA Srečko Kosovel. Prej so bili prostori centra ob Hublju, med Vipavsko cesto in Zdravstvenim domom (kjer se sedaj nahajajo poslovno stanovanjski objekti C2). Nato smo se preselili v prostore, kjer je sedaj podjetje Balavto, od tam pa v te prostore, kjer smo sedaj.

Ste zadovoljni s sedanjo namestitvijo?

Prostori so dovolj dobro urejeni in obnovljeni. Sicer pa smo prostorsko ravno na meji za štirideset varovancev.

Koliko ljudi je zaposlenih v centru v Ajdovščini?

Trenutno nas je zaposlenih pet in pol. Potrebovali bi še kakšno dodatno strokovno zaposlitev, da bi še bolj uspešno opravljali načrtovane naloge in povečevali število programov (letni, zimski športi, pohodništvo, ples, samozagovorništvo, slikanje, fotografiranje ...). Prav z možnostjo ponudbe večjega števila programov lahko posameznik izbere njemu primernega in je v tem uspešen. Uspeh pa slehernemu dviguje samozavest in samostojnost, da se lahko enakopravneje vključujejo v družbeno skupnost.

Roman, hvala.

Lucijan Eršič

PUŠKARSTVO
in storitbe
Hubert Pregelj s.p.

Malo polje 12. 5273 Col
tel.: 05 36 68 063, 041 432 514

TRGOVINA HUBERT
PE AJDOVŠČINA
Goriška c. 23b, 5270 Ajdovščina
tel.: 05 366 20 99

*Vesel Božič in
srečno Novo leto*

**MARKET
PODVELB
COL**

LAURA – NOVA »NACETOVA« ZVEZDA

Laura Bratina »Nacetova« je po novem (poleg pevskega zbora Duri, seveda) najbolj znana Colčanka. Lansko sezono smo jo lahko z navdušenjem opazovali, kako se je v rubriki Nova zvezda si ti oddaje Spet doma potegovala za zmago. Zmagati ji sicer ni uspelo, nastopila pa je kar trikrat.

Na Colu nisem zasledila nobenega plakata, ki bi vabil bodoče televizijske zvezde na avdicijo. Kje si pravzaprav izvedela za tekmovanje Nova zvezda si ti?

Za tekmovanje sem slišala na televiziji, v oddaji Spet doma, kjer je že potekal prvi krog in zbirali so prijave za drugega. Po nagovarjanju domačih naj poskusim, sem se odločila, na internetu izpolnila prijavni list, in to je bilo to. Potem pa so mi poslali vabilo na avdicijo.

Preden si prišla pred male televizijske zaslone, si torej morala skozi avdicijo. Kako je potekala?

Doma smo morali pripraviti nastop, sama sem napisala pesem in jo recitirala. Spomnim se, da so mi potem rekli, naj si predstavljam, da sem voditeljica in vprašam Heleno Blagne Zaman nekaj, kar ni povezano z glasbo. Najbolj zanimiv od vsega pa jim je bil moj colski naglas!

Očitno jih je »colščina« prepričala! Prišla si v oddajo in v njej nastopila kar trikrat. Kako si se pripravljala na nastop?

Ja, nastop sem si morala pripraviti sama. Najprej sem načrtovala, da bi v prvi oddaji povedala kar pesem, ki sem jo pripravila že za avdicijo. Na

to sem se pripravljala že dobrih 14 dni prej, potem pa sem štiri dni pred prvim nastopom prejela klic organizatorjev, da bi najbrž precej uspela točka, ki bi spominjala na Ana Lizo (lik gospodične, ki je v prejšnjih sezonah oddaje zabavala s svojimi primorskim naglasom in šalami, op. a.). V naglici sem premišljevala, kaj bi pravzaprav lahko povedala in tako so mi na misel

Laura z voditeljem Mariem Galuničem.
Foto: arhiv Laura Bratina

prišle anekdote, ki jih je v svoji knjigi zbral Franc Černigoj. Očitno so bile ljudem všeč!

Toliko pogumnih, zgovornih in konec koncev najbrž tudi zmage željnih ljudi na kupu. Kakšno je bilo vzdušje med tekmovalci?

Vzdušje je bilo super, z večino sem se dobro razumela. Z nekaterimi sem še

zdaj ohranila stike.

Kdo je bil tvoj favorit v finalni oddaji in kakšno se ti zdi delo, ki ga opravlja zmagovalka Mateja Knaus?

Moja favoritinja je bila Urška Steklasa, ki pa ni zmagala. Med nami, ki smo že prej sodelovali v oddaji, je nasploh prevladovalo mnenje, da bo zmagala Urška. A žal je finalno oddajo pod vsem pritiskom slabo izpeljala in zmagala je Mateja. Nagrado, pomoč pri vodenju oddaje Spet doma, sem si predstavljala drugače, mislim pa, da ga Mateja opravlja kar uspešno.

Maria videvamo na televiziji že vrsto let. Kakšen pa se ti je zdel v živo?

Pozitivno sem bila presenečena. V živo je manj »posladkan« in bolj naraven. Z nami je bil zelo prijazen, čeprav nismo imeli z njim veliko stika.

Kako ti je bilo nastopati pred kamero?

Super! Ker pred kamero sploh nimaš občutka, da te gleda polovica Slovenije. Drugače pa je zanimivo, koliko se dogaja za kamerami, česar doma na televiziji sploh ne opaziš. Zelo pomemben je čas in stalno te s kretnjami opozarjajo, da pohiti ali pa zavlačuj, kdaj moraš priti na oder, kdaj so

oglasi ... Zelo lepa in pozitivna izkušnja.

V vseh oddajah si bila urejena kot prava zvezda.

Kdo je poskrbel za to?

Pred oddajo so nas naličili njihovi strokovnjaki. Med tednom pa smo s stilistko odšli v prodajalni H&M in Zara, tam nam je ona predlagala primerna oblačila, ki smo si jih izposodili in v njih nastopili.

Kakšni so bili komentarji ljudi, ko so te videli na televiziji?

Precej pozitivni, v stilu »Ooo, ma smo te vidli v nedeljo pr Marjoti!« in pa »Laura, smo glasovali zate!« Malo mi

Z nekaterimi sotekmovalci je Laura ohranila stike.
Foto: arhiv Laura Bratina

je bilo nerodno, čeprav je na začetku dober občutek, ko te veliko ljudi pozna, počasi pa se tega naveličaš in ti gre že malo na živce, da te vsak star stric ali teta, ki pride v Mercator, kjer delam, začne kaj spraševati ali pa komentirati ... No, na cesti me ni še nihče ustavil in vprašal za podpis (smeh).

Ker si tako profesionalno izpeljala nastop pred kamerami, imaš zagotovo že veliko izkušenj v tem poslu ...

Ja, ja ... Sem nastopala na šolski novoletni proslavi, ko sem bila v osnovni šoli (smeh).

Kakšni so tvoji cilji za naprej? Se morda vidiš v gledališču ali na filmskih platnih?

Želim si delati v gledališču,

Laura med enim od preizkusov.
Foto: arhiv Laura Bratina

v filmih pa ne. Ne zato, ker mi filmi ne bi bili všeč, temveč ker po mojem mnenju slovenski filmi niso na visokem nivoju.

Laura, najlepša hvala za odgovore in veliko uspehov še naprej!

Janeja Eratnik

BELPORT

NOTRANJA VRATA

BELPORT d.o.o.

Col 3/a,
5273 Col

tel. 041 377 561

V SERVISU NUDIM:

SERVISIRANJE SMUČI IN BORDOV:

- popravila poškodovanih smuči in bordov
- obnova drsne obloge
- impregniranje smuči in bordov
- poliranje smuči in bordov
- ROČNO brušenje robnikov
- montaža / premontaža vezi

Za dodatne informacije:

GSM: 041/ 387-680 (po 15. uri)
David

e-mail: Jimmy.skiservis@gmail.com

ALBERT VIDMAR NA PROSTOVOLJNEM DELU V BOSNI

Že več let Škofijska gimnazija Vipava in Škofijska Karitas Koper organizirata delovne akcije v Bosni. Dijaki in vzgojitelji škofijske gimnazije pomagajo pri obnovi v vojni porušeni domov. Letos se je prostovoljnega dela udeležil tudi Albert Vidmar iz Orešja.

Vemo, da vaš sin Bogdan, profesor na škofijski gimnaziji v Vipavi in župnik v Podragi, že več let organizira delovne taborne v Bosni (Bogdanovi vtisi o delu v Bosni so bili objavljeni v Colskem časniku št. 18, leta. 2005, op. a.). **Teh se udeležujejo predvsem dijaki gimnazije. Kako ste se vi odločili za pot v Bosno?**

Zidar Mario Vidali, s katerim se poznam že dolgo, je bil že večkrat z Bogdanom na delovnih taborih v Bosni. Kakšen teden pred odhodom se je ustavil pri nas in mi začel razlagati, da eden manjka in kako nima nobenega

pravega pomočnika. Kmalu se mi je posvetilo, kam pes tace moli, in po krajšem premisleku sem se odločil, da grem z njimi. Tabora se je udeležilo pet dijakov, midva z Mariom, Bogdan, direktor Škofijske Karitas ter otiški župnik Matej Kobal. Vseh skupaj nas je bilo devet. Na pot smo se odpravili s kombijem in osebnim avtomobilom. V Bosni smo preživeli en teden.

V katerem delu Bosne ste pomagali?

Bili smo v Kotor Varošu, kakšnih trideset kilometrov stran od Banja Luke.

Kraj se nahaja v Republiki srbski. Delali smo v neki vasi v okolici Kotor Varoša. Ko smo v ponedeljek prišli na kraj, kjer naj bi delali, nas je tam pričakal star, razmajan, neuporaben mešalec. Mario me je vprašal, kako se počutim? »*Kot v Bosni!*« sem mu odgovoril.

Kaj ste delali v okviru tabora?

Mario, dva dijaka in jaz smo pri neki hiši prizidali k obstoječi stavbi novo steno, tako da so v njej lahko uredili kuhinjo. Kuhinjo, ki smo jo gradili, bi dokončali, pokrili, če bi le imeli dovolj orodja.. Nekaj smo ga sicer imeli s sabo, kramp smo kupili tam, a je bilo vseeno premalo. Nekajkrat nas je zaustavil tudi dež. Sicer smo si potrebno orodje (mešalec, motorno žago, električni oblič) sposodili od neke gradbene skupine, ki je delala v okolici, a kaj, ko so nam orodje vzeli ravno takrat, ko smo ga najbolj potrebovali. Sicer pa je Mario ugotovil, da je sposojeni oblič popolnoma enak kot pred letom, ko je odhajal – pokvarjen. Treba ga je bilo popraviti in mu kupiti nove »kline« – rezila. Tako je ostala kuhinja nepokrita. Mi smo pripravili vse, les je bil pripravljen, venec zalit, trami pa so ostali nepooblani. Upam, da so streho kasneje pokrili domačini.

Jaz sem skopal tudi nekaj odtokov, vendar mislim, da bi tisto delo lahko

Pred odhodom v Bosno je nastala »gasilska« fotografija v Podragi.
Foto: arhiv Bogdan Vidmar

Berte in Mario »v akciji« – tu bo stala nova kuhinja.
Foto: arhiv Bogdan Vidmar

opravili tudi sami domači. Zdi se mi, da nimajo pravega »smisla« za to. Ne vidijo potrebe. Ko sem začel koptati tiste odtoke, mi je hotel gospodar pokazati, kako se to dela. Je mislil, da nisem še nikoli držal krampa v rokah. Ko pa je videl, da mi delo s krampom ni neznano, je začel govoriti okoli, kako da znam delati s krampom in da si ni nikoli mislil, da bo delo tako dobro opravljeno.

vajeni delati. Tudi hčeri nista bili za nobeno rabo. Prva dva dneva sploh nista prišli blizu, šele ko so videle, da je vse v redu sta prišli na ogled in celo spregovorili z nami. Dobil sem tak vtis,

Berte in Mario med opoldansko »siesto«. Kosilo jim je pripravljala ena od domačink.
Foto: arhiv Bogdan Vidmar

Koliko ljudi je stanovalo v hiši?

Šest. Mati, oče, dva sinova in dve hčeri. Otroci so bili stari od dvajset do trideset let. Pri delu niso pomagali

vihra ni zaobšla, saj se še vedno vidi posledice vojnega divjanja. Katoliška cerkev je bila popolnoma uničena.

skoraj nič. Ko smo odkrivali tisto lopo in del strehe hiše, so pomagali skladati kritino. Tudi ritje žebljev iz desk, ki smo jih rabili za opaž pri betoniranju, jim ni šlo kaj preveč dobro od rok. Enostavno niso

Sedaj je obnovljena, a le zunanost. Notranjost še čaka na obnovo in namestitvev opreme. Zraven cerkve se nahaja samostan, v katerem smo spali. Tudi samostanu je bila določena enaka usoda kot cerkvi, a je po spletu srečnih okoliščin ostal skoraj nepoškodovan. Edino poškodbo je utrpel, ko se je eden od zvonikov cerkve zrušil na njega. Cela skupina je spala v omenjenem samostanu. Sedaj sta v njem še dva redovnika.

V naših krajih je le še redko mogoče videti podobno idilo.
Foto: arhiv Bogdan Vidmar

kot da otroci sploh niso hodili v šolo. Celo družino je držala pokonci mati. Če bi ona »sfalila«, ne vem, kako bi ostali preživeli.

Ali je bila hiša med vojno porušena?

Tega ne bi vedel, vem samo to, da so do takrat imeli kuhinjo pod lopo.

Te vasi vojna vohra ni zaobšla, saj se še vedno vidi posledice vojnega divjanja. Katoliška cerkev je bila popolnoma uničena.

Kaj pa drugi domačini, so vam kaj pomagali pri delu?

En dan nam je pomagal delavec skupine, ki nam je posodila orodje. Ko je videl, da nas je zadosti, je odšel drugam.

Kako je bilo pa s hrano?

Zajtrk in večerjo smo si pripravljali sami, kosilo nam je pripravljala neka domačinka, pripeljal pa nam jo je eden od patrov. En večer je prišel iz Banja Luke župnik in nam je on pripravil večerjo. Menda je bilo dogovorjeno, da pride tudi škof, a je bil zaseden.

Ali se ljudem vidi, da so preživeli zelo kruto vojno?

Ja, je še vedno prisotno. So še vedno zelo prestrašeni. Glede na to, da je

Gospodinja v hiši, ki so prizidali prostor za kuhinjo. Pokonci je držala celo hišo!
Foto: arhiv Bogdan Vidmar

kraj v Srbski krajini, se zelo bojijo karkoli reči proti Srbom. Tudi v tej vasi so stanovali Srbi. V sami pokrajini se vidi veliko opustošenje, ki je ostalo

Most je za pešce, z avtomobilom pa kar čez vodo ...
Foto: arhiv Bogdan Vidmar

po vojni. Zanimivo pa je to, da so stavbe ob glavnih cestah več ali manj obnovljene, tako da ko gledaš s ceste, sploh ne pomisliš, da je bilo kdaj kaj razrušeno. Ko pa stopiš malo stran od glavne prometnice, vidiš ves obseg uničenja.

Ljudje se ukvarjajo s kmetijstvom, je tudi nekaj industrijskih obratov, in postavljene mine predstavljajo še vedno zelo veliko nevarnost. Tudi po hribih v okolici vasi, kjer smo delali,

jih je vse polno. Velik problem je tudi pomanjkanje poti. Razen glavnih cest ni skoraj nobene druge urejene poti. Čez potoke so se vozili kar po vodi, saj je le redkokje kakšen most, mostič. Zanimivo pa je, da je ob glavni cesti ogromno bifejev ter gostiln in vsi prostori so bili polni ljudi. Ob cesti sem videl, da je gostilničar hkrati pekel šest jancev, naslednjih šest pa je imel že pripravljenih za peko.

Zidar Mario ob »spominski plošči«. Naj se ve, kdo je postavil prizidek.
Foto: arhiv Bogdan Vidmar

Zraven gostilne je imel bazen, v katerem je gojil ribe. Lahko si sam izbral, katero ti bo spekel. Cene so pa približno enake našim. Kakšna stvar je bolj poceni, večino pa se lahko primerjajo z našimi. Glede na polne gostilne se da slutiti, da

večer, ko smo prišli, je eden od patrov prinesel knjigo vicev o Bosancih in Slovencih. To smo se nasmejali, ko smo jo brali. O Srbih pa ni bilo nobenega vica. O tem, kam bo šla kakšna delovna skupina, se že prej dogovorita koprška in banjaluška škofija. Ko smo odhajali, je župnik vsakemu podaril steklenico vina. Domov smo se vračali skozi Dalmacijo.

Lucijan Črvič

ljudje še imajo nekaj rezerve. Ne vsi, veliko pa še vedno.

Kako so vas sprejeli domačini?

Ljudje so bili veseli, da smo prišli. So mirni in nekako sprizajnjeni z revščino, ki jih obdaja. Prvi

Bosanski vsakdan: minareti in zvoniki eden ob drugem. Le v času vojne so si bili »napoti«.
Foto: arhiv Bogdan Vidmar

zgodila se je

MEPZ DURI V BESEDI IN SLIKI

»Izbrali so si skladbo *Moje orglice*, ki jo je pred mnogimi leti pel Janko Ropret, zdaj pa v novi zborovski preobleki, kot so si jo zamislili člani in članice Mepz Duri s Cola. *Gremo, Moje orglice!*« Tako je naš prvi nastop v oddaji *Spet doma* napovedal Mario in s to skladbo so se začela naša »nedeljska potovanja« v Ljubljano.

Pevska sezona je bila kmalu po novem letu že v polnem zamahu, za nami je bilo že več nastopov, na vajah pa

Pokal v soju studijskih luči.
Foto: Luka Bizjak

smo ravno pilili pesmi za občinsko revijo *Naši zbori pojo 2009*, ko me je nekega turobnega januarskega dne presenetil klic iz Ljubljane. Iz redakcije oddaje *Spet doma* smo dobili povabilo za sodelovanje v bitki *Med dvema zboroma*. Začetno začudenje in presenečenje sta zamenjali radovednost ter želja po odkrivanju novega, neznanega. Sklenili smo, da sprejmemo izziv in se podali na pustolovščino. Najprej je bilo na vrsti izbiranje primerne pesmi za nastop. Kot najbolj primerna se je izkazala

skladba *Moje orglice*. Časa ni bilo veliko, saj sta se bližala tako nastop na občinski reviji kot tudi nastop pri Mariu.

Ko smo pesem intonancično znali, smo pevsko sobo zamenjali za avlo osnovne šole na Colu in v priprave na nastope začeti vnašati ples oziroma gibanje. Miha Perat je poskušal našemu nastopu vdahnuti novo dimenzijo, saj gledalci na televiziji nastop tudi gledajo in ne samo poslušajo.

Ure in ure smo – včasih tudi pozno v noč – vadili koreografijo, korake in se trudili, da bi na koncu vse skupaj izgledalo kar se da usklajeno.

Sredi januarja smo nastopili

na občinski reviji v Vipavi. Navdušenje in aplavz poslušalcev sta nam dala novega elana, da smo še z večjim veseljem hodili na vaje. V sredini februarja nas je z velikim uspehom na specialni olimpijadi presenetil Matej Žgavec in tako smo se 15. februarja odpeljali na Brnik in mu z nekaj pesmimi tudi mi izrazili dobrodošlico ob vrnitvi v domovino.

Že naslednjo nedeljo, 22. februarja, smo si že zgodaj popoldne ogledovali stavbo RTV Slovenija in ugotavljali, koliko kamer je v studiu oddaje *Spet doma*. Nekoliko kasneje se je v studio prismejal Boštjan Grabnar in začela se je tonska vaja. Ko smo se z bandom ujeli in je »stric« za mešalno mizo vse nastavil kot je treba, smo v

Ta pesem je brez mej ...
Foto: Luka Bizjak

garderobah oziroma v bližnjem bifeju razpravljali o nastopu, o prvih vtisih ... Ko smo se pozneje vsi zbrali v garderobah, se preoblekli in napudrali, nam je Martina z nekaj spodbudnimi besedami še dodatno vlila poguma, nato pa je že napočil čas, da smo odkorakali v studio in zasedli našo polovico odra. Nekaj minut pred osmo se je začelo zares. Po uvodni pesmi se je v studio prismejal Mario in zasedel svoj fotelj. Ko so nastopile minute za naš nastop, smo bili vsi malo na trnih, vendar so nato, kot bi mignil, ton za tonom do poslušalcev odplavale zimzelene melodije. Sledilo je glasovanje. Najbrž smo vsi skupaj kar malo s strahom zrl v ekran ob koncu oddaje in čakali na število glasov. Ko se je na ekranu pokazalo, koliko ljudem je bila naša pesem všeč, kar nismo mogli verjeti rezultatu. Prejšnji strah oziroma negotovost je zamenjala dobra volja in veselje. Prva stopnička je bila premagana.

Po tem nastopu, smo zabavne pesmi zopet dali malo na stran in začeli s pripravami na *Primorsko poje*. Tudi letos smo se občinstvu predstavili v

zamejstvu, saj smo nastopili na Opčinah v sosednji Italiji. Predstavili smo se s štirimi pesmimi in tako tudi letos v zgodbi, ki jo piše ta največja manifestacija zborovstva, pustili brezčasno sled. Že naslednji dan smo znova branili naše barve v bitki *Med dvema zboroma*. Tokrat je bilo vse skupaj že malo lažje, saj smo ognjeni krst že prestali. Pesem *Mini maxi* nas je popeljala v 60-ta in 70-ta prejšnjega stoletja. Po seštevku točk iz prvega in drugega nastopa smo napredovali v naslednji krog tekmovanja.

Konec aprila smo v telovadnici na Colu pripravili osrednji letni koncert, poimenovali smo ga *Od zibeli do groba*. S pesmijo smo se sprehodili

Osrednji koncert z naslovom *Od zibeli do groba*.

Foto: Luka Bizjak

skozi zgodbo življenja, ki jo piše sleherni izmed nas. Z gostoma Markom Kobalom in citrarjem Tomažem Plahutnikom ter skupino *Vsakič drugače* smo se dotaknili tako rojstva in otroštva kot tudi tistih nežnih zaljubljenosti med fantom in dekletom. Ko pa zaljubljenost in iskrica privlačnosti preraste v nekaj več, v veliko in globoko ljubezen, pridejo na vrsto svatovske pesmi. Življenje je veselo in radoživo, če se ljudje znamo poveseliti in nasmehniti. Gotovo lahko svoje veselje izrazimo skozi šaljive pesmi in seveda skozi napolitnice. V preteklosti so se Slovenci še bolj kot danes zavedali svoje narodnosti, zato so napisali kar nekaj domovinskih in domoljubnih pesmi. Prav je, da se tega zavedamo tudi sedaj in s pesmijo pokažemo, da smo ponosni Slovenci.

Mesec maj je minil, kot bi trenil. Vadili smo še dve pesmi za nastopa v Ljubljani, saj se je bitka vedno bolj razvnela. Z zagnanostjo in vnemo smo se pripravljali, učili novih korakov, gibov rok. V polfinalu smo nastopili še dvakrat in se nato uvrstili v superfinale. Tako smo 14. junija 2009 še zadnjič odšli v oddajo *Spet doma*. V finalnem nastopu smo zapeli *Moje orglice* in *Pesem za dinar*. Tudi tokrat smo z zanimanjem spremljali ekran, kjer so se izpisali glasovi za

Mepz Duri in Mario Galunič, voditelj oddaje *Spet doma*.

Foto: Luka Bizjak

Igra teles in senc.
Foto: Robert Likar

posamezen zbor. Ko smo videli, koliko glasov smo prejeli, so se usta razlezla v širok nasmešek. V bitki smo zasedli končno drugo mesto. Veseli smo, da ste nam vsi skupaj izkazali tako podporo. Na tem mestu se še enkrat vsem, ki ste nas podpirali, iz srca zahvaljujemo.

Sezona pa se takrat še ni končala,

saj smo se že čez en teden zopet z zabavnim programom predstavili poslušalcem v Solkanu. Ko je bilo poletje že v polnem razmahu, smo na začetku julija odpekotali še v Piran. Na prenovljenem župnijskem vrtu sv. Jurija, ki spada v pastoralno-kulturni center Georgios, smo skupaj

s skupino *Vsakič drugače* pripravili koncert *V objemu poletne noči*. Pod zvezdnatim nebom in ob lahnih morskih sapicah so odmevale melodije tako narodnih kot tudi zabavnih pesmi in pričarale čarobno vzdušje nežnega poletnega večera.

Pesem se nas dotakne, pusti v nas neko sled, obenem pa budi najgloblja občutja. Naj bodo naša srca polna predvsem lepih trenutkov, iz oči vsakega naj sijeta ljubezen in sreča. Pesem pa naj bo še naprej predvsem glasnica veselja in radosti.

Marko Kosen

Pod vročim piranskim soncem.
Foto: Luka Bizjak

*Naj vam zadnja decembrska noč
odnese vse tisto, kar želite
pozabiti in naj vam prvo
januarsko jutro prinese le dve
besedi SREČNO IN ZDRAVO 2010.*

To vam želi

FRIZERSKI SALON »MILKA«

IDEJE DOBIJO SMISEL MED LJUDMI

»Imam svoji dve knjigi in v njiju vse, česar sem se do sedaj naučila.« Tako se je na predstavitvi svojih dveh knjig v Lavričevi knjižnici v Ajdovščini predstavila Ivana Kobal iz Bele, dijakinja 4. letnika Škofijske gimnazije Vipava. Njena prva knjiga, izdana lansko leto, nosi naslov *Rt nade*. To je s čustvi nabita knjiga, polna različnih likov, vsak je po svoje poseben, a eno jim je isto: bili so zaljubljeni, so zaljubljeni ali si to želijo biti. Kdo jim lahko pomaga?! Tu je svetilnik na rtu nade, kamor razočarani, srečni, prestrašeni in zlomljeni pošiljajo svoja pisma.

»Vsak človek nosi pismo, se mi zdi. Ljudje so, ki to pismo spremenijo v besede, pogumni so, slišati jih je. Ponavadi jecljavo, neurejeno; tudi sama bom svojega napisala, ker se mi zdi škoda, da bi ga izgovorila, ker bi vse uničila. In – ja, strah me je.« Je bilo tudi Ivano strah pred izidom nove knjige? »Ja, bilo me je, priznam. Nenavaden občutek je, ko lahko vsakdo v knjižnici prebere besede, ki sem jih jaz pisala naskrivaj. Ampak je dober občutek, ideje imajo v sebi težnjo po tem, da se širijo med druge ljudi, potem imajo smisel.«

O prebiramo Ivanino prvo knjigo, kar ne moremo mimo dejstva, da je tudi nadarjena slikarka in pesnica. Njena prva knjiga je opremljena z njenimi čudovitimi ilustracijami, drugi je sama naslikala le naslovnico, ilustracij nima. V prvi knjigi najdemo tudi pesmi, njen jezik je zelo poetičen, mehak in tekoč.

Ivano sem povprašala, kako to, da je tako kmalu izdala drugo knjigo: »Zato, ker mi prva ni bila všeč. Hotela sem napisati boljše, drugačno!« In tako nas je presenetila s svojo drugo knjigo z naslovom *Mara – o sončnicah in poteh*. Tokrat gre za pravo nasprotje prvi. Knjiga je dramsko delo, glavna junakinja je dekle Mara, ki po izgubi ljubljene osebe, popolnoma pretresena in uničena, odide v svet, kjer se počasi

Z Ivano se je v ajdovski knjižnici pogovarjal Ivan Mermolja.
Foto: arhiv Ivana Kobal

Ivanini knjigi: *Rt nade* in *Mara – o sončnicah in poteh*.
Foto: arhiv Ivana Kobal

zopet najde. Pomembni liki so tudi njena sestra Janina, njena mati, Janinin zaročenec ... Ivana se nasmehne ob misli, koliko je v tej knjigi nje same, njenih domačih, dogodkov iz njenega življenja in stvari, ki jih ima rada. Knjiga ni poletno branje, nikakor ni enostavna, v sebi skriva veliko zanimivih in razmisleka vrednih misli ter dialogov. Treba je le pozorno brati in opazovati.

»Pojdi med ljudi! Smej se, tako lepo se smejiš! Vrzi se v življenje. Močan boš, vedno bolj močan ...« Te mogoče zanima kaj več? Sprejmi izziv, ki nam ga Ivana ponuja, vzemi knjigi v roke in preberi. Mogoče pa tudi ti dobiš navdih za dobro knjigo.

Jasneja Eratnik

CAIPIRINHA – GLASBA ZA UGODNO POČUTJE

Najbrž ste se ob pogledu na besedo Caipirinha najprej vprašali: *kaj je to?* Caipirinha izvira iz Brazilije in je brazilska nacionalna pijača, znana po vsem svetu. IBA (*International Bartender Association* ali *Mednarodna barmanska zveza*) jo je celo uvrstila med petdeset najboljših pijač vseh časov. Mešanica različnih pijač in dodatkov, ki skupaj ustvarijo lahko pijačo osvežilnega okusa, v nas prebudi enostaven in čist občutek ugodja. Želeli smo, da bi ime Caipirinha nekako predstavljalo skupino. Z igranjem skušamo ustvariti takšen učinek, da se poslušalec ob naših nastopih sprosti in vsaj za trenutek pozabi na vse težave ter preprosto – uživa.

Skupina v sedanji zasedbi deluje eno leto, njeni začetki pa segajo v jesen 2007, ko smo, v sicer nekoliko drugačni zasedbi, začeli preigravati nekatere rock uspešnice. Ko smo pred enim letom spremenili zasedbo, smo nekoliko prilagodili tudi stil glasbe. Tako smo se usmerili v preigravanje klasičnega rock and rolla iz sedemdesetih in osemdesetih let prejšnjega stoletja – glasbe, ki je namenjena izključno zabavi in nam tako omogoča uspešno udejanjati našo usmeritev.

In kdo sploh sestavlja skupino?

Klemen Koren (1990) – vokal, kitara. 185 cm, 78 kg.

Edini dolgoletni član skupine, ljubitelj italijanske kuhinje in zabavne elektronike, študent ekonomije. V prostem času najraje ne dela nič, saj je to vendar prosti čas.

Tomaž Šček (1990) – klaviatura, vokal, 192 cm, 85 kg.

Prihaja z Gradišča pri Vipavi. Rad ima Nutello in rad skače na glavo v vodo. Je tudi velik borec proti trgovini s krznom, sicer pa študent računalništva in informatike. V prostem času igra karte, odbojko in

Foto: Boštjan Prelc

minolovca.

Marko Koren (1986) – kitara, 183 cm, 80 kg.

Edini poročeni član skupine. Uživa ob izbrani hrani in dobrih vinih... Je študent gradbeništva, v prostem času pa velik ljubitelj dobrih filmov.

Andraž Peterman (1985) – baskitara, 186 cm, 83 kg.

Edini član v skupini, ki ni Primorec,

prihaja namreč iz Begunj na Gorenjskem. Je aktiven član Pihalnega orkestra Lesce, kjer igra pozavno, sicer pa študira na Biotehniški fakulteti – smer gozdarstvo. V prostem času je Andraž ljubitelj pohodov in planin.

Martin Malik (1990) – bobni, 177 cm, 74 kg.

Tudi on prihaja z Gradišča pri Vipavi, vsekakor velja za najbolj »športnega«

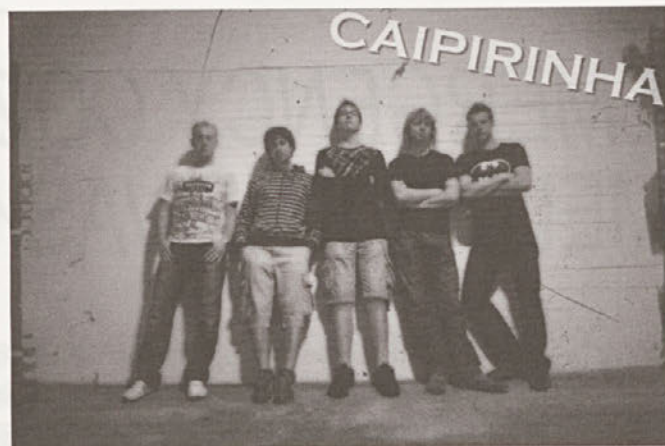

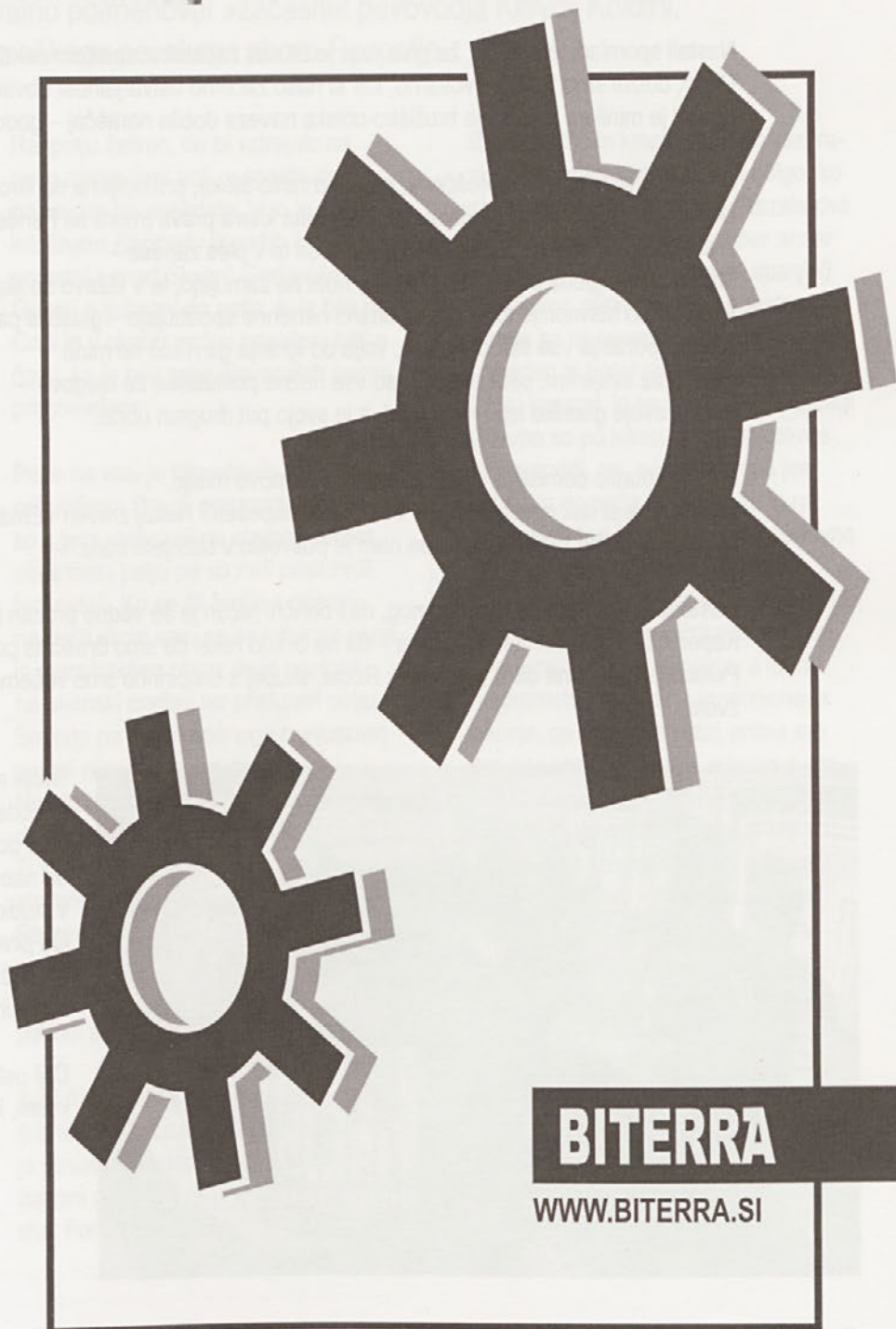
Foto: Boštjan Prelc

člana skupine, saj uživa v košarki in plezanju. Je študent Biotehniške fakultete – smer agronomija. V prostem času rad lenari ali pridno vadi bobne.

V bližnji prihodnosti želimo s koncerti na širšem domačem področju doseči večjo prepoznavnost in posneti svoj prvi »komad«. Še naprej pa bomo igrali predvsem za svoj užitek in užitek poslušalcev, kajti le tako ima igranje *rock and rolla* sploh smisel.

Caipirinha

Kontakt:
E-mail: caipirinhaband@gmail.com
Telefon: 040 544 438 (Klemen)

EMERGENCY CODE – GLASNE MELODIJE IZ VAŠKEGA PODZEMLJA

Čigava je ta senca, ki se po stropu spreha iz temnih oči?
Kdo ustvarja melodije, ki prihajajo iz samega colskega podzemlja, ko se že večeri?
Mogoče veselo igranje podmorničarjev potopljenega Kurska?
Ne, njih je bilo za cel orkester, naš vražji team pa ni tako pester.

Nastali spomladi leta 2008, že prve vaje je bil naš začetek z obiskom nekdanjih bratov pognojen. Dodo, dolžni smo ti celo pivovarno, ker si našo začetno ustvarjalnost obvaroval pred slabo karmo! Komaj je minil en mesec, je hrušiško-colska naveza dobila naraščaj – godoviški značaj.

Strune uglašene, misli sproščene, na suho rahlo stoka, priklopljena na štrom pa glasno joka – Domen to že kar dobro obvlada, zanj ni vsaka kitara prava (mora bit Fenderca :). Trebušna prepona se zatrese, vibracija basa te v ples zanese – Marko nič ne gleda pod prste, njegove note ne zamujajo, le s težavo se skozi njegovo grivo prebijajo. Vso to lepo harmonijo točni glasni udarci nenehno spodbujajo – glasbila palčkam zaupajo – Jernej uporablja vse štiri okončine, volja do igranja ga nikoli ne mine. Orfej brez svoje lire, usta odpre in so vse nežne poslušalke že njegove – Aleš je svoje glasilke lepo natreniral, a je svojo pot drugam ubral.

Pivo je zbudilo domišljijo, odpravili smo se na novo misijo. Brez imena si itak neresen, kako češ bit pol uspešen? Nekaj zraven »Emergency« je bilo že prej v planu, »Coda« je prišla z zamudo, ko se nam je posvetilo v bližnjem baru.

Nastope bomo šteli že na prste nog, naš bančni račun je še vedno prazen in ubog. Koper, Col, Ajdovščina in Ljubljana – da ne bi kdo rekel da smo družčina popolnoma neznana! Pokazali smo se na odru pred Šank Rocki, skupaj s Caipirinho smo večerno množico napolnili z usklajenimi zvoki.

Svoje nove ideje pakiramo v glasbene posode, note dobivajo nove podobe, črke dodajo vsebino – prav kmalu jih bo nabralo toliko, da bomo lahko odšli v studio!

Od prve do zadnje jih je skupaj čisto naših že devet – še veliko skladb mora iz naših glav priti na svet!

Cilji ustvarjanja so kar visoki, hvala vsem, ki nam stojite ob poti!

*Jernej Peljhan
in Emergency Code*

RAZPOTJE PONOVRNO NA PRAVI POTI

Tisti, bolj redni obiskovalci *Kontejnerja* (za nepoznavalce: to je colski *Bar 10*) že več časa opažajo, da se v pevski sobi občasno nekaj čudnega dogaja. Ne, to niso pevske vaje Mešanega pevskega zbora Duri, pač pa se v »razbojniški jami«, kot je pred leti sobo za pevske vaje ljubkovalno poimenoval »začasni« pevovodja Klavdij Koloini, občasno spet zbirajo pevci moškega pevskega zbora Razpotje

Ker sam ne spadam med redne obiskovalce omenjenega bara, me je novica presenetila in takoj sem se odpravil do Toneta Podobnika, ki mi je povedal naslednje:

»Razmišljanje, da bi ponovno začeli s pevkimi vajami, se je porodilo lansko leto med izletom na Zelenico. Sicer uradno zbor Razpotje ni nikoli razpadel, le njegova dejavnost se je skrčila povsem na minimum. Ko smo ponovno 'poprijeli', smo tu pa tam imeli kakšen nastop, vendar bolj v 'privatne' namene. Občasno smo imeli vaje, pa kakšno mašo smo odpeli ... Vodil nas je Alojz Bajc iz Višenj. Po spletu srečnih okoliščin, največ zaslug za to ima Damjan Kobal – Nace, pa smo prišli tudi do pevovodkinje. To je Barbara Kopačin, po 'profesiji' glasbenica. Sicer je doma iz Izole, a z možem ob vikendih prihajata v Podrago in takrat pride na Col. Vaje so neredno, saj Barbara prav sedaj pripravlja zagovor doktorata, tako da je bolj 'na tesno' s časom. Pa še majhne otroke ima. Ampak trenutno tudi nam odgovarja tak način dela. Vaj se udeležuje 15 pevcev, vsi smo 'star kader' Razpotja. Najbolj nas pesti pomanjkanje tenorjev, ampak mislim, da se bo s časom tudi to uredilo. Ko bodo videli, da smo zadevo zastavili resno.«

Razpotju želimo, da bi vztrajalo na novo zastavljeni poti, v spodbudo pa naj jim bo anekdota, ki jo je na letošnjem *Koncertu iz naših krajev* povedal Lenart Škvarč Gerljevičev. Govori o ljubezni do petja, ki je bila na Colu in v okolici vedno prisotna, tudi v času, ko je bilo petje slovenskih pesmi prepovedano.

Petje na vasi je bilo včasih zelo priljubljeno. Pevci, ponavadi fantje, so s tem »brenkali na strune« deklet, ubranemu petju pa so radi prisluhnil tudi ostali. Ko so šli fantje s pesmijo na ustih skozi vas, so se odpirala okna in marsikakšen obraz se je naslonil na okenski podboj ter prisluhnil petju. Seveda pa takrat nočnega miru razen pesmi ni motil noben drugi hrup. Nočno petje na vasi ni motilo nikogar, dokler niso v naše kraje prišli Italijani. Ti so z zakonom prepovedali rabo slovenščine, izvzeto ni bilo niti petje. Pevci niso takoj pozabili na stare navade in so včasih kakšno zapeli »na črno«, malo iz ljubezni do petja, malo pa tudi za to, da so »dražili« Italijane.

Tudi Alojz Bajc Tekelnov je bil velik ljubitelj petja. Lenkotu Gerljevičev mu je povedal zgodbo o tem, kako so jih Italijani zaprli, ker so peli po slovensko. Fantje pevci so se zbrali pred

Brjaško hišo in kmalu se je po vasi razlegalo ubrano petje. Ni bilo dolgo, ko sta se ob skupini pevcev prikazala dva karabinerja. »*Adeso è ora per andar a dormire!*« (*Sedaj je ura za spanje!*) sta osorno prekinila pevski nastop. Fantje so se seveda takoj razšli, saj nobeden ni hotel prenočiti v karabinjerski kasarni, ki se je nahajala na Žagi (stavbo so po koncu druge svetovne vojne podrli, op. a.). Vendar pa jim ljubezni do petja ni dala miru in na Vrh Lajšta (pri Ulinovih) so se ponovno zbrali in kmalu se je po vasi spet razlegala slovenska pesem. Pa tudi ta idila ni trajala dolgo. Prikazala sta se prej omenjena karabinerja, a tokrat v spremstvu brigadirja (nadrejenega oficirja, op. a.). »*Ragazzi, prima era ora per andar a dormire, adesso è ora per andar in kaserma!*« (*Fantje, prej je bila ura za spanje, sedaj je ura za odhod v kasarno!*) In so odpeljali celotno skupino »prenočiti« v karabinjersko postajo na Žago. Menda zaradi kaljenja nočnega miru. Druga kazen pa jih ni doletela. Verjetno pa so kasneje še kdaj zapeli na vasi in »ponagajali« Italijanom. Le malo bolj pazljivo.

Lučijan Eršič

KAKO JE ZAŽIVELA KNJIŽNA POLICA V PROSTORIH DRUŠTVA GORA, NA RUPI ...

Že skoraj od ustanovitve dalje je med člani Društva Gora tlela misel, da bi imeli na enem kraju na Gori posebno knjižno polico, na kateri bi bile vse knjige (in drugi tiski), katerih avtorji so Gorjani; in tudi knjige, ki so jih avtorji od drugod napisali o Gori; sem bi sodili še časniki, ki izhajajo na Gori; pa diplomske ter seminarske naloge študentov in diplomantov, ki so si izbrali za temo karkoli, povezanega z Goro; in še kaj. In ta misel se je v veliki meri uresničila ob letošnjem dnevu državnosti: Na Rupi, na Predmeji, smo slavnostno odprli knjižno omaro, v kateri se je že ob odprtju znašlo lepo število naslovov 'gorskih' knjig in drugih tiskov.

Sveda nismo pričakovali, da bo že na začetku na enem mestu zbrano večina knjižnega in drugega natisnjeneega bogastva z Gore in o Gori (vse ne bo nikoli), zato smo v letošnji junijski številki časnika Gora pozvali »vse, ki imate karkoli, kar bi sodilo v to knjižno zbirko, da nam to odstopite, posodite, prodate, podarite ... ali kako drugače omogočite, da bo s svojim plamenčkom duha izmed platnic Knjige zagorelo v skupnem ognju naše Besede ...«. Tako smo zapisali. Takrat smo tudi obljubili, da bomo ob koncu leta objavili, »kdo vse je že tiho občemel na knjižni polici in zadihal s Časom ...«

Nekaj naslovov je za Knjižno polico odstopilo Društvo Gora, ostale pa so (smo) avtorji knjig in uredniki zbornikov ter zbirk podarili.

Objavljamo seznam že 'pridobljenih' knjig, načeloma (ne čisto dosledno) po abecednem redu avtorjev oziroma urednikov:

AVTOR	NASLOV	ZALOŽBA	LETO IZIDA
Bojan Bizjak	Skrivnost (pesmi)	Samozaložba	1993
Bojan Bizjak	Besedovanja	Aristos	2001
Bojan Bizjak	Jutrice (pesmi)	Društvo Wada	2002
Bojan Bizjak	Veter sanj (pesmi)	KATR	2008
Bojan Bizjak	Hruška	KATR	2008
Bojan Bizjak	Steklovina juter (pesmi)	KATR	2008
Bojan Bizjak	Skala	KATR	2008
Bojan Bizjak	Tkivo časa	KATR	2008
Alojzija Bratina	Na Gori je moje zavetje (pesmi)	Samozaložba	2008
Bojan Bratina	O Gorjanih Zapisi (o književnosti na Gori) od 1974 do 2009	Društvo Gora	2009
Janko Bratina	Dolina in hrib Izbor iz literarnega in strokovnega dela	Goriška Mohorjeva družba	2002
Aldo Černigoj	Večer pri Maticavih	Samozaložba	2002
Aldo Černigoj	Čas ob zori	Samozaložba	2006
Franc Černigoj	Javorov hudič (ljudska prozna besedila)	Kmečki glas	1988
Franc Černigoj	Iz vode dlan (pesmi)	Lipa, Koper	1990
Franc Černigoj – zbral, napisal vezno besedilo in uredil	Nace ima dolge tace (ljudske pesmi in igrice)	Zavod Republike Slovenije za šolstvo	1996

Franc Černigoj	Mož in čemerika Žalostne in vesele z Gore in iz Deželee (anekdote)	Samozaložba	1997
Franc Černigoj	Gora in pesem Antologijski izbor pesmi ob avtorjevi 50-letnici	Branko d.o.o. in založništvo Jutro	1998
Franc Černigoj	Znamenje na Gori	Samozaložba	1999
Lojze Skvarča (Redigiral: F. Černigoj)	V svetlobi zarje	Lovska zveza Slovenije	2005
Urednik: F. Černigoj	Zelene stečine II Dotiki narave	Lovska zveza Slovenije	2002
Narte Velikonja	Ljudje in zanke	Goriška Mohorjeva družba	1991

ZBORNIKI

Urednika: Borut Koloini in Andrej Malnič; Ljudske pesmi in anekdote o vinu zbral: F. Černigoj	Vipavski izbor Zbornik ob stoletnici Vinarske zadruge Vipava	Agroind Vipava 1894	1994
Več avtorjev ...	Mati Gora Zbornik o Gori, Gorjankah in Gorjanih, ob 400-letnici naselitve Gore	Društvo Gora	2001
F. Černigoj (glavni urednik) in uredniški odbor ...	Semenje javorovo 1978 – 1998 Izbor iz prvih dvajsetih let Javorovega lista, šolskega glasila Osnovne šole Col	Osnovna šola Col	2002
F. Černigoj (glavni urednik) in uredniški odbor ...	Njena podoba, kot se je izrisala skozi dejstva in spomine 1946 - 1996 (lovski zbornik)	LD Javornik, Črni Vrh nad Idrijo	1996
F. Černigoj (glavni urednik) in uredniški odbor ...	Deset let kasneje 1946, 1996 - 2006 (lovski zbornik)	LD Javornik, Črni Vrh nad Idrijo	2006
F. Černigoj (glavni urednik) in uredniški odbor ...	Svet od Granate do Črnega roba, očetje sinovom, vnukom 1949 – 1999 (lovski zbornik)	LD Col	1999
Glavni in odgovorni urednik: A. Vidmar Gradivo uredil: F. Černigoj	Trnovski gozd njegova divjad in njegovi lovci (lovski zbornik)	LD Trnovski gozd	2001
Urednica: Irena Šinkovec	Bom šel na planince Ob 100-letnici Planinskega društva Ajdovščina, 1903 - 2003	PD Ajdovščina	2003
Uredniški odbor: I. Krivec, M. Janež, J. Žigon, S. Peljhan	Pot skozi gozd 1947 – 1997 Pol stoletja gospodarjenja z gozdovi	Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva Posočja	2003
F. Černigoj (glavni urednik) in uredniški odbor ...	Tod hodimo Vrhovci 1966 – 2006 (lovski zbornik)	LD Vrhe Vrabče	2006
Lucijan Trošt, Mitja Benčina, Jemej Škvarč	Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko! Col z okolico v času 1. svetovne vojne	Društvo Trillek, Col	2008
Uredil: Stanislav Bačar	Njim vsem pripada slava Zbornik 1991	Goriški muzej	2009

ZBRANO DELO

Urednik: Franc Černigoj	Edmund Čibej, zbrani spisi	Društvo Gora	2005
Anton Pegan (Uredil: Franc Černigoj)	Indija Komandija Prozna ljudska besedila, zapisana v 19. st.	ZRC SAZU	2007

VODNIKI PO GORI IN NJENEM NARAVNEM BOGASTVU

Besedilo: Franc Černigoj	Pot po Dolu gor in dol Vodnik po turistično-pohodno-učni poti po Predmeji	Občina Ajdovščina, Razvojna koalicija Vip. doline ROD ter Ministrstvo za kmet.,	1999
Elvica Velikonja	Kako jim rečemo pri nas Prispevek k rastlinskemu imenstvu na Gori	Društvo Gora in Osnovna šola Otlica	2004
Damjan Popelar: (Pesmi: F. Černigoj)	Kamnita spirala	Samozaložba	2005
Uredil in besedilo napisal: F. Černigoj s sodelavci; oblikovanje: Silva Karim	Gora nad Deželo Od Čavna tja do Nanosa (mapna zgibanka)	Občina Ajdovščina	2009

ČASNIKI

Gora, časopis o Gori, Gorjankah in Gorjanih	Uredniški odbor	Društvo Gora	1998 - 2009
--	-----------------	--------------	----------------

DIPLOMSKE IN SEMINARSKE NALOGE

Smiljana Krapež	Obravnava ljudskega slovstva v prvem triletju	Diplomsko delo	2009
-----------------	--	----------------	------

LIKOVNA USTVARJALNOST

Rudi Pergar	Barva kot svetloba Retrospektiva	Goriški muzej Grad Kromberk	1999 2000
-------------	-------------------------------------	--------------------------------	--------------

Pripis s pozivom in prošnjo:

Kdor vsaj malo pozna literarno ustvarjanje Gorjanov ter njihovo snovanje na področjih najrazličnejših strok, bo takoj videl, da marsikdo in marsikaj manjka – recimo: dela prvega vidnejšega besednika z Gore – **Narteta Velikonja** (*Besede, Višarska polena, Otroci, Amerikanci, Albanska špijonka, V Smrlinju, Pod drobnogledom, Zbiralna*

leča, 3x88 anekdot, 888 anekdot, Črtice iz družinskega in uradniškega okolja, Njiva, Ljudje, Zanke ...); od starejših manjkajo tudi nekatera dela **Janka Bratina**. Manjkajo avtorji in tiski z 'drugega brega Gore', s colskega in podkrajkega konca (**Ivo Trošt** iz Orešja: *Smodin, Pri stricu, Na rakovo nogo, Dobrota in hvaležnost, V srca globini, Moja setev, Pod Robom ... Na*

polici tudi ni (vseh) del ustvarjalcev in drugih piscev iz današnjega časa: **Bojan Bizjak, Franc Černigoj** (od zadnjega manjkajo štiri pesniške zbirke, tudi od Lucijana Bratuša kaligrafsko izpisane *Nerezine ...*). Police čakajo še na naslednje avtorje in publikacije: **Ingrid Kovšca; Rino Velikonja; Zgodbe o Romanu Velikonju**; knjižice o cerkvah na Gori ... in še marsikaj ter marsikdo. Recimo: **Hubert Močnik** in njegova dragocena knjiga *Trnovska planota ...* Ali pa: **Daniel Rojšek: Naravne znamenitosti Posočja**; in: *Bom šel na planince (Zbornik ob 100-letnici Planinskega društva Ajdovščina)*. Pa še: *30 let ajdovskega jamarstva*. Morda tudi: **Mirko Kovač: Podnebje med Nanosom in Čavnom**. Pa še o oblačilni kulturi Zgornje Vipavske doline in Gore, **Marije Makarovič**. In na koncu še: **France Malešič: Spomin in opomin gora ...**

Od časnikov še manjkajo: *Colski časnik, Javorov list, Podkrajček*, drugi časniki in občasniki iz Gozda, Podkrajja, s Cola ...).

Imena in naslovi v 'Pripisu ...' so nesistematično navedeni, kot bi jih kdo nahitro, po nezanesljivem spominu, nametal. Zato ne zamerite (zamerijo), ki niste (niso) navedeni. Ni bilo namerano. Na *Knjižni polici na Rupi* je prostor rezerviran tudi za vas in za njih ...

Franc Černigoj

OD ČAVNA DO NANOSA

Zgibanka *Gora nad Deželo* je izšla letošnjega maja v nakladi 10.000 izvodov in – verjeli ali ne – doslej smo jih razdelili že pošteno več kot polovico. Kljub temu, da jih »šparamo« – takšne količine so doslej zadostovale za kakšna tri leta – je povpraševanje še vedno neverjetno, pošiljamo pa jih na vse konce sveta.

dejna zasnova vizualne in vsebinske podobe zgibanke je delo imenitnega tima dveh Gorjanov: Franc Černigoj si je zamislil rdečo nit, ki pelje bralca skozi krasne povesti – od Čavna pa vse do Hrušice, Silva Karim pa je znala vse te mnoge besede, ozaljšane s fotografijami, ustvarjalno porazdeliti v ličen komplet zgibank, pospravljen v čudovit ovitek. Tako je končno letošnjega maja tudi Gora dobila svoje promocijsko gradivo.

jega Vrha do Hrušice, razkriva skrivnosti naravne in kulturne dediščine drugega dela območja. Tretja posega najdlje v čas, razkriva več podrobnosti o pravadni dediščini – o fosilih, o jamah »v nedrih Trnovskega gozda« in o »teh krških rožah«, med katerimi

je mnogo primerkov edinstvenih in rastočih zgolj še na tem krasnem kosu slovenske zemlje. Četrta zgibanka pa je informativna, na eni strani ima zemljevid območja, na drugi strani pa je zapisano kaj vse Gora ponuja.«

Novo zgibanko smo prvič

predstavili kar na treh krajih hkrati: najprej na začetku, kjer se zgodbe pričnejo – na Čavnu, nato točno na sredini Gore, na Otlci, zaključna predstavitev pa je potekala na koncu naše poti, v Hrušici.

FOTO: arhiv TIC Ajdovščina

Povsod nas je čakal prisrčen sprejem, povsod so bili zgibank veseli. Velika medijska podpora je glas o novih materialih nesla še dlje in – danes si upamo to tudi zares potrditi – Goro, to našo rajsko deželo, odkrila mnogim, ki jo dotlej niso poznali.

FOTO: arhiv TIC Ajdovščina

FOTO: arhiv TIC Ajdovščina

Franc Černigoj je takole opisal vsebino novih materialov: »Pravzaprav gre za štiri zgibanke, zložene v mapo, ki že sama znotraj sebe nosi zanimivo zgodbo – o bogastvu besede na Gori. Prva zgibanka, z naslovom **Na pot: od Čavna do Sinjega Vrha**, pripoveduje o dediščini narave in ljudi tega območja, druga, **In naprej: od Sin-**

Da je zgibanka sploh ugledala luč sveta, so v največji meri »zakrivila« aktivna društva na Gori, ki so že dlje časa iskala možnosti za tovrstno promocijo. Danes se tudi člani društev s ponosom predstavljajo preko zloženke ter jo z veseljem poklanjajo svojim prijateljem ali obiskovalcem svojih dogodkov. Najlepše od vsega pa je, da jih je prav nastajanje nove zgodbe povezal še bolj, kot so že sicer povezani. Ob pripravah in delu so začeli nastajati novi, skupni načrti in vizije razvoja območja.

Gora nam danes lahko ponudi marsikaj: od rajskega miru, čudovite in nenavadne igre narave, urejenih pohodnih poti in možnosti drugačne rekreacije, do imenitne kulturne dediščine, prijaznih domačinov in neverjetno bogatih zgodb iz preteklosti. Pomembna je tudi osnovna turistična ponudba – danes na Gori

ni več težava nekaj pojesti, tudi udobnih postelj je vedno več, počasi se razvija lokalna vodniška služba in vse ostale nujne sestavine za okolju in ljudem prijazen turizem. Priložnost je torej tu – zgrabimo jo, da nam jo izpred nosa ne odnesejo drugi!

Če bi tudi vi želeli imeti zgibanko Gora nad Deželo,

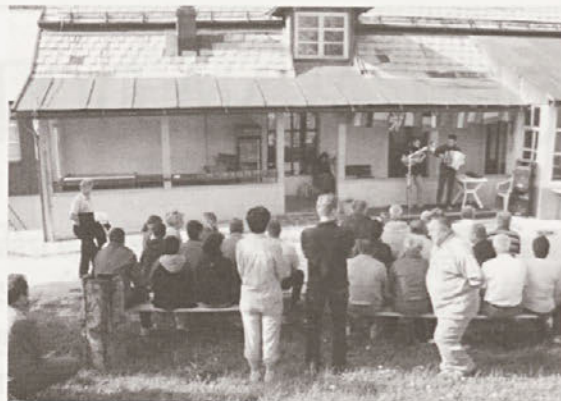

FOTO: arhiv TIC Ajdovščina

FOTO: arhiv TIC Ajdovščina

potem se oglasite na TIC Ajdovščina, najdete nas v stolpiču na ajdovski tržnici, ali pa pokličite na 05/36 59 140.

Vabimo vas tudi k ogledu fotografije iz predstavitev zgibanke, objavljena je na spletni strani TIC Ajdovščina www.tic-ajdovscina.si.

Sanda Fain

GOZDARSTVO

FRANC URDIH d.o.o.
VIŠNJE 5 5273 COL

MOGOČE SE PA KAJ PREMIIKA?

Študentje univerze v Mariboru so očistili utrdbo iz 1. svetovne vojne na Gradišču pri Sanaboru.

Na pobudo občine Vipava so bili poleti na obisku v Vipavi in njeni okolici študentje Univerze v Mariboru. To je bil obisk posebne vrste, saj so prišli Štajerci čistiti mesto Vipava, del njih pa je očistil utrdbo iz 1. svetovne vojne na Gradišču pri Sanaboru. Delovne brigade, ki so bile v nekih drugih časih in v neki drugi državi cenjene med mladimi, še veliko bolj pa med politikami, so šle na smetišče zgodovine. A mariborski študentje so dokazali, da se da tudi v današnjih časih na tak, socialističen način opraviti marsikatero koristno delo. Pohvale vredna pobuda, ki bo, upajmo, našla posnemovalce tudi v naši bližnji okolici.

Lucijan Čvart

Čiščenje struge reke Vipave zraven gostišča Podskala.
Foto: Joško Člekovič

Štajerci v akciji – takšni in drugačni.
Foto: Joško Člekovič

Gradišče z utrdbo iz 1. svetovne vojne, preden so ga »zavzeli« študentje iz Maribora.
Foto: Joško Člekovič

Gradišče po tistem, ko so ga Štajerci zapustili – razlika je očitna!
Foto: Joško Člekovič

Študentje so bivali v šotorskem naselju v Sanaboru.
Foto: Joško Člekovič

NOGOMETNI TURNIR ZASELKOV

15. avgusta 2009 je potekal turnir zaselkov na Colu, ki ga je organiziral Sandi Škvarč in na katerem je igralo pet ekip.

Pravila so bila naslednja: ekipa je morala šteti osem igralcev in eden od njih je moral biti starejši od štirideset let. Za ekipo posameznega zaselka so lahko nastopali igralci, ki so bili tam rojeni oziroma imajo v njem stalno ali začasno prebivališče. Tekme so se igrale brez sodnikov, morebitne spore sta reševala kapetana obeh ekip. Tekme so trajale dvakrat 12 minut, vsaka ekipa je odigrala štiri tekme. Prve tri ekipe so prejele medalje, najboljši posamezniki pa praktične nagrade. Tokrat je celotno dogajanje potekalo na športnem centru Lipov Gaj, vendar bi se v primeru slabega vremena lahko preselili v telovadnico. Tukaj so rezultati letošnjega turnirja:

	Lestvica	Zmage – Remiji – Porazi	Goli	Točke
1.	Gozd Kovk (vodja ekipe Blaž Mikuš)	4 – 0 – 0	14 : 6	12
2.	Novi Col (vodja ekipe Primož Puc)	3 – 0 – 1	17 : 9	9
3.	Višnje (vodja ekipe Boštjan Kobal)	1 – 1 – 2	10 : 13	4
4.	Orešje Col (vodja ekipe Matjaž Bajec)	1 – 0 – 3	11 : 15	3
5.	Žagolič Polje (vodja ekipe Nejc Pregelj)	0 – 1 – 3	10 : 19	1

Še razpredelnica vseh tekem po vrsti:

	Nasprotnika	Rezultat
1.	Novi Col : Žagolič Polje	8 : 1
2.	Orešje Col : Višnje	2 : 3
3.	Gozd Kovk : Žagolič Polje	3 : 2
4.	Višnje : Novi Col	1 : 4
5.	Orešje Col : Žagolič Polje	3 : 2
6.	Gozd Kovk : Višnje	2 : 1
7.	Novi Col : Orešje Col	5 : 3
8.	Gozd Kovk : Novi Col	4 : 0
9.	Višnje : Žagolič Polje	5 : 5
10.	Orešje Col : Gozd Kovk	3 : 5

NAJ POSAMEZNIKI	
Naj strelec	Koren Matic: 7 golov
Naj igralec	Vidmar Kristjan
Naj vratar	Bizjak Miloš
Naj zadetek	Kranjc Matija
Naj poteza	Šenk & Nejc
Najglasnejši	Božič Igor
Najstarejši	Tratnik Anton
Najmlajši	Iztok Pregelj
Naj podaja	Simon Tratnik

Če ste tokratni turnir zamudili, se ga lahko udeležite naslednje leto. Lepo vabljeni!

Simon Zgavac

GOZDARSTVO

Dušan Koren s.p.

Col 95

tel: 031/327 937

Vam želi zadovoljstva in topline v letu 2010!

DVA TEDNA V OBLJUBLJENI DEŽELI – OBISK CHICAGA IN NEW YORKA

Združene države Amerike so verjetno ena najbolj znanih držav na svetu. To ni presenetljivo, saj so ena izmed vodilnih držav v svetovnem gospodarstvu, ameriške produkte lahko srečamo skoraj v vsaki državi. Tako si hitro ustvarimo podobo o tej močni velesili, ki pa je precej stereotipna. Američani naj bi bili vase zagledani, samozadostni ljudje, ki o Evropi in drugih delih sveta vedo le malo. Bili naj bi tudi veliki nacionalisti. Lani sem tudi sama izkusila del ameriškega življenja, ko sem obiskala Chicago in New York. Čeprav gre za dve ogromni mesti (še posebej, če ju primerjamo s slovenskimi), sta si precej različni, vsako pa ima svoje čare, zaradi katerih se ju vsekakor splača obiskati.

Kdor obišče Chicago, nikakor ne more mimo obiska svetovno znanega parka *Millenium*, ki so ga zgradili leta 2004. Tu se poleti odvijajo koncerti na prostem, saj gre za ogromen park, po katerem so, poleg lično urejenih vrtov, posejane tudi skulpture in kipi svetovno znanih umetnikov. Domačini si

tu lahko oddahnejo od živahnega utripa mesta, posedajo na zelenicah, opazujejo vodomete ali se navdušujejo nad mestno arhitekturo. Izjemno zanimiva skulptura je tudi *Cloud Gate*, ki je oblikovana iz poliranega jekla. Vanjo se rišejo podobe okolice, saj deluje

kot zrcalo iz različnih dimenzij. Pozimi se del parka spremeni v drsališče, oživijo pa tudi gledališča in dvorane, kjer nastopajo znani igralci, glasbeniki in drugi umetniki. Nasploš velja Chicago za mesto parkov in umetnosti, saj

Veličasten pogled na Chicago, v ozadju predmestje, na desni strani stolp Sears.

Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

imajo v mestu kar 552 parkov in več kot štiristo kulturnih objektov. Poleg kulturnih navdušencev bodo tu na svoj račun prišli tudi vsi, ki imajo radi

Skulptura *Cloud Gate* v parku *Millenium* sredi Chicaga, v kateri odsevajo sosednje stolpnice.

Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

Nočni pogled z vrha stolpa Hancock.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

peščene plaže. Ne, Chicago nima morja, ampak obala Michiganskega jezera, ob katerem se mesto bohota, spominja na rajске plaže. Mesto ima približno tako dolgo jezersko obalo, kot imamo mi obale slovenskega morja, torej približno 42 kilometrov. V marini je zasidranih veliko jadrnic, vendar pa domačini raje ostajajo ob jezeru in ne na njem. Tu lahko najdete tekače, tenisače, sprehajalce, golfiste in druge športne navdušence. Eden najbolj znanih športnikov, ki izhaja iz Chicaga, je gotovo košarkar Michael Jordan, ki je igral tudi za lokalni klub *Chicago Bulls*. To pa ni edino

znano ime iz vetrovnega Chicaga. Tu je doma tudi kraljica pogovornih oddaj, Oprah Winfrey, ki ima tu svoje studie za snemanje, svojo linijo trgovin z oblačili in svoje domovanje v najvišjem nadstropju stolpnice tik ob Michigan-skemu jezeru

s pogledom daleč naokoli. Posebno doživetje je bila večerja v 95.

Obala Michiganskega jezera, ki obdaja Chicago.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

Panorama Chicaga je vredna ogleda.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

nadstropju stolpa *Hancock*, od koder je naš pogled segel v neskončnost. Od tu šele vidiš razsežnosti mesta, v katerem se nahajaš. Turisti namreč ponavadi vidijo le osrednji del Chicaga, kjer so locirane glavne zanimivosti. Toda to ni ves Chicago, saj se nadaljuje v ogromno predmestje, kjer živi večina njegovih prebivalcev. Druga zelo visoka stavba v Chicagu je stolp *Tower*, na vrhu katerega je na višini 412 metrov razgledna ploščad. Ker smo se v Chicago odpravili tudi v okviru študija, nismo mogli spregledati najpomembnejših medijev, ki spremljajo dogajanje v skoraj tri milijonskem mestu. *Chicago Tribune* je časopis z dolgo tradicijo, kar pove tudi izredno lepa stara zgradba, v kateri se nahaja. Na televizijskem področju je tu najbolj vplivna mreža *NBC*, ki je prisotna

predvsem na področju zabave, saj ima poleg televizijskih postaj v lasti tudi zabaviščne parke.

Po tednu v Chicagu, ki nas je navdušil s svojo enkratnostjo, je bil čas za mesto, ki nikoli ne spi – za New York. Čeprav so nas v Chicagu opozarjali, da so Newyorčani ošabni in neprijazni, nismo imeli slabih izkušenj z domačini. Tu turista prepoznaš po tem, da se stalno ozirajo v nebo, saj je tu malo morje res visokih stolpnic vseh oblik. Kip svo-

bode, ki simbolizira New York in celo državo, je bil ena prvih znamenitosti, ki smo si jih ogledali. Kip predstavlja boginjo svobode, prispel pa je iz Evrope, natančneje iz Francije, kot znamenje prijateljskih odnosov med državama. Stoji na Otoku svobode sredi reke Hudson, ki skupaj z reko East obdajata Manhattan. Poleg je tudi otok Ellis, kjer se je nekoč začela pot vsakega priseljenca v ljubljeno deželo. Tu je danes muzej, v katerem prikazujejo skozi kakšen postopke so

Znameniti most Bow v Centralnem parku, ki je nastopal v številnih filmih.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

morali iti emigranti, če so želeli bivati v ZDA.

Imeli smo srečo, da smo stanovali v

Živahen utrip Broadwaya z ogromnimi oglasnimi površinami.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

hotelu v neposredni bližini Centralnega parka, ki je prava oaza miru sredi vedno hrupnega New Yorka. Še posebej miren del se imenuje Strawberry Fields, kjer počiva legendarni John Lennon, ki je stanoval v neposredni bližini parka. To je najstarejši urejen mestni park v ZDA – uradno je bilo delo končano leta 1873 –, ki se lahko pohvali z več umetnimi jezери, pešpotmi, dvema drsališčema, rezervatom za divje živali, otroškimi

igrišči in predvsem z ogromnimi zelenimi površinami, ki so kot nalašč za različne športne dejavnosti in seveda poležavanje na soncu. Deset kilometrska krožna cesta po parku pa je svetišče tekačev, kolesarjev in ljubiteljev rolanja, ki se tja nagnetejo predvsem ob koncih

tedna in po sedmi uri zvečer, ko je za avtomobile vstop prepovedan.

Empire State Building ni na zunaj ni nič posebnega, ko pa se ozrete v nebo, da bi videli, kje se konča, mu kar ni konca. Je namreč najvišja stavba v New Yorku (prej sta bila to dvojčka, ki sta bila porušena v terorističnih napadih leta 2001). Leta 1931, ko je bil zgra-

jen, pa je celo veljal za najvišjo stavbo na svetu. V stolpnici domujejo razna podjetja, saj so tu večinoma pisarne, na vrhu pa je razgledna ploščad za turiste. Druga znana stolpnica je *Chrysler Building*, ki je za malenkost zaostaja za *Empire State Buildingom*, je pa lep primer art deko arhitekture, ki najbolj pride do izraza ponoči, ko je razsvetljena. Ker velja New York za nekakšen

talilni lonec različnih narodnosti, tu najdemo obiskovalce, pa tudi prebivalce, ki izhajajo iz skorajda vsega sveta. Posebej močni sta italijanska in kitajska četrt, ki živita samostojno življenje z ohranjanjem svojega jezika in navad. V italijanski četrti je dobro iti na kobilico, saj tu najdeš najboljše pice in testenine v New Yorku. Priseljenci živijo tu zelo podobno kot doma in svoje četrti skoraj ne zapuščajajo, saj jim je tu vse na voljo. Tako veliko starejših priseljencev niti ne govori angleško.

Najvišja stavba New Yorka – Empire State Building.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

Mesto je zanimivo tudi za bančnike, predvsem skrajni konec Manhattna, kjer je gostota bank, borz in drugih finančnih ustanov največja. Najbolj znana borza je seveda doma na *Wall Streetu*, ki je sinonim za svetovno gospodarstvo. Po drugi strani pa je New York mesto umetnikov, tu se vsako leto odvije na tisoče koncertov, prireditev in drugih spektaklov. Znani pa so tudi newyorški muzikali, ki gostu-

Ena najlepših stavb v mestu – Chrysler Building.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

Simbol New Yorka in ZDA – kip svobode.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

jejo po vsem svetu.

Brooklynski most, ki Manhattan povezuje z Brooklynom, je ena najbolj prometnih cest v New Yorku. Na sploh je promet tu gost in nekoliko kaotičen, saj je večina ulic enosmernih. Veliko ljudi se prevaža s taksiji, saj tako nimajo problemov s parkiranjem in drugimi stroški vzdrževanja avtomobila. Drugo popularno prevozno sredstvo je podzemna železnica, na kateri se lahko hitro izgubiš med vsemi

progami, ki potekajo pod mestom. To je mesto, kjer imaš vedno kaj početi. In ker slovi po svojih zabavah dolgo v noč, smo morali preizkusiti tudi njihove slavne martinije, ki jih strežejo v večini lokalov. Stand up komedije so tu velikokrat na sporedu in njihov humor včasih razumejo samo Američani. Kljub temu da povprečen Američan ne ve, kje bi lahko bila Slovenija (če ta zanj sploh obstaja), so

se precej razlikuje od naše, večina Američanov vsaj en obrok dnevno poje zunaj. Velikokrat so to razne restavracije s hitro prehrano, zato ima precej Američanov probleme s prekomerno težo.

Potepanje po zahodni celini je bila sicer dragocena izkušnja, a vseeno sem se rada vrnila domov, kjer je življenje še vedno bolj umirjeno. Ni bombardiranja z oglasi na vsakem

Pogled na brooklynski most, ki Manhattan povezuje z Brooklynom.
Foto: Tamara Tratnik Ambrožič

ljudje prijazni in pripravljeni pomagati turistom. Na to so se verjetno že navadili, saj je New York ena izmed najbolj priljubljenih turističnih destinacij na svetu. Pa čeprav je vreme tu izredno spremenljivo in nikoli zares ne veš kdaj bo začelo deževati, so turisti in prebivalci vzljubili mesto. Hrana

koraku kot na Broadwayu, kjer oglaševalci tekmujejo za vsako sekundo potrošnikove pozornosti.

Tamara Tratnik Ambrožič

AVTO SERVIS IN

Bojan Puc s.p.
Col 106
gsm: 041 933 620

KOREJA – DEŽELA JUTRANJEGA MIRU

Tako so skozi svojo dolgo zgodovino imenovali svojo deželo Korejci sami pa tudi sosedge. Danes bi jo težko poimenovali s tako idiličnim nazivom. Jutranjega miru zagotovo manjka v velikih mestih Južne Koreje, posebej v glavnem mestu Seulu, gigantskemu megapolisu z 12 milijoni prebivalcev (za šest Slovenij!). Ko sem se med svojim nedavnim obiskom zbudil zgodaj, sem iz 42. nadstropja hotela zrl na nepregledne kolone avtomobilov, ki so se po širokih bulvarjih prebijali proti njihovim ciljem. Če pa sem pogledal proti hribom, ki z več strani obdajajo mesto, je bila podoba skoraj idilična. Z nizkimi gozdovi prekrita strma pobočja so žarela v jesenskih barvah. Oktober je v Koreji eden najlepših mesecev in letošnji je bil na las podoben našemu. Tudi zunaj Seula, daleč na podeželju, so se hribi odeli v pisane jesenske obleke, ki so me spominjale na domače kraje.

Užna Koreja je komaj petkrat večja od Slovenije, ima pa 24-krat toliko prebivalcev – 48 milijonov. Že med svojimi prvimi obiski v tej daljni deželi pred dobrimi dvajsetimi leti sem začel spoznavati, da je bila njihova novejša zgodovina v marsičem podobna naši, primorski. V začetku 20. stoletja so ves korejski polotok okupirali Japonci. Ti so že v nekaj stoletjih prej večkrat bili krvave bitke s Korejci v osvajalskih prizadevanjih, da bi se polastili te idilične dežele v njihovi bližini. To pot jim je uspelo in Korejcem so začeli vladati z železno roko. Leta 1910 so Korejo anektirali, postala je uradno del japonskega cesarstva. Ker se je odpor okupiranega ljudstva večal, so primež nasilja še bolj privijali. Prepovedali so jim govoriti korejsko, izničiti so hoteli njihovo kulturo, menjali so jim imena in priimke, jih japonizirali. Bolj kot se je bližala 2. svetovna vojna, bolj se je večala krutost njihovega vladanja. Vsak upor so v krvi zatrli. Primerjava z našo primorsko izkušnjo italijanskega

fašističnega vladanja ne bi mogla biti bolj očitna. Ko je Japonska v poznih tridesetih letih stopila v vojno in rekrutirala svoje moške, so jih v rudnikih, na poljih in v tovarnah nadomestili korejski možje, ki so jih na silo pripeljali na Japonsko, skoraj kot sužnje. Mlade Korejke so prav tako odpeljali za japonskimi vojaki na azijska bojišča, da so jim služile kot zaslužnjene prostitutke. Korejci za vsa ta trpljenja in ponižanja še niso dočakali japonskega opravičila, čeprav ga vedno znova zahtevajo.

S koncem 2. svetovne vojne se korejsko trpljenje ni nehalo. Marsikdo od starejših se gotovo spominja, kako zavzeto smo v začetku petdesetih let preteklega stoletja spremljali vojno na korejskem polotoku. Ta je bila posledica hladne vojne, ki pa je bila vroča in krvava prav na tem koncu sveta. Šlo je za to, kdo od zmagovalcev komaj končane svetovne vojne, bo dobil večji del Koreje – Sovjetska zveza ali za-

hodni zavezniki na čelu z ZDA. Vojna vihra je divjala skoraj tri leta ter pustila za seboj nepopisno opustošenje. Umrlo je na sto tisoče civilistov in vojakov, razseljenih je bilo milijone ljudi, ki so ostali brez vsega. Korejski polotok je ob koncu sovražnosti spominjal na apokaliptično pokrajino. Po skoraj dva tisoč letih ene države in enega cesarstva sta nastali dve Koreji, Severna s komunistično vladavino in Južna z vojaškim diktatorskim režimom. Severna je ostala do danes ena od dveh preostalih držav na svetu s komunistično vladavino, skoraj popolnoma ločena od ostalega sveta in siromašna. Južna se je sčasoma preoblikovala v demokratično družbo in eno najbolj gospodarsko uspešnih držav na svetu. Razlika med njima ne bi mogla biti večja in upanja na njuno skorajšnjo združitvev zaenkrat skorajda ni. Južna Koreja sicer na razne načina ponuja roko za sodelovanje in nekaj je bilo na področju gospodarstva že storjenega, a se ta prizadevanja

znova in znova srečujejo z ovirami, ki jih postavljajo rojaki s severa. Južna Koreja je, brez pretiravanja, pravi čudež gospodarskega napredka in izjemnega tehnološkega razvoja, ki si zasluži občudovanje. Po končani korejski vojni v zgodnjih petdesetih letih 20. stoletja je bila to ena najrevnejših držav na svetu. Njen bruto domači proizvod je bil borih sto ameriških dolarjev na prebivalca. Ljudje so trpeli lakoto, opustošenje je bilo popolno, preživeli so samo s pomočjo tuje pomoči. Toda kot večina Azijcev so tudi Korejci silno pridni ljudje, garači, ki se primejo vsakega dela in delajo, če je treba, skoraj noč in dan. Ne zanašajo se na to, da jim bo kdo pomagal. Odlikuje jih skromnost in nenasitna želja po znanju ter napredku. V vsem tem so zelo podobni sosedom Japoncem in Kitajcem, mogoče so še za spoznanje bolj vztrajni in zlepa ne obupajo. Po mnogih letih garanja in prizadevanj za boljše življenje je njihov bruto domači proizvod na prebivalca lani skoraj dosegel 14.000 evrov. Njihovo gospodarstvo se po obsegu danes uvršča na 15. mesto v svetu, po izvozu pa je na 11. mestu. Skratka, uvršča se med gospodarske gigante sveta in vse to so dosegli v 35 letih po katastrofalni vojni.

Med prvimi obiski v Koreji na koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja me je naravnost šokirala njihova delavnost. Tovarne so delale noč in dan, ker jim je šel izvoz zelo dobro. V Seulu in drugih mestih sem se čudil, da so bila pisarniška okna v poslovnih nebotičnikih razsvetljena globoko v noč in danes ni skoraj nič drugače. Lani se je veliko korejsko industrijsko podjetje zanimalo za nakup večje tovarne v Sloveniji in prosili so me za sodelovanje. Zaradi velike časovne razlike (osem ur) se je zdelo, da bo včasih težko dobiti hiter odgovor na naše vprašanje, ko je bila na primer pri njih ura že ena ali dve ponoči.

Nikoli se ni zgodilo, da ne bi odgovorili prek interneta ali telefona v nekaj minutah ob še tako nemogočih urah. Pred leti je korejska vlada poskušala skrajšati delovni teden, a so se temu uprli sindikati! Na eni od prestižnih korejskih univerz v Seulu predava mlad slovenski profesor Blaž. Ko sem se med obiskom v Seulu srečal z njim in rektorjem univerze, sta mi pripovedovala o pravkar zaključeni mednarodni raziskavi o tem, koliko delajo v različnih delih sveta. V Sloveniji okrog 1.800 ur na leto, v Koreji pa čez 3.000! Kaj gre še dodati k temu.

Na enem od svojih obiskov sem bil pred leti gost v podjetju *Samsung*, velikanu visoke tehnološke industrije, ki je dobro znano tudi pri nas. Med drugim so mi pokazali svoj hišni muzej o razvoju podjetja. Začeli so okrog leta 1956 z izdelavo nerodnih zobnih ščetk iz svinjskih kocin in podobnih enostavnih izdelkov. Danes je gigant *Samsung* eden največjih proizvajalcev elektronskih komponent, televizorjev, telefonov in stotine drugih proizvodov, ki jih prodajajo po vsem svetu. V letih, ko je začel s proizvodnjo zobnih ščetk, je naša Iskra izdelovala kino-projektorje, telefone in druge takrat tehnološko zahtevne proizvode, ki so se dobro prodajali tudi na tujih trgih. In kje je danes Iskra? Ostalo je nekaj razpršenih tovarn, ki niso ravno v vrhu sodobne tehnologije. Dvakrat sem bil tudi na obisku v podjetju *Hyundai*, velikanu korejske industrije. Pokazali so mi njihove tovarne avtomobilov v mestu Ulsan na jugovzhodu Koreje. Osupnjen sem bil nad proizvodnim procesom. Le tu in tam se je dalo videti kakega delavca, povsod sami roboti, ki so opravljali tudi neverjetno zahtevne faze v proizvodnji, za katere si ne bi nikoli mislil, da jih je mogoče robotizirati. Na koncu so iz velikanske industrijske hale prihajali avtomobili kot štruce kruha iz moderne pekarnice. Še večje presenečenje je bila *Hy-*

undajeva ladjedelnica v istem mestu. Tu mi je dobesedno vzelo sapo. V dokih dolgih po tristo in več metrov so naenkrat gradili dva ogromna tankerja za nafto in še dva tankerja za utekočinjeni naravni plin, nekaj sto metrov stran v zalivu pa so sestavljali velikansko ploščad za vrtnanje nafte na morju za ameriškega naročnika. To je največja ladjedelnica na svetu, ki ji zaradi hitrosti izdelave, vrhunске kakovosti in konkurenčnih cen nikoli ne zmanjka naročil, nikdar niso brez dela. Mimogrede: *Hyundai* ima tudi eno največjih gradbenih podjetij na svetu z gradbišči od Amerike, Bližnjega vzhoda in Azije do doma. Korejci so znani mojstri za gradnjo avtocest, specializirani tudi za predore. Samo na domačih avtocestah so jih izvrtali doslej več kot sedemsto kilometrov! Sem ne štejejo tisti za podzemeljske železnice pod njihovimi velikimi mesti, ki pa jih je tudi več sto kilometrov. Pred tremi leti so začeli obratovati prvi hitri vlaki, ki dosegajo povprečno hitrost tristo kilometrov na uro. A še niso zadovoljni – menijo, da bi morali dosegati večje hitrosti.

Samo po sebi se postavlja vprašanje, čemu gre pripisati zasluge za takšen napredek južnokorejskega gospodarstva. Poleg pregovorni pridnosti, disciplini, tudi odrekanju in žrtvovanju, predvsem dejstvu, da so vlade ena za drugo, ne glede na to, katera stranka je bila na oblasti, vlagale velikanska sredstva v šolstvo, znanost, raziskave. Tem prizadevanjem so se pridružile tudi velike korporacije in gospodarstvo sploh. Podpirali so izobraževanje, vlagali v lastne raziskovalne inštitute, dodeljevali štipendije. Želja po izobrazbi, po znanju je pri mladih Korejcih globoko zasidrana. In ni jim dovolj domače znanje, po svetu jih predvsem na podiplomskih stopnjah študira na deset tisoče. Nekaj jih je celo na fakultetah ljubljanske Univerze. Zadnje tedne avstrijski študenti protestirajo,

ker vlada ne namenja dovolj sredstev za univerzitetni študij. Zanimivo je, da postavljajo vladi pri tem za zgled prav Južno Korejo.

Ko sem v Seulu nedavno v mislih kopicil vsa ta dejstva, sem bil malce zaskrbljen za prihodnost zahodnih družb. Kljub streznitvam, ki jih je prinesla gospodarska kriza, najbrž nismo pripravljeni na takšne žrtve, kot jih v takšnih primerih sprejmejo Korejci. Zgodba o tem, kako je v veliki finančni in gospodarski krizi, ki je zajela države Daljnega vzhoda, posebej Južno Korejo v letih 1987–1988, južnokorejska vlada prosila svoje državljane, naj po svojih močeh pomagajo, da bi krizo

čimprej premagali, se nam zdi precej neverjetna. Ljudje so se množično odzvali s tem, da so darovali svoje prihranke in celo nekaj deset ton zlata. Tudi to je pripomoglo k razmeroma hitremu okrevanju gospodarstva. Za nas na zahodu je ta zgodba komaj verjetna.

Po vsem napredku in modernizaciji, velikim premikom, tudi pretresom, ki jih zaradi tega doživlja korejska družba, sem imel vselej vtis, da so ostali Korejci v glavnem skromni, mirni in prijazni. Kadarkoli sva z ženo na potovanjih s podzemeljsko železnico v Seulu poskušala dognati, kje naj prestopiva, je pristopil k nama kdo od

potnikov in nama nadvse ljubeznivo pomagal z nasvetom. V veleblagovnici sem nameraval kupiti srajco, a mi je prodajalka, ker ni znala angleško, z rokami dopovedovala, da bo najbrž premajhna zame, mi nato premerila roke, ramena, prsi, vrat ter premetala gore srajc, da je našla pravo velikost zame. Pri tem je cela vrsta kupcev mirno čakala, da pride na vrsto. Bilo mi je nerodno in mislil sem si, kako bi pri nas godrnjali, z menoj vred, če bi bili v podobnem položaju. Po svoje je torej Koreja še vedno dežela jutranjega miru.

Juan Rudolf

**Srečno
2010**

*Naj novega vam leta zarja,
prinese dneve brez viharja,
Izpolni dobre vam želje!*

(F. Levstik)

Bar 10

Kodelja Damijana s.p.
Col 78, 5273 Col
Tel.: 031-33 55 18

DELAVNO LETO DRUŠTVA TRILLEK

Prve aktivnosti so se v društvu Trillek pričele že takoj po vstopu v novo leto 2009.

Na prvem sestanku smo naredili analizo novoletne proslave. Prireditve obiskovalci poznajo kot zabavno in glasbeno prireditev – predvsem z zabavnim programom pa so vsaj na začetku vedno težave, težko je najti dovolj udarne teme, še težje pa je oblikovati dovolj kakovostne skeče, ki bodo nasmejali ljudi. Prav zaradi smeha namreč velika večina obiskovalcev pride na novoletno proslavo. Zaenkrat nam z resnim pristopom vseh sodelujočih še uspeva. Na istem sestanku smo formalno potrdili ansamble za Colsko nedeljo, sprejete pa so bile tudi že prve zadolžitve za potrebe izvedbe Bubinega pohoda in teka na Javornik. Februarja smo organizirali občni zbor, ki je potekal v prostorih Epic centra v Postojni. V Trilleku nas je kar nekaj bivših pevcev Razpotja in morda smo prav zato prevzeli običaj, da smo se na občni zbor odpeljali z avtobusom. S tem smo naredili nekaj za okolje – eno vozilo namesto desetih – pa še Avrigo je imel eno »furo« več, kar je tudi pomembne podatek v času recesije. Najpomembnejša informacija iz občnega zbora je, da smo dopolnili statut društva tako, da smo sedaj registrirani tudi za izvedbo športnih tekmovanj, kar nas je v preteklih letih oviralo pri občinskih razpisih. Izpeljane so bile tudi volitve v organe društva, predsednik in tajnik ostajata ista, blagajnik pa je nov. Praksa v Trilleku je, da je blagajnik tisti, ki gradi hišo, in tudi tokrat se tradiciji nismo izneverili. Po uradnem delu je sledila večerja in nova moda zadnjega časa – *bowling*.

Peščica članov je vse skupaj zaključila že bolj proti jutru, ko je iskala ideje in navdihe ob pregrešno dragi pijači. Februarja se je ekipa Trilleka udeležila tudi smučarske tekme vseh društev z področja Gore v izvedbi smučarskega društva Gozd. Dosegli smo zavidanja vreden rezultat: nismo bili zadnji. Bolj »od rok« kot vijuganje med vratci nam je šlo kuhano vino.

Marec je prinesel prve bolj konkretne zadolžitve za izvedbo Bubinega teka in pohoda na Javornik. Tek je tudi letos veljal za pokal Primorskih novic. To sicer terja večjo organizacijsko in finančno obremenitev, vendar je le tako mogoče pritegniti dovolj tekmovalcev. V nasprotnem primeru bi bila smiselnost tekmovanja pod velikim vprašajem.

V maju so že tekle intenzivne priprave na Colsko nedeljo. Prvotni termin, tretji vikend v juniju, smo premaknili na drugi vikend. Čeprav je tretji vikend že tradicionalno veljal za »našega«, se je kar nekaj organizatorjev prireditev odločilo za isti termin predvsem iz enega razloga – običajno je to prvi vikend po plačilnem dnevu. Če se sam ne spametuješ, te lahko drugi, in tako je tretji vikend v juniju pihala močna burja in odpihnili napovedane prireditve. Do nas je bila narava veliko bolj prizanesljiva in tako, kar se vremena tiče, nismo imeli težav. Je pa res, da sobotni koncert skupine Šank rock ni bil tako dobro obiskan kot pred dvema letoma. Vsaka stvar je verjetno prvič najbolj privlačna, vsekakor pa so k manjšemu obisku pripomogli ne

najbolj rožnati časi. Tudi nedelja bo težko še kdaj tako obiskana, kot je bila pred deset in več leti. Veselic je dandanes veliko in tudi sicer niso več taka atrakcija, kot so bile pred desetletjem. Zavedati se moramo, da bo treba prireditev popestriti z dodatnim programom. Nekako to poskušamo z obujanjem športnih iger, ki so bile v prvih letih velik magnet za obiskovalce, na žalost pa so takrat prerasle v pravo vojno med zaselki, zaradi česar smo jih za dalj časa tudi opustili. Je pa letos lepo uspel nogometni turnir. Resen pristop praviloma obrodi sadove in če je bil turnir v prejšnjih letih bolj sam sebi v namen, je letos privabil veliko ekip in posledično tudi gledalcev iz širše okolice. Ob tem gre vsa pohvala mladini smučarskega društva Gozd, ki ga je izpeljala. Vsekakor je tudi letošnja Colska nedelja uspela, saj nam finančno pomeni glavni vir. S temi sredstvi je že bila nabavljena nova pridobitev, in sicer dvižna konstrukcija za razsvetljavo odra z reflektorji s centralnim upravljanjem.

Vsako poletje običajno izvedemo tudi košnjo po starem, vendar jo je letos muhasto poletje (kot prenekaterim kmetom) tudi nam zagodlo in je letos odpadla.

Drobničji bal je bil letos v nekoliko skrajšani izvedbi in z nekoliko manj udeleženci, vendar se tradicija še ohranja.

Avgusta je bil organiziran še en nogometni turnir, tokrat med zaselki. Zastopane so bile tudi nekoliko starejše generacije, in nekateri

abrahamovci so dokazali, da še niso za staro šaro.

Dolgo se je govorilo tudi o izletu, vendar se je vse skupaj končalo s skromno obiskanim piknikom.

Jesen je spet prinesla svoje aktivnosti. S svojim utečenim delom je pričela ekipa Colskega časnika. Sprejeta je bila ponudba Radia Slovenija, da na

Col ponovno pride koncert iz naših krajev, odločili smo se tudi, da bomo gostili že lani načrtovano ekipo Radia Ga-Ga. Koncert iz naših krajev kar se obiskovalcev tiče ni izpolnil naših pričakovanj in ga na Colu naslednjih dvajset let verjetno ne bo. So pa Sašo Hribar in njegova ekipa dvorano napolnili do zadnjega sedeža. V času,

ko nastaja to poročilo, nestrpno čaka na sneg Miklavž. Scenarij za Novoletno proslavo pa tudi že »kravžlja« možgane tekstopiscema in scenaristu.

Silvan Praček

NOVE LUČI ZA NOVE PRIREDITVE

Trillek, društvo za ohranitev starih običajev, se je spet podalo v nakupe. Člani so kupili nove luči in stojala zanje v vrednosti več kot 7.000 evrov. Opazili ste jih lahko že na Koncertu iz naših krajev ter na predstavi Radia Ga-Ga.

V nadaljevanju navajamo nekaj podatkov o novih lučeh:

Dve luči *ADS 3W84 LED WASH Moving Head*:

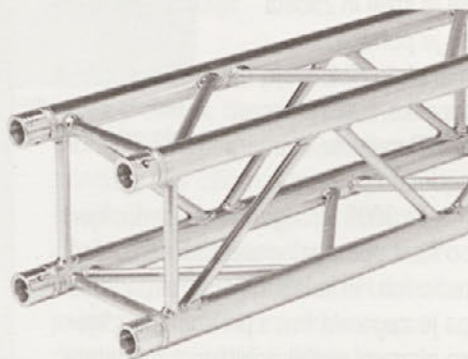
- napetost: 220–240V 50Hz,
- skupna poraba: 100W/250W,
- RGB brezstopenjska nastavitvev barve,
- LED: LUXEON, RGB 82x3W,
- teža 20 kilogramov,
- elektronski strobo 1–25fps.

Dve luči *ADS 3W72 LED OUTDOOR CITY COLOR*:

- napetost: 220–240V 50Hz,
- skupna poraba: 250W,
- LED: LUXEON 72x3W RGB,
- RGB brezstopenjska nastavitvev barve,
- za zunanjo uporabo – IP65,
- teža 20 kilogramov.

Poleg teh štirih luči je društvo Trillek kupilo še štiri gledališke reflektorje z vsemi potrebnimi dodatki, kot so kabli, teleskopska stojala, prečni elementi, žarnice itd.

Teleskopsko stojalo *WORK LW-142* ter prečni element *GLOBAL TRUSS F34*.

Erin Žgavec

Z GASILSKIM POZDRAVOM

Izteka se leto, ko spet delamo obračune za nazaj in načrte za naprej. Kot vsako leto smo bili gasilci tudi letos precej dejavni.

Tokrat nas je ogenj za praznike pustil pri miru, prvič pa je zagorelo 4. februarja 2009 na Predmeji, in sicer v drvarnici stanovanjske hiše zaradi nepravilno odloženega pepela. Hitra intervencija PGD Col in GRC Ajdovščina je rešila stanovalce pred večjim požarom. Kmalu za tem (21. februarja 2009) je prišlo do požara v naravi na Malem Polju. Domačinu je pri čiščenju travnika ogenj »ušel« iz nadzora in zgorel je približno en hektar travnika. Sneg se je stalil in začela se je pomlad, ko marsikdo čisti svoje travnike, tako smo imeli kmalu še dva podobna požara: 7.

marca 2009 je zagorelo v Gozdu, kjer so nam pomagali gasiti tudi mimoidoči pohodniki in kolesarji, 18. marca 2009 pa je zagorela trava pri Vodnjaku, kjer so plameni uničili približno 1,5 hektara gmajne. Požar so pogasili domači gasilci. 19. marca 2009 je bil dimniški požar na Predmeji, trije člani smo požar pogasili hitro in brez večjih posledic. 26. maja 2009 je bil spet travniški požar na Križni gori, pri čiščenju in kurjenju odpadnih vej se je ogenj razširil in zgorel je skoraj en hektar gmajne. Zaradi talnega požara smo potrebovali kar nekaj vode, da smo ga pogasili. 7. julija 2009 smo prejeli za naše območje dokaj nenavaden poziv, in sicer da voda zaliva stanovanjsko

hišo na Otlici. Zaradi močnih padavin je prišlo do zamašitve meteornega jaška in voda je tako vdrla v stanovanjsko poslopje. Trije naši člani so vodo izčrpali in nastalo situacijo sanirali. 13. avgusta 2009 smo dobili poziv, da gori

Gasilska vaja HUBELJ 2009.
Foto: arhiv PGD Col

hiša v Podkraju. Šest članov je nemudoma odšlo na mesto požara, vendar pa jim ni bilo treba posredovati, saj so požar pogasili že domačini sami. Prezračili smo hišo. Pri gašenju je bil poškodovan domačin, ki je bil zaradi nesreče odpeljan na zdravljenje v šempetrsko bolnišnico.

Poleg opravljanja intervencij smo

pomagali tudi na raznih prireditvah. Sodelovali smo pri *Bubinem teku in pohodu na Javornik*, opravili smo varovanje srečanja *Društva psoriatikov Slovenije*, ki je bilo na Predmeji, v avgustu smo na Colu pripravili tradicionalno gasilsko veselico ter sodelovali na prireditvi v Gozdu. Šest članov se je na povabilo društva Okno udeležilo družabnih iger med društvi na Otlici. Ob 140-letnici gasilstva na Slovenskem smo se udeležili gasilske parade v Metliki. Med letom smo očistili kar nekaj vodnjakov in cest.

V društvu se zavedamo, da je delo z našo mladino izredno pomembno, saj tako navdušujemo in izobražujemo bodoče gasilce. Tako smo v juliju organizirali in izvedli izobraževalni

Gasilski dan Osnovne šole Col in podružnice Podkraj.
Foto: arhiv PGD Col

tabor v vasi Soča v Trenti. Tabora so se udeležili pionirji in mladinci. Hvala mentorjem tabora, ki so skrbeli, da je potekalo vse po načrtih, ter kuharici, ki

se je trudila, da naš podmladek ni bil lačen. Zahvaljujemo se tudi staršem, saj so nam finančno pomagali pri izvedbi.

Ker smo izredno ponosni na naš prenovljeni gasilski dom, ga radi pokažemo vsakomur, ki bi ga rad videl. Tako smo gostili colski vrtec s starši ter jim prikazali delo v našem društvu. Seveda so bili malčki najbolj navdušeni nad vozili in na koncu nad malico. V oktobru (meseču požarne

varnosti) smo organizirali tehnični dan za nižje razrede Osnovne šole Col in podružnice Podkraj. Predstavili smo jim naše delo, gasilska tekmovanja ter izvedli manjše gašenje, obenem smo sodelovali pri evakuaciji cele šole.

Poleg tega je oktobra potekala v Ajdovščini občinska vaja Hubelj 2009. Seveda smo na njej sodelovali in prikazali reševanje ponesrečenih z višin s pomočjo spustnice in vrvi.

V prihajajočem letu si želimo čim manj intervencij ter več izobraževalnih in preventivnih dejavnosti. Ker pa so le-te odvisne od finančnih sredstev, se zahvaljujemo vsem, ki nam kakorkoli pomagata.

Želimo vam mirne praznike ter obilo sreče v letu 2010. Z gasilskim pozdravom *Na pomoč!*

Janko Skvarč
poveljnik PGD Col

POČITNIŠKI TEDEN V SOČI

V začetku julija se je skupina mladih gasilcev odpravila na enotedensko taborjenje v vas Soča. Odmevi na dogodek so bili pozitivni in izkušnja udeležencev prijetna. Morda si bomo taborjenje najlažje približali, če najdemo odgovore na naslednja vprašanja.

Kako je prišlo do zamisli za organizacijo in izvedbo taborjenja?

Zamisel se je porodila že pred leti, vendar zaradi različnih razlogov ni prišlo do izvedbe. Že lansko leto pa je povsem spontano in na zadnjem občnem zboru tudi dokončno postalo jasno, da je taborjenje treba izpeljati. Negotovost so začeli zamenjavati načrti in konkretne zadolžitve. Odbor za mlade gasilce je prevzel in si razdelil naloge. Odločitev za taborjenje je imela vsaj dva namena: po eni strani skupno druženje in neke vrste zahvalo mladim gasilcem za njihovo delo, po drugi strani pa priložnost, da se kaj naučimo.

Kdaj je taborjenje doživelo svojo uresničitev?

Datum taborjenja smo poskušali čim bolj uskladiti z drugimi aktivnostmi, ki so bile načrtovane za čas počitnic in tudi z možnostmi udeležbe voditeljev in kuharic. Taborjenje je tako potekalo

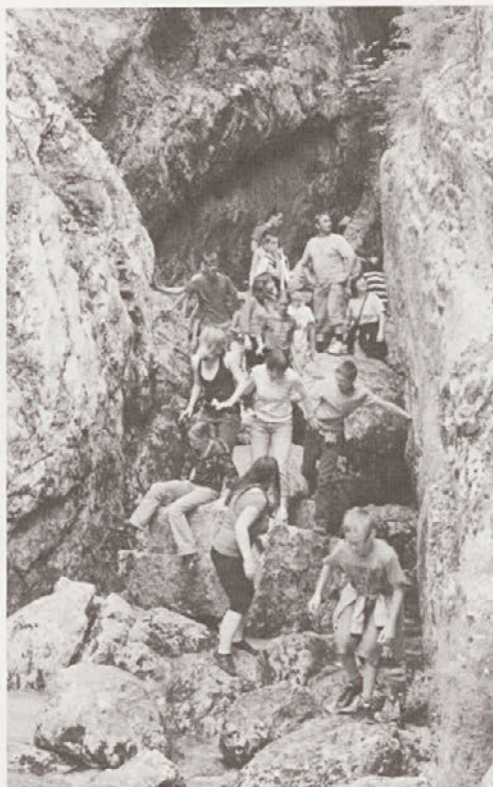

Foto: Milan Pregelj

od 6. do 12. julija.

Kako je bil izbran prostor?

Izbira prostora, časa in načina taborjenja so pomembna dejstva. Na koncu je bila izbrana vas Soča, čeprav je odločitev zanj prišla sorazmerno pozno. Najprej smo se morali odločiti med morjem in hribi. Odločitvi za hribe je botrovala vsebina načrtovanega dela in organizacije življenja na taborjenju. Najprej smo razmišljali o kakšnem župnišču na Tolminskem, ki je preurejeno za bivanje skupin, vendar se nam je zdelo, da potrebujemo zelo veliko prostora za igro in dejavnosti na prostem. Počasi je dozorela misel, da moramo taboriti v šotorih, s tem je povezana velikost travnika, dostop do pitne vode, elektrike, sanitarnih objektov in podobnega. Med mnogimi ogledanimi prostori je bil prostor pri turistični kmetiji Jelinčič v vasi Soča najprimernejši. Postavitev vsega potrebnega za

taborjenje zahteva kar nekaj dela. Najprej je treba vedeti, koliko in kako velike šotore potrebujemo. Odločili smo se za fantovski in dekliški spalni šotor, šotor za vsakodnevna srečevanja, kuhinjo in manjši šotor, ki naj bi bil namenjen priložnemu skladišču. Na koncu je ta šotor bil tudi spalnica za naši dve kuharici. Šotore in postelje smo si sposodili pri Slovenski vojski, za kar smo jim iskreno hvaležni.

Foto: Milan Pregelj

Dobili smo tudi vsak svojo vojaško spalno vrečo. Ostalo potrebno za kuhanje, prehranjevanje, igranje, gasilske vaje in družabne igre smo nabrali po različnih domačih skladiščih in v gasilskem domu na Colu. V soboto pred začetkom taborjenja je skupina odraslih gasilcev postavila šotore in napeljala elektriko. Na začetku so nam šotori povzročali malo težav, ko pa smo osvojili pravilne postopke, je to delo postalo celo zabavno. Na taborjenje smo odšli v ponedeljek z avtobusom, bilo nas je 28 otrok in 8 odraslih, od tega 14 fantov in 14 deklet, starost otrok pa je bila od 8 do 15 let. Za načrtovanje dela in vsakdanjo izvedbo pa smo skrbeli: Manca, Darko, Milan, Srečko, Dominika in Sonja.

In kako je potekal naš teden?

Predvsem je treba poudariti, da smo se odločili za počitniški teden. To pomeni, da smo sicer imeli določen program, da smo izvedli tudi kakšno gasilsko vajo, vendar pa nismo pretiravali z obveznostmi. Veliko je bilo tudi prostega časa, ki smo ga izkoristili za družabne igre, za posedanje v šotorih in nenazadnje tudi za čofotanje po hladnih valovih reke Soče. Prve dni smo imeli veliko dela s šotori in z ureditvijo bivanja v njih. Vreme nam je pomagalo, da smo zapolnili kar nekaj ur s premikanjem postelj, da majhne

luknjice v strehi niso bile ravno nad ležiščem, da smo dobili še dodatne odeje s Cola, ker nismo pričakovali tako nizkih temperatur. Vsak sončni žarek pa smo izkoristili za delo na prostem, pripravili in izvedli smo gasilske vaje, igrali nogomet, badminton, med dvema ognjema ... Odpravili smo se tudi v hribe, saj so pobočja okrog nas kar sama klicala in vabila. Pripadnik Slovenske vojske nam je predstavil opremo, ki jo potrebujejo vojaki za bivanje na prostem in za prenašanje osebne opreme ter drugih tovorov. Ob večerih smo si ogledali nekaj filmov, poslušali predstavitev poveljnika bovških gasilcev o gašenju v visokogorju in o delu v njihovem društvu. Družabno življenje smo si popestrili s skupnim petjem, kar je prišlo prav tudi pri svetih mašah, ki smo jih pripravili kar v šotoru. Vsekakor ne smem pozabiti tudi na zveste in redne obiske, ki so nam zagotavljali, da domače gasilsko društvo ni pozabilo na nas.

Med igrami je zagotovo dobilo najvišjo oceno tekmovanje med dvema ognjema. Zanimiva je tudi izkušnja pomoči, ki se je zgodila povsem nepričakovano. Voda, ki smo jo uporabljali, je pritekala iz pretočnega zbiralnika, ki ga je moral gospodar večkrat napolniti. En dan iz pip ni nič več priteklo, ni prikapljal. Ugotovitev je bila jasna, zmanjkalo je

vode. Pretočni zbiralnik je bil prazen in potrebno ga je bilo napolniti. Znanje, ki smo ga pridobili med gasilskimi vajami, smo uporabili, da smo iz reke Soče v zbiralnik načrpali vodo. Odziv mladih gasilcev in izvedba postavitve črpalke, celotnega cevne sistema je bil na zavidljivi ravni. Ugotovili smo, da vaje niso namenjene same sebi, ampak jih je mogoče s pridom uporabiti tudi v vsakdanjem življenju. Za zaključek smo se odločili, da pripravimo še skupen piknik s starši. To namero smo staršem sporočili že pred začetkom in jih povabili, da se nam v nedeljo pridružijo najprej pri maši v cerkvi v Trenti, ki smo jo sami oblikovali, nato pa še pri skupnem pikniku na »našem« tabornem prostoru. Piknik, klepet in igra so se prevesili v pospravljanje šotorov in druge opreme ter povratek domov v poznem popoldnevu.

Po vsakem delu poskušamo narediti obračun in se vsaj malo zazreti v prihodnost. Kakšna bi bila lahko ocena tega taborjenja in kakšni so načrti za prihodnost? Ocena je lahko večplastna, tu naj zapišem samo nekaj misli. Zastavljene cilje smo dosegli. Po pogovorih in odzivih lahko rečem, da smo bili dobra ekipa in da smo taborjenje dobro izpeljali. Vzdušje je bilo prijetno in dovolj sproščeno, otroci so bili pridni in s takimi otroki je veselje delati. Za naprej pa mislim, da je bilo že v Soči odločeno, da se mora nekaj podobnega ponavljati tudi naslednja leta. Za sam zaključek bi rad poudaril naslednjo misel: *Če bomo med letom pridno, požrtvovalno in vztrajno delali, potem bodo podobni dogodki sami po sebi umevni.*

Milan Pregelj

BESEDO IMA GASILSKI PODMLADEK

Bil je 5. julij in sredi popoldneva se v mirni vasici Soča, nekje blizu Trente, ustavi avto-bus. Iz njega plane kakih trideset komadov mularije proti štirim že postavljenim velikim vojaškim šotorom. Tale naš tabor je izgledal kot prava pravcata vojaška baza – postal je začasni dom mladih colskih gasilcev.

n na kako lepem mestu je bil postav-ljen! Obdajala so ga strma pobočja okoliških gora, ki so, obsijana z jutran-jim vzhajajočim soncem, dajala čutiti, da smo v rajju na zemlji. Resnično lepo je tam. In zelenomodra Soča, ki je tekla par metrov stran, je tudi sredi poletja resnično mrzla – kar vam lahko otroci povejo iz prve roke. Že takoj, ko so prtljago odvlekli v šotore, so se najpogumnejši že pognali v plitvino. Zanimivo, da so tisti, malce starejši, že čez nekaj sekund priskakljali na breg, mlajši so pa še kar vztrajali, najpogumnejši so kakšen meter celo zaplavali. Tudi naslednje dni je bila volja za namakanje v ledeno mrzli vodi neizmerna.

Nihče se ni niti za trenutek dolgočasil!
Foto: arhiv Anja Rijavec

ju filmov, fantje so se zunaj šli različne »fore«, dekleta pa so se zabavala po svoje. Niti za trenutek ni bilo čutiti, da se kdo dolgočasi.

ter kmalu izvedli pravo požarno vajo z vodo, ki mo jo na koncu ponosno pokazali staršem in ostalim obisko-valcem. Vsekakor ni bilo časa za domotožje.

Zadnji dan smo imeli tudi mašo v cerkvi v Trenti, kjer se je ponosno predstavil tudi naš

»gasilski zborček«. Na koru smo zlomili celo klop, vendar je to tajna gasilska, še prej pa smo dobesedno

Začasni dom mladih colskih gasilcev.
Foto: arhiv Anja Rijavec

Z vremenom pa nismo imeli sreče, do-bro nas je namakalo že kar na suhem. Več dni je lilo skoraj brez prestanka. Seveda pa to ni bila nikakršna ovira za smeh in dobro voljo. Izžrebali smo skrite prijatelje, se zabavali ob gledan-

Dež je pripeljal s seboj tudi mraz in neurja. Tretjo noč je bilo res hudo. Raz-besnena se je divja nevihta. Na prostem je vse skupaj še toliko bolj grozljivo, ampak gasilci

se, jasno, zlepa ne dajo takole ustrahovati naravi. In smo preživeli. Celo zelo trdno smo spali. Naslednje jutro nas je potem kmalu za nekaj uric obiskalo sonce in urno smo se naučili par gasilskih spretnosti

Mrzla Soča pri najpogumnejših ni odgnala želje po namakanju ...
Foto: arhiv Anja Rijavec

priplezali do izvira naše najlepše reke – Soče.

Seveda bi bil teden predolg, če bi bila družba slaba. A ni bila. Na novo smo obnovili kar nekaj vicev in pogruntali

Skupna maša v cerkvi v Trenti – v ozadju »gasilski zborček«.
Foto: arhiv Anja Rijavec

toliko »novih«, da se bomo še dolgo smejali. Še huje pa bi bilo, če bi bile naše desetine lačne, pa seveda niso bile. Vse prej kot to. Da smo bili cel teden siti in pri močeh, sta skrbeli naši skrbni »mami za en teden«, ga. Dominika Vidmar in ga. Sonja Bajc. Ves teden smo bili zelo razposajeni, da pa nismo šli predaletč, so skrbeli naši animatorji: Manca Likar, Urban Kovač, Darko Logar, Gregor Likar ter seveda

Srečko Praček.

V vse dogajanje je bila vpletena še ena oseba, brez katere tega tedna skorajda zagotovo ne bi preživel skupaj – gospod župnik Milan Pregelj. On je glavni »krivec«, da je naše taborjenje uspelo. Še enkrat hvala vam in vsem

ostalim, ki ste nas prenašali in hranili, nam odganjali dolgčas ter vsem, ki ste kakorkoli poskrbeli, da je stvar uspela. Ni namreč mačji kašelj organizirati česa tako zanimivega in zabavnega za cel teden, kot je bil naš letošnji gasilski tabor. Na tihem vsi upamo, da se nas boste spomnili še naslednje leto. In še kakšno zatem.

Vsem ostalim, Colčanom in okoliškim prebivalcem pa se vsaj še naslednjega pol stoletja ni treba bati hudega – dokler ima naše prostovoljno gasilsko društvo toliko zagretega in hitro učljivega podmladka, ognjeni zubliji ne bodo ogrožali njihovega imetja.

Z gasilskim pozdravom!

Anja Rijavec

Na poti k izviru Soče.
Foto: arhiv Anja Rijavec

AVTOPREVOZNIŠTVO IN ODKUP LESA

LAMPE JOŠKO

VIŠNJE 4; GSM: 041 647 692

60 LET COLSKE LOVSKE DRUŽINE

Lov je kot ljubezen, je strast in sla, je izkušnja, je intimnost dveh ljubimcev, ki prekatata isto kri. Budi jo isto vznemirjenje in preveva ju ista usodnost. Lov je vedno boj za preživetje. Nekoč v pradavnini človeka, danes je boj za preživetje živali, boj za spoštovanje narave, boj za njeno krhko ravnovesje. Lovec ne more zatajiti tistega primarnega, ko je na sledi, tistega kar vzburja ženske in kali moške, lahko pa z izkušnjo, z zavestjo in vedenjem izživi svojo družbeno vlogo varuha narave v času, ko se spet in spet do obisti zavedamo prežemajoče povezanosti in soodvisnosti z naravo. In kdo bi to bolje razumel kot lovec?

Kajetan Kovič: Zelena pesem

Colski lovci smo v letu 2009 praznovali biserni jubilej – 60 let lovske družine. Praznovanje jubileja je bilo v začetku septembra pri lovski koči na Farmancah. Na družabno srečanje so bili vabljeni vsi člani lovske družine in njihovi družinski člani, člani sosednjih lovskih družin, svojci preminulih članov, predstavniki obeh krajevnih skupnosti, kmetje, kulturna društva in šolska mladina.

Rogist Hubert je naznanil začetek svete maše.
Foto: arhiv LD Col

S Hubertovo sveto mašo, ki je del lovskih šeg, navad, tradicije in nenazadnje tudi kulturni dogodek, ki ne bi smel v pozabo, smo se lovci zahvalili Bogu in svetemu Hubertu, našemu zavetniku, za vse polne lovske doživljaje, za plen, ki nam ga narava daje ter prosili za žive in pokojne lovske tovariše.

Ivan je kot najstarejši član pozdravil:
- vse prisotne lovce, njihove svojce in prijatelje,
- vse vabljene goste, vse krajane in kmete iz krajevne skupnosti Col in Podkraj,
- vse ostale prisotne na zahvalni maši, še posebej gospoda dekana Lojzeta in vojaškega kurata Milana, ki sta se odzvala na našo prošnjo in sta skupaj z nami darovala Hubertovo sveto mašo.
Vsem je zaželel dobrega počutja, zbranega doživljanja

Hubertove svete maše in večne stvarnice Narave, sredi katere smo in ki nam je zaupana v varstvo.
Foto: arhiv LD Col

Zbrano sodelovanje vseh prisotnih.
Foto: arhiv LD Col

O lovskem zavetniku je Franc povedal: »Maša je daritev, porojena iz globoke hvaležnosti, da nam je dano zavediti se samih sebe v Stvarstvu, kar pomeni, podzavestno in zavestno živeti skladno z Naravo, iz nje jemati in ji vračati. Tako tudi lovci iz tega stvarstva jemljemo divjad in Hubertova maša naj bi izražala našo hvaležnost Bogu, da nam je dano jemati in dajati. To so počela že najstarejša ljudstva, od Kajna in Abela naprej. Spreminjala so se imena bogov in boginj, osnovni namen daritve je do danes ostal isti. S širjenjem krščanstva so si posamezni stanovci izbrali svoje posebne svetnike, zavetnike ali patrone, nekakšne posrednike med njimi in Bogom, h katerim so se obračali, se z njimi pogovarjali in jim zaupali. Tako gasilci drugujejo s sv. Florjanom, živinorejci s sv. Antonom, lovci pa imamo že 1000 let za svojega patrona sv. Huberta. Plemiškega rodu je bil, radoživi mladenec Hubertus, in je živel v 7. in 8. stoletju, v današnji jugozahodni Franciji; v deželi, ki se ji je takrat reklo Akvitanija in je bila del velike frankovske države. Kot potomca vplivne plemiške rodbine so ga poslali na kraljevi dvor, kjer je bil deležen za tisti čas zelo široke izobrazbe. Mladenec pa je bil tudi veseljak in od vseh zabav je imel najraje lov. Ni pa vedel, obetavni mladi mož, da je eden od božjih

izbrancev in da mu je Bog namenil drugačno poslanstvo. Ko je prišel čas, mu je Bog to sporočil skozi videnje: Na lovu se mu je prikazal veličasten jelen z bleščečim križem med mogočnim rogovjem. Od tistega trenutka dalje je Hubertus postal drug človek. Iz blišča bogastva, posvetne slave in oblastniške moči se je umaknil vase in v samoto, postal duhovnik in škof. V 9. stoletju je bil razglašen za svetnika, v 10. pa so ga začeli častiti lovci, gozdarji in krznarji. Plemstvo v srednjem veku pa je vpeljalo Hubertovo mašo, ki so jo darovali pred večjimi lovi. Sredi devetnajstega stoletja so do zemlje, in s tem do pravice do lova, prišli tudi kmetje in posamezni lovski klubi so Hubertovo mašo organizirali enkrat letno, navadno pred jesenskimi lovi, dostikrat kar 3. novembra, ko sv. Hubert goduje. Ta navada je pri nas, na Primorskem, živela do priključitve Primorske k fašistični Italiji, ponovno

pa je zaživela po osamosvojitvi Slovenije. Narobe bi bilo misliti, da je to samo običaj vernih lovcev; za svojega so ga sprejeli tudi tisti lovci, ki cenijo naše izjemno bogato kulturno duhovno izročilo. Hkrati je Hubertova maša priložnost, da se zdaj na tem, zdaj na drugem koncu našega lovišča zberemo lovci in lastniki zemlje, na kateri lovci lovimo in opravljamo druga lovskogojitvena dela, se o tem in onem pogovorimo in pozabimo na morebitna nepotrebna nasprotja. Želim vam lepo in globoko doživeto sveto mašo!«
Foto: arhiv LD Col

Darko pri branju prošnji: »za vse naše pokojne lovske tovariše, za njihov večni mir in pokoj; za prijateljstvo in medsebojno razumevanje vseh članov naše lovske družine; za strpno sobivanje vseh prebivalcev v prostoru, ki nam je vsem zaupano v uporabo in varstvo; za modrost nas lovcev, da bomo znali ravnati skladno z razumom in srcem, ko bomo odločali o življenju in smrti divjadi; za vse, ki smo se zbrali danes pri tej sveti maši, naj nas varuje naš zavetnik sv. Hubert.«
Foto: arhiv LD Col

Jurij bere božjo besedo.
Foto: arhiv LD Col

Med sveto mašo.
Foto: arhiv LD Col

Ob bisernem jubileju na Farmancah 5. septembra 2009.

Foto: arhiv LD Col

Jožetov pozdrav miru:

»... mir je prisoten tukaj in zdaj, v nas samih in v vsem, kar delamo in vidimo. Ponuja se nam v vsakem trenutku, v vsakem dihu in na vsakem koraku. Vsako človeško srce ga lahko začuti in dojame. Tudi danes pri tej sveti maši iskreno podajmo drug drugemu toplo dlan ter si zaželimo miru, ki naj nas spremlja na vseh poteh.«

Namesto zaključka objavljamo zahvalo starešine ob koncu svete maše:

» ... lov je bil nekdanj potreba po preživetju, danes je v prvi vrsti potreba po ohranjanju narave in vseh živalskih vrst v njej. Lov in ohranjanje življenja – to dvoje kot da ne gre skupaj. Vendar smo lovci med prvimi, ki želimo, da se ohranja raznolikost vseh živalskih vrst v čimbolj prvobitni naravi. In tudi delamo tako. Lovci iz narave jemljemo samo toliko, kolikor lahko narava obnovi. Živeti z naravo in spoznavati njene čudeže, pomeni začutiti vsemogočnost naravnih procesov, hkrati pa je to bežen dotik z deli Stvarnika zemlje.

Člani lovske družine Col smo ponosni na dosežene uspehe v tem 60-letnem obdobju. Ponosni smo tudi na vse preminule člane, s katerimi smo soustvarjali in prehodili mnogo lovskih poti ter opravljali poslanstvo, kot ga lovci moramo in znamo.

Zato ob bisernem jubileju čestitam vsem članom, vsem želim še veliko neskajljenih lovskih doživetij, lovskega tovarštva, uspeha pri gojitvi divjadi in varovanju naravnega okolja.

Rad bi se zahvalil za strpnost, ki jo

gojimo med lastniki zemljišč in lovci. Nekaj kmetov smo danes posebej povabili. Žal vseh ne moremo. Bodo pa ti prenesli drugim zahvalo in dobre želje za nadaljnje sodelovanje. Zahvala gre lovskemu prijatelju in zapisovalcu ljudskih besedil, Francu Černigoju, ki nam vedno znova odkriva in iztrže pozabi skrite in skoraj pozabljene drobce skozi dejstva in spomine iz naših krajev. Iskrena hvala tudi vsem sodelujočim solovcem, pevcem in zborovodju, praporščakom ter vsem sponzorjem in donatorjem.

Zahvaljujem se gospodu dekanu Lojzetu in gospodu Milanu za opravljen obred, zahvaljujem se tudi vsem vam, tukaj zbranim, ki ste se udeležili tega svetega obreda.

Na koncu prav vse prisrčno vabim, na skromno pogostitev in prijetno druženje, tukaj, sredi hrušičkih gozdov, v osrčju našega lovišča ...«

Friderik Eratnik

Franc Černigoj je spregovoril o zgodovini kraja, kjer je potekala Hubertova maša.

Foto: arhiv LD Col

ROKOMETNI KLUB COL – POGLED NAZAJ IN NAPREJ

Sezono 2008/09 RK Col je zaznamovalo strokovno delo v klubu. V soboto, 30. maja 2009, je potekal občni zbor na Osnovni šoli Col, kjer smo izvolili novega predsednika Jurija Hladnika. Poleg tega smo na občnem zboru izpostavili problem pridobivanja sponzorjev in novega podmladka. Za cilj smo si postavili prenovo spletne strani našega kluba, ki naj bi zaživela v naslednjih mesecih.

Klub je lani nastopal v prvi državni mladinski ligi in s selekcijo kadetov. Kadetska ekipa je nastopala v zahodni skupini, kjer je dosegla 3. mesto ter se tako v dodatnih tekmah prebila celo na 14. mesto v državi, kar si štejejo za velik uspeh.

Posebej moramo poudariti, da smo imeli v tej kategoriji v širšem izboru reprezentanta Matica Korena, ki pa se je žal pred odhodom na priprave kadetske reprezentance poškodoval. Omeniti moram, da ima generacija kadetov, ki sedaj že nastopa v mladinski ligi, jasen cilj, da v bližnji prihodnosti poseže v sam vrh slovenskega rokometu.

Pri mladincih je ekipa sodelovala v najelitnejšem ligaškem razredu, kjer je merila moči z ekipami RK Celje Pivovarna laško, RK Cimos Koper, RK Gorenje iz Velenja itd. Nastopanje v tej ligi je bil zgodovinski uspeh RK Col, kjer smo med drugim premagali tudi RK Celje Pivovarna Laško ter nekatere druge klube, ki sodijo v sam vrh slovenskega rokometu. Izpada iz te lige nismo mogli preprečiti, saj nekateri naši igralci igrajo tudi v članskih kate-

gorijah drugih klubov in tako seveda niso mogli nastopati za matični klub. Pravzaprav nam izpad iz lige ni pomenil veliko, kajti finančno v naslednji sezoni ne bi zmogli tega bremena brez dodatnih sponzorjev.

Utrinke s tekme med RK Col in RK Celje Pivovarna Laško v Ajdovščini.
Foto: Anton Tratnik

V čast si lahko štejejo, da imamo mladinskega državnega reprezentanta Patrika Lebana, ki je celo postal eden od nosilcev igre državne reprezentance. Kot verjetno veste, sedaj nastopa za RK Krka iz Novega mesta. Ne moremo tudi mimo dejstva, da Simon Tratnik in Rok Kobal trenutno tekmujeta pri RK Mito iz Sežane, Blaž Žgavec pa nastopa za RK Ajdovščina.

Za nemoteno delovanje kluba potrebujemo predvsem mlade fante, ki so željni igrati rokomet, zato vabljeni, da se priključijo podmladku in s tem zagotovijo svetlo prihodnost colskega rokometu. Poleg podmladka potrebujemo tudi strokovni kader, ki nam bi omogočal izpeljavo vseh teh načrtov.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo ravnatelju Osnovne šole Col Ivanu Irglu, ki nam zagotavlja prevoze ter vadbene prostore. Zahvala gre tudi naši neutrudni računovodkinji Marjetki Kobal, ki skrbi, da klub deluje zakonito.

Starše vabimo, da vpišejo svoje otroke k rokometu in s tem omogočajo delovanje kluba.

Pomemben je tudi odziv sponzorjev in donatorjev, veseli bomo, če se nam bo pridružil še kdo.

V pričakovanju odziva na vsa vabila ter z namenom, da se bo na Colu še igral rokomet, vam v prihajajočem letu 2010 voščimo sreče, zdravja in obilo užitkov ob gledanju naših rokometištev.

Branko Leban

PESTRO V SMUČARSKEM DRUŠTVU GOZD

Začetek leta 2009 smo v Smučarskem društvu Gozd, kot je že običajno, preživeli v pričakovanju snega in ko smo ga le dočakali, smo se takoj organizirali in v Črnem Vrhu priredili zanimivo meddruštveno tekmovanje v veleslalomu. Tekmovanja so se udeležila skoraj vsa društva s planote – od Predmeje do Hrušice in bližnje okolice. Ob tej priložnosti se jim želimo iskreno zahvaliti za udeležbo in odlično sodelovanje, ne le ob tem dogodku, ampak tudi pri izvajanju ostalih društvenih aktivnosti.

Veleslalomski tekmi v Črnem Vrhu je sledila zahtevnejša organizacija tekmovanja za tako imenovani Pokal Primorja 2009. Ker smo se v preteklih letih že dokazali kot dobri organizatorji, se je zanimanje za udeležbo na tekmovanju še povečalo, kar se je pokazalo z rekordnim številom prijavljenih tekmovalcev. Tekmovanje je potekalo v pravem tekmovalnem, športnem in družabnem duhu na smučišču v Cerknem. Navdušenje med tekmo in po njej je zajelo ne le najboljše, ki so se veselili svojih medalj, ampak vse udeležence, ki so vsak na svoj način popestrili dogajanje in tako prispevali k še enemu lepemu druženju kolektiva.

Med smučanjem po snežnih planjavah pa ne pozabljamo na smučanje po travi, ki smo ga v preteklosti že večkrat predstavljali in ki ga še vedno razvijamo in promoviramo. Ker je zahtevno, ima še vedno malo privrženecv, a prepričani smo, da jih bo sčasoma vedno več. S tem namenom smo otrokom iz občine Ajdovščina med poletnimi počitnicami večkrat demonstrirali posebne smučke za smučanje po travi in tehniko smučanja z njimi.

Članstvo se je v tem letu še okrepilo po zaslugi nogometne sekcije, ki se je že v lanskem letu aktivno udeleževala okoliških turnirjev v malem nogometu. Letos so fantje še aktivnejši, saj se ne udeležujejo samo turnirjev v okoliških krajih, ampak so se že organizirali in samostojno pripravili turnir v malem nogometu v okviru Colske nedelje na Colu. Pred nedavnim so se odločili tudi za tekmovanje v zimski malo nogometni ligi Kravos. Za prizadevnost si zaslužijo vse pohvale, zato jih spodbujamo in podpiramo, navijamo zanje in se veselimo njihovih novih zmag (poraze seveda sproti športno pozabljam). Bravo fantje!

Svoj pečat smo vtisnili tudi letošnji novi zgbanki *Gora nad deželo*. Gozd je res majhen del te planote, a je iz leta v leto bolj poznan. Še pred nekaj leti je bil neopazen, tam nekje vmes, kot na nikogaršnji zemlji med odmevnim Colom in Otlico. Veliko dela, truda, vztrajnosti in trme je bilo treba, da je društvu uspelo tisto, kar smo člani s predsednikom na čelu pravzaprav želeli. Gozd smo popularizirali in njegovo ime ponesli v časopise, na radio, televizijo in druge medije. Trud je vedno poplačan z zadovoljstvom, ki ga občutimo ob pogledu na jasno nebo in množico zadovoljnih obiskovalcev, ki jih privabimo v naš kraj vsako

tretjo soboto in nedeljo v avgustu. Na dan konjskih dirk je pri nas že kar »Gozdanski praznik« in letos smo ga popestrili še z zanimivim dvodnevним gozdarskim sejmom.

Pred tekmo.
Foto: Davorin Mikuš

Janez Stare s Krvavca v boju s časom in količki na spretnostnem jezdenju.
Foto: Sanda Hain

Razgret jezdec Dejan Strgar iz Banjščic se koncentrira na startu.
Foto: Sanda Hain

Utrinek iz gozdarskega sejma.
Foto: Davorin Mikuš

V društvu poskrbimo tudi za druženje in veselje, še posebej potem, ko je za nami uspešno opravljeno delo. Zavedamo se, da je organizacija zahtevne prireditve kot veriga, ki jo sestavlja več členov. Veriga pa je tako trdna, kot je trden njen najšibkejši člen in organizacija prireditve je tako dobra, kot je dober njen najslabše organiziran del. Zato z veseljem nagradimo vsakogar, ki nam pri delu pomaga, saj je vsaka pomoč, četudi majhna, lahko še kako pomembna. V zahvalo za aktivno sodelovanje smo člane društva in ostale, ki so nam pomagali, peljali

na spomladanski izlet v Beograd ter jesenski izlet na Bizeljsko in Kumrovec.

Domov smo se vračali veseli, razigrani, polni novega elana in novih idej za našo prihodnost. Ob vsej vnemi se zanjo res ni bati.

Lidija Vidmar

Na izletu v Beogradu.
Foto: Armin Vidmar

TRADICIONALNE KONJSKE DIRKE IN PRVI SEJEM GOZD IN LES

V Gozdu so se 22. in 23. avgusta letos zgodile že šeste tradicionalne konjske dirke. Dogodek, ki vsako leto tretji vikend v avgustu poveže vse krajanje, je postal že pravi krajevni praznik, ki v Gozd privabi množice obiskovalcev, ljubiteljev konj in konjskih dirk iz vse Slovenije in celo tujine. Letos so se množici pridružili še ljubitelji gozdarstva, saj smo zanje v sklopu dvodnevne prireditve letos prvič pripravili zanimiv Kmetijsko-gozdarski sejem *Gozd in les*. Obiskovalci so prejeli za ta sejem posebej pripravljeno brošuro z navedenimi razstavljavci in kratko predstavitev njihove dejavnosti, ki so jih predstavljali in prikazovali na sejmju.

Na sejmskem prostoru v naravnem okolju so navduševali zanimivi prikazi gozdarjenja nekoč in danes. Med prikazom gozdarjenja nekoč smo lahko občudovali spomine iz preteklosti, ko se je les iz gozda spravil s konji in ko se ga je z vozovi in konjskimi vpregami tudi tovorilo in prevažalo. Opazovali

lesa s sodobno opremljenimi traktorji in najmodernejšo gozdarsko mehanizacijo. Na sejmju je bilo mogoče dobiti številne koristne nasvete in napotke, ki so jih delili demonstra-

V neposredni bližini sejma so na prizorišču konjskih dirk sobotno popol-

Nekoč so les prevažali z vozovi in konjsko vprego.
Foto: Sanda Hain

smo lahko tudi spravilo lesa z enim izmed prvih gozdarsko opremljenih traktorjev v Sloveniji. Vrhunec demonstracij je bil prikaz sečnje in spravila

in prikazom njihove uporabe so nas poučili tudi o tem, kako pravilno ravnati z motorno žago in nam demonstrirali tehniko pravilnega žaganja.

Spravilo lesa iz gozda s sodobno strojno opremo.
Foto: Sanda Hain

torji postojnske Lesarske šole. Med predstavitev zaščitnih sredstev za delo v gozdu

dansko dogajanje popestrili konjeniki s tekmovanjem v konjskem biatlonu. Vsak tekmovalec je najprej s petimi streli z zračno puško poskušal zadeti pet tarč – kokošjih jajc. Po končanem streljanju je s konjem oddiral na označeni progi dva obvezna kroga in dodatne kazenske kroge, ki si jih je prislužil z morebitnimi zgrešenimi

Na prizorišču gozdarskega sejma.
Foto: Sanda Hain

strelji. Dober strelec in hiter konj sta tako bila zmago-
vita kombinacija biatlona.

Sejma in konjskega biatlona si je v soboto zaradi
relija in zapore ceste ogledalo manjše število ljudi,
kot smo si želeli. Pa je bil zato nedeljski dan pravšnji
za prihod velikega števila obiskovalcev. Lep in
sončen dan je tudi zaradi sejma na prizorišče zvalil
veliko število ljudi že zgodaj dopoldan. Vrhunec
dneva se je začel z veliko povorko, v kateri so se
poleg konjenikov zvrstili, in se ob tej priložnosti
predstavili še enkrat, tudi nekateri udeleženci
gozdarskega sejma in demonstratorji s svojo strojno
opremo. Najatraktivnejši med njimi je bil poseben

Velika povorka.
Foto: Davorin Mikuš

stroj za delo v gozdu, ki ga je voznik upravljal kar s
»telekomando«.

Pozornost se je nato usmerila v atraktivno tek-
movanje, ki je tudi tokrat potekalo v dveh panogah:
v spretnostnem jezdenju in konjskih dirkah v
galopu. Obiskovalci prireditve so bili nad prireditvijo

Hit sejma – stroj za delo v gozdu, voden prek »lekomande«.
Foto: Sanda Hain

V boju za napredovanje v naslednji krog dirk v galopu.
Foto: Sanda Hain

znova navdušeni in z njimi tudi mi, saj so zado-
voljni obrazi za nas najlepše priznanje, ki ga lahko
prejmemo.

Lidija Vidmar

Z DRUŠTVOM BOB VIŠNJE NA NOVO ZAŽIVELE

V letošnjem letu so se končno tudi Višnje prebudile iz zimskega spanja ter se iz svojega zapečka nadvse uspešno prebile »na sceno«. Vendar pa ni vse šlo tako zlahka, kot je morda videti. Dolgo smo kurili, da smo si na koncu tudi dovolj podkurili ...

Da, veliko je bilo osebkov v preteklih letih, ki so predvsem s svojim besedičenjem ustvarjali prihodnost Višenj. Prave in konkretne akcije pa od nikoder ... Kako že pravijo: »Veliko kokodakanja, a malo jajc!« No, morda pa je kljub pikrosti to le bil zametek nečesa novega ...

Nejevernih Tomažev je povsod skoraj brez števila, še več pa je takšnih, ki bi vsekakor nekaj radi ustvarjali, vendar na tak način, da bi se vse naredilo brez najmanjšega napora in – če se le da – kar iz domačega naslanjača. Izkušnje pa temu načinu ne govorijo ravno v prid. Tudi Višnje niso izjema in že dolgo lahko občudujemo nekatere, ki se kljub aktivnemu govoričenju v prid dogajanju v vasi spretno izogibajo vsakršnega dela ter večine aktivnosti. Če le nanese prilika so precej spretni v kritiziranju – tako društva kot posameznikov v njem.

Tako je bila (in zaenkrat še vedno je) trda koža lastnost tistih, ki smo vztrajali pri ideji, da se nekaj končno premakne z mrtve točke. In tako je nastal rezultat – prvi sestanek v mesecu maju je pripravil podlago za rojstvo novega društva, ki je z letošnjim julijem prevzelo svoje ime po prepoznavnem simbolu naše vasi – bobu. Rojeno je bilo *Športno kulturno društvo BOB Višnje*.

Ne bom na dolgo in široko razglabljal,

kaj pomeni oziroma kaj je bob. Upam, da je več ali manj vsem bralcem poznana ta najstarejša stročnica, ki je vsaj na videz precej podobna grahu ali

tudi Italijane in Nemce (govori se, da je bil tako enim kot drugim v vojnih časih posebej drag zaradi velike »eksplozivne moči«) in končno je

našel svoj prostor prav tu, pri nas. Bob je eden izmed najboljših virov rastlinskih beljakovin in mineralov. V preteklih časih so ga kmetje zelo pogosto sadili na obrobjih njiv, ker uspešno preganja voluharje (preverite! – ta lastnost boba se skozi zgodovino ni prav nič spremenila in še vedno lahko kljubuje nadležnim podzemnim rovokopačem). Bob

Ansambel Gorski cvet je poskrbel za izvrstno vzdušje.
Foto: Robert Kobal

fižolu. Izhaja iz Afrike in Azije. V Egiptu in Evropi je bob znan že tisočletja. Kot vedo povedati že stare »mamce« pa stari »ateji«, je bob v naših krajih doma že iz Noetovih časov. Menda je zaradi svoje trdnosti in trdoživosti preživel vesoljni potop, vse naravne ujme pa

Vsega je bilo na pretek, le praznih miz in klopi ne.
Foto: Robert Kobal

Tamle čez so pa Višnje ... Pogled s Slemena.
Foto: Matej Kobal

so mleli in kuhali v kašo ali pa so ga vmešali v krušno moko. Uporabljali so ga tako za hrano živini kot tudi za hrano ljudem. Zelo okusen je tudi sveže kuhan bob.

Pohodniki na vrhu Slemena, kjer smo postavili mlaj.
Foto: Robert Kobal

In prav zaradi zelo velike pridelave v naših koncih smo menda Višenjci dobili ime po bobu. Ker je v preteklosti pojmovanje Bobarjev kot prebivalcev Višenj imelo bolj negativen predznak, smo se odločili, da temu naredimo konec. Tako se je ime novega društva kar samo ponudilo. Pa da ne bo kdo mislil, da Bobarji nismo zvesti svojemu

imenu! Marsikatero njivo še vedno krasi vsaj grmiček ali dva boba. Sicer masovne pridelave (kot je bila v preteklosti), zaradi opuščanja kmetijstva ni več, pa vendar se ta rastlina z naših vrtov in njiv ni nikoli povsem poslovila. Načrtujemo, da bo s ponovno oživitvijo našega simbola bob postal še pogostejši prebivalec v teh krajih.

Druženje vaščanov pri takšnih in drugačnih dogodkih je v današnjih »modernih« časih na žalost precej v zatonu, zato smo mladi, ki že nekaj let soustvarjamo priložnostne dogodke v vasi (ti so povezani predvsem s postavljanjem mlajev mladoporočencem ter v zvezi s tem povezanimi izročili), po daljšem razmisleku sklenili, da se tudi formalno povežemo. Prvi in glavni povod je bila zlasti dolgotletna želja nekaterih, da v Višnjah organiziramo pravo vaško veselico in tako damo priložnost

Pujski in peki v akciji.
Foto: Robert Kobal

Sanjska ekipa pekov.
Foto: Robert Kobal

Zavzetje hrvaškega brega ...
Foto: Robert Kobal

vaščanom pa tudi ostalim, da se zberemo, si kaj povemo ter se obenem ob skupnem druženju poveselimo. Ker formalnosti zahtevajo, da se javne veselice brez ustrezne organizacije ne sme izvesti, smo strnili vrste ter se ustrezno organizirali v društvo. Pošteno smo pljunili v roke in v zelo kratkem

Športno udejstvovanje na nedeljski dan.
Foto: Robert Kobal

času ustrezno registrirali vse potrebno. Zlasti je bila na udaru zahtevana birokracija in posameznikom gre zahvala, da so kljub začetnemu nepoznavanju zagrizli v to kislo jabolko.

Osnovni problem druženja v Višnjah je, da nimamo prostora za srečavanja, niti nimamo kakršnekoli zunanje javne površine, ki bi služila temu namenu. Članu našega društva se moramo zahvaliti, ker nam nadvse radodarno odstopa prostor za naša občasna srečavanja ter sestanke. Upamo, da bo prihodnost prinesla kakšno ugodnejšo in dolgotrajnejšo rešitev. Ker smo tudi športno društvo, bi se spodobilo, da bi imeli vsaj kakšno površino, namenjeno športnemu udejstvovanju, zato je naš cilj pridobiti ustrezen prostor, ker bo v nasprotnem primeru naše delovanje v prihodnosti ogroženo. Prav je, da ima vsaka vas prostor, ki je namenjen skupnemu druženju in dejavnostim, ki spodbujajo življenje na vasi. Upamo in računamo, da nam bo pri tem pomagala tako finančno kot organizacijsko tudi naša krajevna skupnost.

Lahko povem, da smo bili v letošnjem letu ob zahtevnem birokratskem delu aktivni tudi na drugih področjih. Najprej je bil v juliju na vrsti pohod na Sleme, to je vrh na obronkih Nanosa. Na njem smo v stilu pravih narodnjakov postavili mlaj s slovensko zastavo, ki je

dobro vidna z nasprotnega pobočja oziroma iz Višenj. Računamo, da bo pohod postal tradicionalen in že sedaj vabimo vse, da se nam naslednje leto pridružite. Letos smo v zelo lepem vremenu na pot krenili v soboto popoldne od višenjskega korita skozi Belo ter nato po poteh, ki so jih svoje čase

Brez domače muzike ne gre nobena bobarska akcija.
Foto: Ana Bajc

ubirali naši stari starši, po pobočju proti Orlovšu ter nato po grebenu na Sleme. Polni nahrbtniki so že na začetku pričali, da bo gotovo vmes kar precej postojank, kajti s polnim nahrbtnikom se težko kam pride, posebej pa ne v tako strmino, kamor smo rinili mi. Delo si je potrebno olajšati in to nam je šlo kar dobro od rok ... Povratek je bil še

bolj pester, kajti v »Belarski Kantini« so se zelo izkazali in nam kot pravi sosodje pripravili imenitno večerjo z bogračem, slastnim pečenjem ter ostalimi dodatki, ki so ob tem nepogrešljivi. Hvala za to lepo gesto vsem vpletenim! Lahko sklepate, da se naš pohod ni končal z zatonom sonca (čeprav je v Beli noč bolj »pridna«), ampak se je prevesil kar v naslednji dan.

Nato je bil na vrsti naš največji podvig – organizacija veselice. Ta veliki dan je bil glede na usklajevanja z ansamblom ter z vsemi vpletenimi določen za nedeljo, 9. avgusta. Naš večletni problem je bila lokacija dogajanja, kajti do letošnjega leta je nismo nikakor uspeli najti. Končno smo se spomnili na »Joškotov parking«. Čeprav je bilo okrog te lokacije kasneje zelo veliko govora (predvsem s strani tistih, ki so skeptično zrlili v naš projekt), smo nekateri verjeli v uspeh in bili

za to poplačani. Čeprav smo kot prvošolčki zrlili v pripravo vsega, saj nismo imeli izkušenj z organizacijo takega dogodka, smo s pomočjo sponzorjev, donatorjev in z veliko srčnostjo vseh sodelujočih uspeli izpeljati – upam si trditi – odlično organizirano prireditev. Piko na i je s svojim vložkom pristavil še ansambel Gorski cvet. Veselica je preseglala vsa naša pričakovanja. Udeležba je bila enk-

ratna. Predvsem nas veseli dejstvo, da je dosegla svoj osnovni namen – v prvi vrsti je združila Višenjce pri njeni pripravi in izvedbi, zlasti pa smo zadovoljni z obiskom, kajti ni je hiše, iz katere ne bi bilo na veselici udeleženca. Hvala še enkrat vsem za kakršnokoli pomoč in udeležbo. Naj bo to spodbuda tudi za naprej!

Veselice ni brez zavzetih sodelavcev. Tega smo se zavedali tudi organizatorji in se odločili, da za vse, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi veselice, organiziramo konec tedna dvodnevni izlet kot zahvalo za ves vložen trud. Zadnji teden v avgustu smo s tremi potniškimi kombiji, z enim osebnim vozilom ter s tovornim kombijem (kaj vse se je prevažalo v njem, raje ne bi pisal, kajti gotovo bi se vam pocedile sline) odrinili iz prelepih Višenj proti Dolenjski, natančneje v vasico Dol ob Kolpi. Razposajena družčina je bila zagotovilo, da izlet ne bo šel tako hitro v pozabo. Premalo vrstic imam na razpolago, da bi vam opisal vse prijetne dogodke, ki

so se nam zgodili. Lahko pa povem, da nas niti slabo vreme ni zmotilo, kajti oboroženi smo bili tako z dobro voljo, nešteti šotori (roko na srce – glede na postavitve bi jih primorska burja gotovo prenesla v Kolpo) kot tudi z drugimi tekočimi pripomočki, ki preganjajo bolezni. No, vsake toliko se je med nas zaradi pretiravanja z »zdravili« pritihotapila kakšna prebavna motnja ... Zlasti je bil zanimiv sobotni dan. Čeprav sonce v sobotnem jutru Dola ob Kolpi kar ni hotelo obsijati, pa smo kasneje ves izgubljeni čas izkoristili do zadnje minute. Verjemite! Še kako smo ga ukradli nedelji ... Najbolj zanimiv je bil nekajurni spust z »minirafti« po reki Kolpi. Kljub dežju, ki je sproti spiral znoj z obraza, smo vsi srečno prispeli do cilja. Tja nas je vlekel tudi prijeten duh, ki ga je s pečenjem odojka ustvarjal naš kuhar Niko. Spodobi se, da na izletu obiščemo tudi domorodce, zato smo v večernem času odšli na »kratko« kavico v bližnjo gostilno, ki se je zavlekla kar v dooolgo kavo in gostilničar si

je gotovo mel roke, preden smo ga vsi zapustili. Nedelja je že po krščanski tradiciji namenjena počitku, mi smo to spoštovali in tako več ali manj uspešno celili rane prejšnjega dne. Malo smo lenarili, se namakali v reki, si kaj povedali, pa tudi na šport nismo pozabili. Prehitro je minila nedelja in

Bobarski tabor.
Foto: Ana Bajc

z relativno veliko vmesnimi postanki smo v noči na nov delovni teden prispeli v domače kraje.

Poleg vsega udejstvovanja smo se v društvu zavezali, da bomo spoštovali ter vestno urejali našo krajino ter poskrbeli tudi za ustrezen izgled naše vasi. Na žalost pa nam v letošnjem letu ni uspelo izpeljati obnove dotrajanega in trenutno neuporabljenega korita sredi Višenj. Pri tem projektu nam je priskočila na pomoč tudi Krajevna skupnost Podkraj, ki je bila pripravljena pokriti finančno breme prenove. Izvedbo smo imeli namen prevzeti sami. Kljub pripravljenosti mnogih se naše želje niso uresničile zaradi nekaterih nesoglasij. Upamo, da to še ne pomeni konca obnove ...

Glede na uspešno izpeljane projekte letošnjega leta si želimo zastavljeno delo nadaljevati. Nekatero dogodka bi radi spremenili v tradicionalne, na primer pohod na Javornik zadnjo soboto v februarju, pohod na Sleme

v mesecu juliju, organizacija veselice ... Naj izkoristim priložnost in povabim vse Bobarje, da se nam pridružijo, kajti vse aktivnosti so namenjene prav njim. V pripravi je tudi nova spletna stran Višenj v povezavi z društvom BOB, trenutno pa kak utrinek o naših dejavnostih najdete na spletni strani

Turistično informacijskega centra Ajdovščina pod imenom našega društva.

Osnovni namen društva je oživitev oziroma vzpostavitev tako družabnega življenja kot ostalih prepotrebni aktivnosti na vasi. Naše glave so polne idej in lepo bi bilo, da bi vsaj kakšna izmed njih zagledala luč sveta. Če bomo znali stopiti skupaj, bodo naši projekti lažje izvedljivi.

Premalo nas je, da bi si le nagajali in ustvarjali nepotrebno zmedo. Naše skupno delovanje je lahko zgled za druge. Če hočemo obstati, se pričakuje več samoiniciativnosti in zdravega ter pozitivnega odnosa do soljudi. Ta zavest je zelo pomembna, zato je od vseh odvisno, ali bo prihodnje leto vsaj podobno letošnjemu in bomo drugo leto sploh še imeli kaj povedati o ŠKD BOB Višnje.

Naj izkoristim priložnost in v svojem imenu ter imenu ŠKD BOB Višnje zaželim vsem članom in vsem Bobarjem, da bi v letu, ki prihaja, z veseljem in ponosom, da smo Višenjci, znali stopiti skupaj v dobrem in slabem, da bi drug v drugem našli iskrico ognja, ki nas bo ogrela, predvsem pa, da bi nam vsem skupaj služilo zdravje ter nas ne zapustilo upanje. To želim tudi vsem ostalim! Prijetne praznike!

Robert Kobal

PLANINSKO DRUŠTVO KRIŽNA GORA O VARUHIH GORSKE NARAVE

Čeprav se je v Planinskem društvu Križna gora, ki združuje že okrog 140 ljubiteljev narave in pohodništva predvsem iz krajevnih skupnosti Col in Podkraj, v letošnjem letu marsikaj dogajalo, bo ta prispevek bolj naravovarstveno obarvan.

Planinska zveza Slovenije oziroma Komisija za varstvo gorske narave je letos že sedmič organizirala tečaj za pridobitev strokovnega naziva varuh gorske narave. Ker nam v našem društvu ni vseeno za varstvo narave, smo se odločili, da se tečaja udeleživa vodnica Hermina in pisec tega članka. Z našega konca sta se na tečaj prijavi še članica društva Gora, velika poznavalka rastlinstva in ljubiteljica narave, Elvica Velikonja ter Anka Vončina, Rudolfova z Javornika, ki sedaj živi v Idriji in je tudi članica tamkajšnjega planinskega društva. In čeprav smo se prej bolj slabo poznali, smo kar naenkrat postali nekakšna primorska štiriperesna deteljica, pa tudi pri ostalih štirinajstih udeležencih tečaja iz ostalih koncev Slovenije in pri vodstvu tečaja smo že od prvega dne uživali poseben status. Vsaj jaz sem imel tak občutek ...

Ko se spomnim treh čudovitih vikendov, ki smo jih skupaj preživeli na Gorjancih, na Krvavcu in na Vršiču, moram priznati, da je bilo zelo zabavno. S predavanj smo odnesli veliko novega znanja, saj so bili predavatelji sami priznani strokovnjaki s področja varstva narave (Dušan

Klenovšek, Andrej Hudoklin, Andrej Šmuc, Martin Šolar, Rozalija Skobe in še mnogi drugi). Veliko smo se naučili tudi v naravi, saj smo na vsakem delu tečaja preživeli kar nekaj časa zunaj. Predvsem mi bodo v spominu ostala mogočna drevesa v pragozdu Gorjancev na Trdinovem vrhu, čeprav sem

ob prihodu na Vršič doživeli pravcato snežno ploho.

Ob koncu usposabljanja smo najprej opravili pisne izpite, ki smo jih po zagotovitvi naše glavne »šefice«, predsednice Komisije za varstvo gorske narave, Rozalije Skobe, menda

izvrstno rešili. Ob slovesu v Erjavčevi koči pa sta nas čakali še dve pomembni opravili, tisto bolj delovno (beri: izdelava seminarske naloge) in tisto prijetno (beri: svečana podelitev diplom v Pirnatovi koči na Javorniku). Naše planinsko društvo se je namreč zavezalo, da bo organizator te svečane prireditve. Pravzaprav smo bili organizatorji vsi štirje lističi naše primorske deteljice.

Svečana podelitev diplome varuha gorske narave iz rok mentorice Rozalije Skobe, v ozadju predsednik PZS Franci Ekar.
Foto: arhiv Dušan Plesničar

jih že večkrat opazoval. Pa tudi to, da smo spoznali kar nekaj novih planinskih prijateljev, veliko pomeni.

Vreme nam sicer niti en vikend ni bilo prav naklonjeno, a nas to ni prav nič motilo, saj smo izkušeni planinci. Zato nas vsaka dežna kaplja ali snežinka še ne prežene, čeprav smo 20. junija

Pridno smo si razdelili naloge in se pridušali, da bodo naši gostje z Javornika odšli z najlepšimi vtisi. A za nas

zelo pričakovan dan se ni začel na Javorniku. 26. septembra smo se že v zgodnjih popoldanskih urah vsi udeleženci zbrali na avtobusni postaji v Ajdovščini. Pridružila sta se nam tudi podpredsednik PZS Rudolf Skobe in predsednik MDO Posočja Gregor Rupnik. Po zanimivi vijugasti, pravi gorski cesti smo se skozi Lokavec

odpeljali do spomenika materi Gorjanki na Predmeji. Tu nam je član društva Gora Emil Velikonja povedal nekaj o zgodovini teh krajev, nekaj pa o življenju na Gori zdaj. Elvica pa se je seveda na široko razgovorila o rastlinstvu na Gori in širšem območju in videti je bilo, da bi nam na to temo lahko predavala ure in ure. Prijetno jesensko sonce nas je še posebej nagradilo ob teh čudovitih urah, ki smo jih preživeli in kar takoj mi je postalo jasno, da bomo zamudili na podelitev diplom, kar se je pozneje tudi zgodilo. Prijazni domačini so nas popeljali še v Tihodolno v društveno brunarico, kjer smo si ogledali lepo urejeno knjižno polico, vsak udeleženec tečaja pa je za spomin na ta dan dobil v dar knjigo *Zbrani spisi Edmunda Čibeja*, ki je izšla ob 400-letnici naselitve

Gore. Hvala, Gorjani! In ker so postali tudi naši želodčki malo neučakani, smo se odpravili do izletniške kmetije Pr'Žipani, kjer nas je gospodinja Helena postregla z domačim kruhom, sirom, skuto, sirnim namazom pa tudi domačih mesnih dobrot ni manjkalo. Predvsem pa smo bili navdušeni nad domačo grenčico, izvrstnim čajem in malinovcem, ki nas je zares popeljal nekaj let nazaj, ko smo še pridno nabirali maline. A ker nas je kljub prijetnem ambientu čas močno preganjal, smo se peš odpravili še do Otlíškega okna – saj veste, da se dobrote malo poležejo.

In ko smo potem na Javornik resnično malo zamudili, so nas v koči že vsi nestrpnost čakali. Slovesnost se je lahko začela. Ob pogledu na prisotne eminentne goste mi je srce kar

zaigralo. Ob že prej omenjenih so se nam namreč pridružili še predsednik Planinske zveze Slovenije Franci Ekar z ženo, predstavniki sosednjih planinskih društev in mnogi drugi planinski prijatelji. Najbolj pa sem na naših prireditvah seveda vesel

Skupinska fotografija novih varuhov gorske narave po svečani podelitvi v koči na Javorniku. Foto: arhiv Dušan Plesničar

pevskih prijateljev s Cola. Vsaj tako jih sam imenujem – saj veste, del tistega čudovitega Razpotja; oni nikoli ne zatajijo. In tudi tokrat so za uvod zapeli našo prelepo himno *Oj, Triglav, moj dom...*, ob kateri ti solze kar same spolzijo po licu. In kasneje še nekaj lepih slovenskih narodnih! Fantje in možje, še enkrat hvala!!! S svojo harmoniko sta nas razveselila Timotej in Sander, Anka pa je povedala nekaj o zgodovini kraja in koč, kjer smo se nahajali. Sam sem kot domačin spregovoril nekaj o našem društvu, potem pa so nas pozdravili pomembni gostje s predsednikom Francijem Ekarjem na čelu.

Sledil je vrhunec večera. Predsednik PZS in podpredsednik Rudolf Skobe sta nam podelila diplome in značke za uspešno opravljen tečaj

za varuha gorske narave. Prejeli pa smo tudi posebne majice in izkaznice. Tako imamo v Sloveniji 18 novih varuhov gorske narave, skupaj že 144. Sledilo je seveda skupinsko fotografiranje in še en vrhunec večera, tokrat kulinaričen. Resnično smo se

potrudili, da so naši gostje odšli domov polni lepih vtisov in še bolj polnih želodcev. Mama Ančka je ob pomoči moža Sandra namreč skuhalo odličnih golaž, ki smo ga dodali fantastičnim Ankinim idrijskim žlikrofum. Mize so bile sicer polne tudi drugih dobrot, ki so jih pripravile naše gospodinje, oskrbnika Ančka in Janez pa sta poskrbela, da je bilo vse postreženo tako, kot je treba. Naj se še enkrat resnično zahvalim vsem, predvsem tistim, ki vas nisem posebej imenoval, da ste pomagali izpeljati ta lep večer.

Kaj napisati na koncu. Mogoče to, da se še kako premalo zavedamo, kaj pomeni varovati naravo in okolje, v katerem živimo. Vse preveč je nepotrebnega poseganja v naravo, voženi po travnikih in brezpotjih z motorji in štirikolesniki, predvsem dejanj, na katere bi tudi mi sami lahko vplivali. Mi, novi varuhi gorske narave, bomo zelo veseli, če se boste tudi ostali obnašali okolju prijazno in tako pripomogli k ohranitvi naše naravne dediščine.

Še enkrat hvala Anki, Elvici in Hermi za lepa druženja, predvsem pa za pomoč pri organizaciji zaključne podelitve. Na koncu še planinski pozdrav in povabilo v našo planinsko družino!

Dušan Plesničar

Prevozi, gradbena mehanizacija

▣ Kobal ▣

KOBAL IVAN s.p.
Višnje 5a, 5273 Col
tel.: 05/36 68 187, gsm: 041/703 131

ORATORIJ 2009: SREČA JE V MAJHNIH STVAREH IN BOG SE KAŽE V VSEM, KAR JE USTVARIL!

V začetku junija se je na Colu zbralo veliko mladih! Kar trideset animatorjev je za naše otroke pripravilo celotedenski oratorij in bili smo zelo veseli, ko so se otroci programa udeležili v tako velikem številu – skrbeli smo namreč za okrog devetdeset otrok.

Med petjem, raznimi igrami, izdelovanjem različnih izdelkov ter peko piškotov smo si vzeli čas tudi za dnevne kateheze po skupinah, molitev in spoved. Vsak dan nam je s toplim kosilcem postregla gospa Ančka Rijavec.

Otrokom smo želeli pokazati, kako je človek srečen, če je zadovoljen z malim in kako se nam Bog kaže v naravi in v vsem, kar je ustvaril. Zato smo spoznavali zgodbo o svetem Francišku Asiškem s pomočjo dramatizacij, ki so jih pripravili animatorji. Otroci so si najbrž najbolj zapomnili dan, ko smo imeli vodne igre – na katere so se povabili tudi dežni oblaki.

Tako animatorji, ki smo svoj čas posvetili otrokom,

kot tudi otroci, ki so prve dneve počitnic koristno preživeli, imamo na ta teden svetle spomine. Skupaj smo naredili nekaj lepega s pomočjo našega

Animatorji v akciji.
Foto: Tim Žgavec

Oratorijske delavnice – nekatere v župnijskem domu, druge v naravi.
Foto: Tim Žgavec

župnika Lojzeta Šinkovca ter mnogih drugih dobrotnikov, ki so prispevali k temu. Otrokom pa animatorji pripravljamo tudi presenečenje v decembru, saj bo 19. in 20. decembra v podkrajški šoli prvič potekal oratorijski vikend. Vabljeni torej, dragi otroci, da se tam spet vidimo!

Suana Kobal

Imeli smo tudi godca, ki smo ga vidno izmučili.

Foto: Tim Žgavec

Poleg velikega godca smo imeli tudi manjšega bobnarja. Njega bi težko izmučili.

Foto: Tim Žgavec

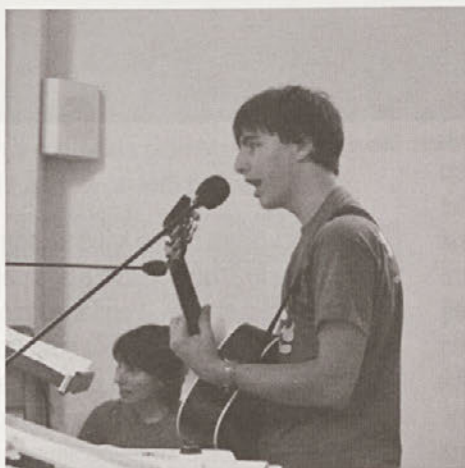
Sestavni del oratorija je vedno igrica, ki se po delih prikazuje vsak dan. Letos je bila to zgodba sv. Frančiška Asiškega.

Foto: Tim Žgavec

»Šefica« Ivana med svojo pridigo.

Foto: Tim Žgavec

Kitarist Janez v »elementu«.

Foto: Tim Žgavec

Vodne igre ... komentar najbrž ni potreben.

Foto: Tim Žgavec

URESNIČENA JE NAJVEČJA ŽELJA, ZDAJ NAM BO LAŽJE

Kot smo obljubljali, je bilo leto 2009 na Colu leto bagrov in drugih delovnih strojev. Toda, ker je tako hitro minilo, bo tudi leto 2010 vsaj do začetka poletja precej podobno letu, ki se počasi umika.

Upam, da bo delo sveta Krajevne skupnosti Col v zadnjem, četrtem letu veliko lažje kot so bila minula tri leta, ko smo se ukvarjali s precej kompliciranim dvajsetletnim projektom. Upam, da se problematika mrliška vežica ne bo nadaljevala tudi v prihodnosti, in bomo z dekanom in krajanji dobili skupen jezik o načinu uporabe vežice.

Sedanji svet KS si je že na svoji prvi seji zadal prioritete naloge za svoj mandat. Visoko mesto med njimi je zasedla gradnja mrliške vežice. »Misija nemogoče.« je rekel marsikdo, ki je poznal pravo kalvarijo prejšnjih svetov KS, ki so v gradnjo vlagali velik trud, vendar so bile vedno nove prepreke previsoke. Odločnost vseh članov sveta in velik trud, ki smo ga vsi vlagali v to, da uresničimo desetletja dolge sanje krajanov Cola, sta premagovala oviro za oviro. Korakali smo počasi, se morali pred nepremagljivimi ovirami večkrat ustaviti, prositi za pomoč vsakogar, za katerega smo menili, da nam lahko pomaga. Vztrajnost je premagala še zadnje ovire in po številnih zapletih smo prišli do gradbenega dovoljenja. Ni bilo še konec, spet ovire, polena pod noge in pot v Ljubljano. Ministrstvo za okolje in prostor je zavrglo vse pritožbe in gradbeno dovoljenje je postalo dokončno.

»Gradnja se lahko začne.«, je pisalo nekje proti koncu. Veselja, ki je zavelo med nami se ne da popisati, sledil je razpis, izbira izvajalca in natanko pred letom dni je gospod dekan Alojz Šinkovec zajel prvo lopato materiala in odprl gradnjo, ki je potekala zelo hitro in kakovostno, brez posebnih težav.

Nikakor ne morem, da ne bi ob tej priliki pohvalil oziroma se zahvalil vsaj tistim najzaslužnejšim, ki so bili vključeni pri vsej kalvariji mrliške vežice. To so vsekakor krajanji KS Col, ki so z samopriskom zbrali več kot 80 odstotkov sredstev, prejšnjim svetom KS, ki so naredili veliko potrebnih in težkih korakov in s tem omogočili, da je sedanji svet KS s svojo trmo, vztrajnostjo in brezkompromisnostjo lahko izpeljal idejo do konca. Ne smem pozabiti na Slavka Mikuša ter Rafaela Česnika, ki je bil pripravljen odprodati del svojega vrta. Seveda moram omeniti tudi dekana Alojza Šinkovca, ki nam je vseskozi stal ob strani. Ko pišem pohvale, se mi zdi smiselno omeniti tudi

tiste, ki se pri omenjenemu projektu niso kaj prida potrudili, in med te prav gotovo sodi Občina Ajdovščina, ki jo kot investitorja tako potek kot tudi finančna konstrukcija nista kaj prida zanimala. Morda bo kdo od tistih, ki na

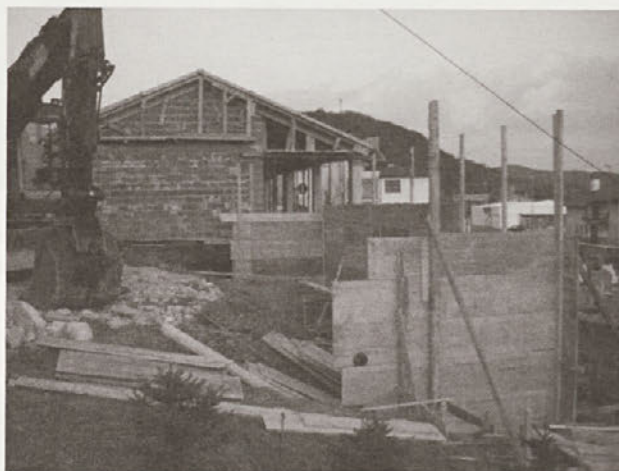

Foto: arhiv Janko Mikuš

delo KS gleda malce kritično, pomislil, da je za to krivo vodstvo KS, s čemer bi se lahko strinjali. Vendar se moramo zavedati, da smo na Colu pred tremi leti volili v občinski svet pripadnost političnih strank in ne pripadnost petim vasem, ki tvorijo krajevno skupnost Col, in tako ostali brez člana v svetu Občine Ajdovščina. Tako ni bilo realno pričakovati odziva s strani Občine pri uresničevanju investicij in želja na

Colu. Zato si za v prihodnosti upam trditi, da nam na Colu, Malem Polju, Žagoliču, Križni Gori in Gozdu ne bodo gradili infrastrukture ne Nova Slovenija in ne Socialni demokrati, temveč človek, ki živi v okviru KS Col. Ne glede na to, katera politična opcija ga bo pri tej kandidaturi podprla, pomembno je le,

Foto: arhiv Janko Mikuš

da je na Colu prvi na volilni listi, ker v nasprotnem primeru morda dajemo glasove nekemu iz Lokavca. No, pa pustimo politiko; a dejstvo ostaja, da brez enega izmed krajanov Cola in okolice v občinskem svetu ne bomo mogli uresničiti vseh želja, investicij, ki nas čakajo v prihodnosti. Vendar pojdimo lepo po vrsti in pogledimo, kaj se je poleg mrliške vežice, razširitve in modernizacije pokopališča naredilo v letu 2009.

Že zgodaj spomladi se je pred gasilskim domom na Colu zgradil nov mejni zid od gasilskega doma do lovske hladilnice. V Gozdu so se v začetku pomladi začela dela za gradnjo telefonske centrale, ki naj bi omogočala *Trio paket* vsem gospodinjstvom v Gozdu, vendar se je Telekom odločil, da nadaljnja dela preloži na pomlad 2010. Spomladi 2009 se je začela gradnja vodovoda proti Malemu Polju, a se je žal tudi pri tem projektu zataknilo zaradi nekaterih, ki jim vsa infrastruktura pride nekako po nikogaršnjem svetu in ne razumejo potreb sokrajana ali soseda. V začetku julija smo na Občini Ajdovščina izpogajali najem prostora v Zadružnem domu, kjer svoje glasove uglašuje pevski zbor Duri. V začetku poletja se je pričela gradnja kanalizacijskega omrežja na Colu. Dela v območju OŠ Col in župnišča so že končana. V zaselku Zgojne dela še

potekajo, kjer se je hkrati z kanalizacijo do nekaterih hiš napeljalo še nove vodovodne cevi. Sočasno se je izvedla še elektro kablenska kanalizacija. Postavila se je nova transformatorska postaja, ki se napaja s SN kablovodi iz droga pri igrišču.

Hiše bodo po novem priključene na nove razdelilne kablenske omarice, ki se napajajo iz transformatorske postaje, tako da luči v Zgojnah ne bodo več brlele, saj napetost ne bo več 180 voltov, ampak toliko, kot mora biti. Hkrati z kanalizacijo, vodo in elektriko se je izvedla še nova TK kablenska kanalizacija. Ker so ceste zaradi omenjenih del poškodovane oziroma uničene, se jih bo na novo asfaltiralo. Tako bo imel zaselek Zgojne zgledno urejeno komunalno infrastrukturo. Trenutno gradnja kanalizacije poteka v zaselku ob vodiški cesti in bo predvidoma v celoti končana ob koncu marca 2010; seveda če bodo vremenske razmere to dopuščale. Ne smem pozabiti omeniti tudi pevske sobe v Zadružnem domu na Colu, kjer imajo vaje naši pevci Mepz Duri, ki kar kliče po prenovi. S to nalogo bi lahko že začeli, vendar čakamo na obljubo

KSD Ajdovščina, da nam bodo pri tej obnovi pomagali. Ob koncu leta sprejemajo načrt, nato je treba še sredstva zagotoviti z njihove strani in obnova se bo začela. Upam, da kaj kmalu po novem letu.

V letu 2010 je med načrti Občine Ajdovščina tudi gradnja vodovoda proti Avžlaku. Upam, da tam ne bo takšnih ali podobnih zapletov, kot smo jim priča proti Malemu Polju. Prav tako v začetku leta 2010 načrtujemo začetek gradnje pločnika na stari cesti na Colu (od spomenika za vodovod do križišča) in začetek del ob parkirišču, ki je v lasti cerkve. V načrtu je tudi ureditev celotnega križišča Col – Črni Vrh. Pripravljen je že idejni načrt ureditve pločnikov in prehodov za pešce, na podlagi omenjenega idejnega

Foto: arhiv Janko Mikuš

načrta se bo izdelal projekt, kar je naša naloga v letu 2010, poleg obnove in urejanja cestne infrastrukture na Colu. Treba bo na novo asfaltirati kar nekaj odsekov, kjer se bo gradila kanalizacija, in obnoviti vodovod ter druge komunalne infrastrukture. Prav tako načrtujemo obnovo nekaj delov ceste v Žagoliču, Gozdu, na cesti proti Suhemu Vrhu ter proti Policam.

Če sem lani napovedoval za leto 2009 na Colu leto bagrov in delovnih strojev, bo leto 2010 precej podobno

iztekajočemu. Gradbenega podjetja *Bcenter* se nekako ne moremo znebiti iz naših krajev, saj na Colu gradijo že celo leto in tako bo še kar nekaj časa, kljub temu, da so na pomoč poklicali še gradbeno podjetje *Realinvest*, kar

Foto: Luka Bizjak

pomeni, da bo brnenje bagrov okrog Božiča še malce bolj izrazito in se bo nadaljevalo vse do konca pomladi, ko bomo že počasi razmišljali o dopustih in zasluženem poletnem počitku. Po dopustih pa nas bodo mediji že za-

bavali z pripravami na lokalne volitve. Upam, da bo Col dobil vsaj enega člana v občinskem svetu, na kar pa krajevna skupnost nima nikakršnega vpliva, ampak samo trezna presoja volivk in volivcev.

Naj se vsem krajanom in krajkankam KS Col zahvalim

za sodelovanje in potrpežljivost pri uresničevanju naših skupnih ciljev in želja ter pri reševanju raznoraznih zapletov v tem štiriletnem obdobju sedanjega sveta KS Col. Kajti v prihodnji številki *Colskega časnika* bo cilje in želje za prihodnje štiriletno obdobje morda že opisoval nekdo drug, ki bo morda imel drugačne poglede in drugačne cilje.

V letu, ki prihaja, vam želim veliko sreče, poslovnih uspehov, čim manj odpuščanj z delovnih mest, ki smo bili priča v iztekajočem se letu, čim manj bobnenja petard okrog Božiča in novega leta ter ob izteku leta 2010 čim boljše vodstvo novega sveta KS Col.

Janka Mikuš

ZIDARSTVO

Židanik Viljem s.p.

Sanabor 7, 5271 VIPAVA

GSM: 041 502 999

COLSKO POKOPALIŠČE SKOZI ČAS

Ob dograditvi mrliške vežice in novi ureditvi pokopališča na Colu je prav, da se spomnimo, kako je le-to spreminjalo svoj videz v preteklem stoletju. Večino podatkov o tem mi je povedal pokojni oče Ivan Trošt, nekaj pa jih je dodal Lenart Škvarč Gerljevičev.

Sedanja colska cerkev je bila sezidana na prelomu iz 19. v 20. stoletje. Stara cerkev je stala na pokopališču, porušili so jo leta 1937, ko je tedanja italijanska oblast izdala odlok o njeni odstranitvi, saj je obstajala nevarnost, da se zruši sama od sebe; zaradi nevdzdrževanja se je namreč že pred tem zrušil del zvonika. Približno ob istem času so pod pokopališčem zgradili tudi nov odsek ceste Col– Podkraj.

Stara cerkev na Colu je stala sredi pokopališča. Fotografija je nastala okrog leta 1930, avtor ni znan. Levo od cerkve stoji mrtvašnica – »tut'nkambra«, v kateri so včasih občasno opravljali obdukcije, kasneje pa je služila za spravilo orodja, potrebnega pri pokopih. Otroci smo pogum posameznika merili po tem, ali si je upal vstopiti v »tut'nkambro«, saj je bila v njej, poleg »šare«, tudi prazna krsta. Foto: Uprava za kulturno dediščino INDOK, Ljubljana

Ves material porušene cerkve so zvozili na območje bivše Žage, kjer so ravno takrat širili žagarski obrat. Od takrat naprej se je razširil glas, da na Žagi straši. Od stare cerkve je ostalo le nekaj kamnitih plošč z napisi, vzdanih v pokopališki zid, še od teh je ena pred nekaj desetletji skrivnostno izginila. Se pa še danes pri kopanju grobov naleti na temelje stare cerkve in tudi sam sem pred časom, ko so grob še kopali sosedje pokojnika, videl, da smo morali z macolo razbijati kamne, ki so se znašli v grobu. Ko smo jih razbili, smo ugotovili, da smo pravzaprav prebili kamnit obok manjšega prostora, ki se je verjetno nahajal pod staro cerkvijo. Kaj je bilo v prostoru, nismo ugotavljali, saj je bil skoraj do vrha napolnjen z zemljo.

Po koncu 2. svetovne vojne so takratni krajevni ljudski odborniki sklenili, da ob gradnji grobnice padlim borcem preuredijo tudi pokopališče. Križ, ki se je prej zaradi stare cerkve nahajal dosti bolj zahodno, so prestavili na sedanje mesto, na mestu, kjer je stala grobnica, »žerh«, družine Rovana pa so postavili grobnico padlim borcem.

Družina Rovana je bila pred začetkom 2. svetovne vojne ena najbogatejših na Colu, saj je imela v lasti sedanjo gostilno Tratnik in žagarski obrat v bližini. Tako ni naključje, da si je oče Andrej, sicer tudi kovač in občasni živinozdravnik, dal postaviti grobnico,

prvo na Colu. O Rovanovi grobnici, »žerhu«, in pokojnem Smrdetu mi je Lenart Škvarč Gerljevičev povedal naslednjo anekdoto:

»Anton Smerdelj – Smrde je bil vaški posebnež posebnega kova. Ukvarjal se je z marsičem, med drugim je bil tudi malar, pleskar. Bil je lump prve vrste in kjerkoli se je dalo, je kakšno ušpičil. Ampak nekoč je naletel na nekoga, ki mu je bil kos, še več, lahko bi se reklo, da mu je pognal strah v kosti. Rovanova družina si je zaželela, da bi s cementnim premazom prebelili njihovo grobnico, žerh, za to delo so najeli Smrdeta. Ko je bil čas kosila, so poklicali k mizi tudi njega. Med kosilom so se pogovarjali o marsičem in beseda je nanesa tudi na strah.

Milče Rovana, sin gospodarja Andreja, tudi lump na kvadrat (posebno rad je kakšno skuhal Italijanom, ki so takrat gospodarili v naših krajih), ga je vprašal, če ga je kaj strah v grobnici. Smrde je zatrdil, da ne, saj njega tako ali tako ni nikoli ničesar strah. Milče je kmalu po pogovoru na hitro izginil iz kuhinje, Smrde pa je še nekaj časa ostal pri Rovanovih. Ko je bilo kosilo končano, se je Smrde ponovno odpravil proti pokopališču, da dokonča začeto delo v žerhu. Ko je po lestvi lezel v grobnico, pa ga je od spodaj nekaj prijelo za nogo. Zarjovel je kot žival in zbežal s pokopališča. Kasneje je izvedel, da se je Milče od kosila na hitro odpravil v grobnico in

ga tam pričakal. Vendar dogodek Smrdeta ni nič kaj preveč prizadel, saj je še naprej zganjal neumnosti po Colu.»

Sredi štiridesetih let prejšnjega stoletja se je Milče Rovanov preselil v okolico Ljubljane, s seboj pa je odpeljal tudi posmrtno ostanke pokojnikov, ki so bili pokopani v grobnici. Le ta je ostala prazna in kot taka idealen prostor za pokop vseh padlih partizanov na enem mestu.

Na mestu, kjer je stala Rovanova grobnica je ZZB NOV Col postavila grobnico padlih borcev, katere svečano odkritje je bilo 12. oktobra 1958. V njej so pokopali 23 padlih partizanov. Sicer je bilo na colskem pokopališču pokopanih 32 partizanov iz raznih krajev, a so posmrtno ostanke devetih odpeljali svojci.

Foto: arhiv ZZB NOV Col

Na svečanosti je sodelovala tudi takratna JLA. Poleg voda, ki je izstrelil častno salvo, so iz vojašnice Vipava pripeljali tudi dva tanka.

Foto: arhiv ZZB NOV Col)

Popravili so tudi zid okoli pokopališča in na njega postavili žično ograjo, čeprav je eden od odbornikov menda v šali rekel, da je to povsem nepotreb-

no delo, saj tisti, ki so znotraj, tako ne morejo ven, tisti, ki so zunaj, pa si tako ali tako ne želijo noter.

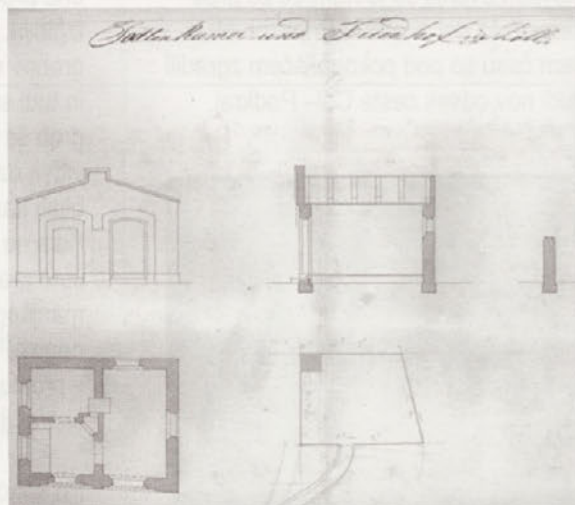
Iz tistega časa je ohranjena tudi anekdota, ko je šel Ivan Trošt za potrebe urejanja pokopališča kupiti žično ograjo v Ajdovščino (pred postavitvijo ograje je bilo pokopališče zbirno mesto vseh okoliških kokoši). Naročene mreže je bilo veliko in prodajalca je zanimalo, zakaj jo bo Ivan potreboval.

„Pokopališče na Colu bomo ogradili!“ mu je povedal Ivan. „Kar ogradite mrtve, ja, saj živi vam bodo tako ali tako vsi ušli!“ mu je odvrnil prodajalec. To je bil seveda čas železne zavese, ko je precej colskih mladcev pobegnilo čez močno zastraženo mejo v Italijo in naprej v širni svet, s trebuhom za kruhom. Skupaj z obnovitvijo zidu so postavili tudi nova vhodna vrata, ki so služila svojemu namenu vse

do sedanje preureditve pokopališča. Vrata so pripeljali iz Podkrajja, bila pa so vzeta iz vhoda na dvorišče otroškega vrtca, ki je tam deloval v času italijanske zasedbe.

Sredi osemdesetih let prejšnjega

stoletja so na Colu končno nabavili voziček za prevoz krste. Do tedaj se je vsak znašel, kot je vedel in znal. Denar zanj so zbirali s prostovoljnimi prispevki. Oče Ivan je večkrat povedal, kako se je na prošnjo za prostovoljni prispevek odzval Leopold Koren – Polde Lokvarski: „Samo da ne bom jaz prvi, ki ga bom rabil!“ In na žalost je bil res prav on tisti, ki so ga prvega peljali pokopat z novim vozičkom. Proti koncu osemdesetih letih prejšnjega stoletja je bila odstranjena tudi stara mrliška vežica, urejene – tlakovane so bile glavne poti na pokopališču, popravljen pokopališki zid. Že takrat se je pripravljala prostor za novo mrliško vežico. Dobrih dvajset let je bilo potrebnih, da je pokopališče dobilo današnjo podobo.

V Arhivu Republike Slovenije sem že pred leti odkril načrt za novo mrliško vežico na Colu. Na žalost na njem ni nobenega datuma, ki bi povedal, kdaj naj bi jo zgradili. Glede na podobne načrte v občinah tedanjega Okrajnega glavarstva Postojna bi lahko sklepali, da načrt spada v obdobje 1870–1890.

Vir: Arhiv Republike Slovenije, Okrajni gradbeni odbor Postojna

Leta 1995 je bilo tik ob tedanjem vhodu postavljeno spominsko obeležje Žrtvam vojne 1941–1945 in to je bilo tudi zadnje večje urejanje pokopališča pred sedanjo dograditvijo mrliške vežice in občutno širitvijo le-tega.

Lucijan Trošt

KAJ SE SKRIVA V MALIH VEDOŽELJNEŽIH?

V lanskem šolskem letu je Osnovno šolo Col s podružnično šolo v Podkraju obiskovalo 177 učencev. Ustvarjalnosti in delovne vneme je bilo tudi v letu 2008/09 na pretek. Umirjeno okolje je pravi balzam za velikokrat preutrujene otroške glave. Optimizma na naši šoli gotovo ne manjka in prav ta pripomore k uspehom, ki jih učenci že leta dosegajo na različnih področjih izobraževalnega dela.

Naši prvošolčki so ob slovenskem kulturnem prazniku nastopili na prireditvi *Zlati bralec* s sklopom slovenskih ljudskih pesmi in z igrico *V deželi števil*

višjih razredov poleg rednega šolskega dela vse leto pripravljali in svoje znanje

Učence OŠ Col so obiskali delavci carine, ki so prikazali potek njihovega dela. Med najbolj zanimivimi predstavitvami je bilo iskanje prepovedanih drog s posebej za to delo izšolanim psom.
Foto: arhiv OŠ Col

ter za uspeh prejeli knjižno nagrado. Najmlajši so se v lanskem letu odlično odrezali tudi na glasbenem področju, saj so bili na reviji otroških pevskih zborov izbrani med 29 najboljših in v maju nastopili na *Zaključnem koncertu najboljših*.

Umirjeno in umerjeno so se učenci iz

Kulturni dan, na katerem so učenci spoznavali deželo »tam spodaj« – Avstralijo, je prav tako pritegnil veliko pozornost, posebej, ker je o Avstraliji govoril nekdo, ki tam živi.

Foto: arhiv OŠ Col

utrjevali za tekmovanja, na katerih so prav vsi pokazali obilo znanja ter dosegali

vrhunske uspehe. Nekaj učencev s predmetne, po novem tudi z razredne stopnje, se je izkazalo v znanju materinščine. Tako so dokazali, da jim materni jezik predstavlja posebno

Na predvečer kulturnega praznika so se v avli OŠ predstavili fotografi – domačini.

Foto: arhiv OŠ Col

Izdelovanje igrač »po starem« je za učence še posebej zanimivo. Tokrat so se učenke spoprijele s kar precej zahtevno nalogo: izdelati punčko iz koruznega ličja. Fotografije pričajo, da so bile pri tem zelo uspešne.

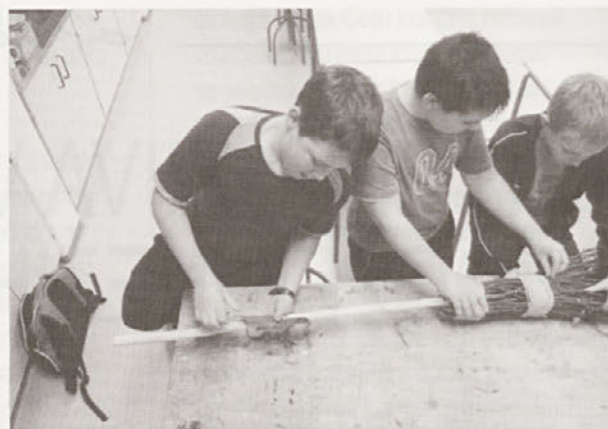
Foto: arhiv OŠ Col

vrednoto, za katero se je potrebno truditi in jo skrbno negovati. Mladi matematiki, naravoslovci in tehniki niso bili nič manj uspešni. Z le malo truda so se povzpeli v sam vrh naravoslovnih znanosti in tako kot slovenisti pobrali zavidenja vredna lesketajoča se priznanja na državnem in šolskem tekmovanju. Dejstvo je, da so za uspehe v precejšnji meri zaslužni mentorji in mentorice, ki vsakodnevno razdajajo svoje znanje, nasvete in izkušnje svojim nadebudnežem. Tudi na področju družboslovja so se učenci naše šole odlično odrezali. Pokazali so, da zgodovina ni samo »veda o mrtvih, ki mučijo žive«.

Na področju športa so bile med šolskim letom organizirane številne poučno-sproščujoče ekskurzije; resnejši športniki pa so se izkazali z udeležbo na področnem in državnem

prvenstvu v atletiki. Na šoli aktivno deluje tudi planinski krožek, pri katerem se učenci krepijo s pohodi v naravo, svoje znanje o planinah so pokazali tudi na tekmovanju *Mladina in gore*. Skupina z izvirnim imenom *VIP DVOJČKI* se je uvrstila na državno tekmovanje.

Poleg naštetega se učenci letno pripravljajo na različne projekte in s svojimi likovnimi izdelki sodelujejo na številnih razstavah, natečajih ter drugih umetniških srečanjih. Prav povsod se odlično odrežejo. Omeniti velja, da je šola na 2. likovnem natečaju *Drevo* prejela pohvalo za celotno zbirko. In prav umetniška žilica marsikaterega učenca pripomore k kvalitetnim in idejno razgibanim izdelkom, ki krasijo stene in police šolskega poslopja.

Medtem ko so dekleta izdelovala punčke, so se fantje preizkusili v izdelavi brezove metle. Tudi njihov izdelek je bil zelo dober, za nameček pa so vsaki »koruznik« punčki dodali še majceno brezovo metlico.

Foto: arhiv OŠ Col

Včasih bi se morali pred izdelki ki krasijo notranjost in zunanost OŠ Col ustaviti kaj več kot le trenutek. Se splača.

Foto: arhiv OŠ Col

Z veseljem si vsi ogledujemo nastale kreacije, hkrati pa nestrpno pričakujemo nove. V veliko veselje je postati ob panojih z otroško čistimi risbami, slikami, modelčki, glinenimi figuricami, fotografijami, lesorezi, linorezi, bakrorezi, žičnimi inštalacijami in drugimi na prvi pogled kar neverjetnimi umetninami. Na naši šoli smo lani že četrtič zapored organizirali kiparski tabor z naslovom *Kaj se skriva v lipi?* Iz mehke in prožne lipovine so vsi domači in gostujoči udeleženci uspeli ustvariti zanimive skulpture.

Poleg vsega so otroci aktivni še pri mladinskih delavnicah, svoja mnenja predstavljajo in zagovarjajo v šolskem

parlamentu, obiskujejo čipkarsko šolo, likovni, dramski krožek, ki je letos po dolgih letih spet zaživel v pravi luči ter sodelujejo pri številnih izvenšolskih dejavnostih.

Omeniti velja še raziskovalno nalogo z naslovom *Vodna učna pot v KS Podkraj*, s katero so udeleženci prejeli diplomu v okviru razpisa v Španiji.

Nenazadnje velja poudariti predstavitev izjemno dragocene knjige Lucijana Trošta, Mitje Benčina in Jerneja Škvarča: *Fantje in možje, pojdite domov, boste morali na vojsko!* ter odprtje razstave *Col z okolico v času 1. svetovne vojne*.

Vse zapisano pa lahko zaokrožim le še s srčno željo in spodbudo vsem učiteljem, da bi svoje bogate pedagoške in življenjske izkušnje še naprej radi razdajali med navdušene mlade požiralce znanja.

Sveltana Buičen

Učenci in zaposleni

OSNOVNE ŠOLE COL

voščimo vsem

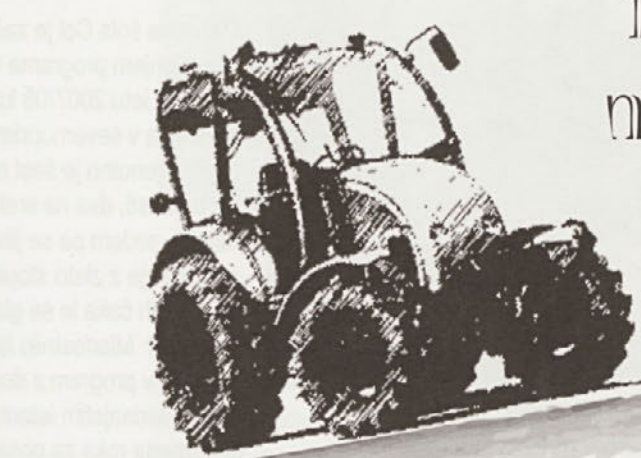
lepe božične praznike, polne veselja in druženja ter vse dobro v novem letu.

»Ljudje živimo v zavetju drug drugega.«

Da bi se te besede udejanile, smo se v letošnjem letu odpovedali voščilnicam in ta sredstva namenili za »zavetje« soljudem – v humanitarne namene.

Storitve s kmetijsko
in gozdarsko
mehanizacijo
ter pluiženje
cest

LEON AMBROŽIČ s.p.
SANABOR 5, 5271 VIPAVA
GSM: 031 756 771

MEPI – MEDNARODNI PROGRAM ZA MLADE

MEPI – Mednarodno priznanje za mlade je eden izmed največjih svetovnih mladinskih programov, ki se izvaja v 120 državah po vsem svetu in ima več kot šest milijonov mladih udeležencev ter na tisoče mentorjev, ki svoj prosti čas prostovoljno posvečajo mladim. Deluje pod okriljem International Award Association (Mednarodna nagradna zveza), ki ima sedež v Londonu. Predsednik mednarodnega združenja je vojvoda Edinburški, princ Filip. V Sloveniji deluje v okviru nevladne mladinske organizacije Društvo MEPI in ob podpori ter sodelovanju Britanskega veleposlaništva ter British Councila. Častni pokrovitelj je predsednik Republike Slovenije Danilo Türk. Ta program izvaja tudi Osnovna šola Col.

Program MEPI je namenjen mladim od 14. do 25. leta starosti in spodbuja dejavno, ustvarjalno in zdravo preživljanje prostega časa. Temelji na osebnem izzivu. Predstavlja uravnotežen, netekmovalen program, sestavljen iz prostovoljnih, športnih, kulturnih, intelektualnih in avanturističnih dejavnosti, ki spodbujajo osebno odkrivanje in rast, samozaupanje, vztrajnost, odgovornost do samega sebe in drugih in ne nazadnje služenje skupnosti.

Udeleženci morajo biti aktivni na štirih področjih: veščine, prostovoljno delo, rekreativni šport, odprava (večdnevni pohod in življenje v naravi). Na odprave se mladi pripravljajo skozi vse šolsko leto. S pomočjo inštruktorjev pridobivajo znanja in veščine iz orientacije, prve pomoči, preživetja v naravi, priprave hrane, prenočišča ..., predvsem pa se urijo v skupinskem delu, samoza-

upanju in telesni pripravljenosti.

Program poteka na treh stopnjah: bronasti, srebrni in zlati. Vsaka zahteva drugačno stopnjo predanosti in truda. Da udeleženec doseže priznanje, mora izpolniti osnovne zahteve za

pa dosežke zapišemo v indeks, ki je uraden dokument o neformalni izobrazbi. Ob izpolnitvi vseh zahtev na posamezni stopnji pridobi udeleženec značko in potrdilo kot priznanje za svoje dosežke. Poleg tega pa je največja nagrada za posameznika

neprecenljiv občutek osebne zadovoljstva, ko doseže zastavljene cilje in premaga na začetku postavljene izzive.

Obisk v Varstveno delovnem centru v Ajdovščini.
Foto: arhiv Osnovne šole Col

Osnovna šola Col je začela z izvajanjem programa v šolskem letu 2007/08 kot prva šola v severnoprimoski regiji. Trenutno je šest mladih na bronasti, dva na srebrni stopnji, sedem pa se jih že spogleduje z zlato stopnjo (na srebrni jih čaka le še glavna odprava). Mladostniki lahko vstopijo v program z dopolnjenim štirinajstim letom, časovnega roka za posamezna priznanja pa ni, tako da

vsako od štirih področij. Vse aktivnosti mladi beležijo v dnevnik, mentorji

lahko vsak udeleženec dejavnosti izvaja z lastnim tempom. Zato so naši

udeleženci predvsem srednješolci. Kot prostovoljci so dejavni pri Karitasu, v Centru za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje v Vipavi, sodelujejo v skupinah starejših za samopomoč, nudijo učno pomoč sošolcem, pomoč pri krožkih, animirajo učence v oddelku podaljšanega bivanja ... Njihove

doslej podali po Krasu, Vipavski dolini, Škofjeloškem hribovju in po planinah v Karavankah. Poleg tega smo v lanskem šolskem letu izvedli tudi *Vesele urice* v Varstveno

izobrazbe. Mladi se učijo pomembnih veščin in znanj, razvijajo pa tudi osebnostne lastnosti in vrednote, ki so v današnjem načinu življenja pre pogosto zapostavljene: odgovornost, vztrajnost in vlaganje truda na poti do zastavljenega cilja, zmožnost znati se v nepredvidljivih, kompleksnih situacijah, medsebojna pomoč in sodelovanje, pogum, čut za sočloveka ... Poleg tega pa program nudi mladim veliko zabave, sproščenosti in tistih pravih pustolovščin! Skupaj z mladimi

smo v program aktivno vključeni tudi njihovi mentorji in zato deležni vseh MEPI-jevskih prilog, truda, znoja, solz, smeha, sočutja, iskanj, avantur ter sreče ob doseženih ciljih in novih spoznanjih in ... priznati moram, prav lepo nam je!

*Nives Bratina
Luslan*

Na odpravi.
Foto: arhiv Osnovne šole Col

veščine so glasbeno, pevsko, dramsko in fotografsko ustvarjanje, učenje nemščine, stare grščine, delo na radiu, kuhanje, klekljanje ... Rekreirajo se z nogometom, tekom, fitnessom, plezanjem, odbojko, hip-hopom, smučanjem, aerobiko ..., na odprave pa so se

delovnem centru v Ajdovščini. Z varovanci smo se družili in veselili ob toplim čaju, prijetnem klepetu in izdelovanju voščilnic. Posebno doživetje pa je bilo srečanje z angleško kralji-

co Elizabeto II. in njenim soprogom princem Filipom – ustanoviteljem programa v Slovenski filharmoniji v Ljubljani, oktobra 2008.

Program MEPI predstavlja več kot samo pridobivanje neformalne

Kaj sploh je MEPI?

Tudi sama sem se pred nekaj leti znašla pred tem vprašanjem in hkrati novim izzivom. Kar nekaj časa sem se obotavljala, bi ali ne bi. In ko sem že nekajkrat vse dobro pretehtala, sem rekla: »Zakaj pa ne, izgubiti tako ali tako ne morem nič.« In tako sem se podala svojim prvim MEPI-jevskim dogodivščinam naproti. Najprej sem si morala izbrati tri dejavnosti, ki so se dotikale področja športa, veščine ter prostovoljstva. Izbrala sem si smučanje, ker sem tudi članica *Smučarskega društva Gozd*, kot veščino sem izbrala delo na radiu, kot prostovoljka pa sem in še vedno opravljam delo animatorke ter pomagam otrokom v podaljšanem bivanju na Osnovni šoli Col. Seveda pa je treba za bronasto značko pokazati še

kaj več kot nekaj mesecev pravkar naštetih dejavnosti in tako smo začeli s pripravami na odpravo. Razna predavanja o orientaciji, pohodništvu in podobnih rečeh so nam kar pridno polnila dnevne urnike, priznati pa moram, da si takrat niti približno nisem predstavljala, kaj vse me čaka na sami odpravi. Dva dni z zemljevidom v roki, kompasom okrog vratu, nahrbtnikom

strani, drugič kaže s tiste malce grše ... Da pa lahko pridemo do cilja in da se pomena le tega resnično zavemo in ga znamo ceniti, sta potrebni obe plati. Torej, gremo naprej, z vztrajnostjo, pogumom in seveda dobro voljo!

Danijela Krapiž

zatrdi, da te sodelovanje z MEPI-jem izjemno obogati. Pridobiti znanje iz branja geografskih kart, orientiranja po kompasu in v naravi, postavljanja šotora, veslanja itn. predstavlja življenjsko izkušnjo, ki je ni mogoče kar tako izpustiti iz rok. Vendar pa sama na prvo mesto postavljam drugačne vrednote, ki sem jih – poleg vseh teoretičnih znanj – kot članica pridobila: sodelovanje, potrpežljivost, vzdržljivost, žrtvovanje, iznajdljivost ... Najpomembnejše vsekakor ne gre izpustiti - prijateljstvo. MEPI aktivnosti ne bi obstajale brez prijateljskega sodelovanja niti brez potrpežljivosti med člani. Ni ravno vsak dan naš najboljši, kajne? Vzdržati vse vzpone in padce, žrtvovati se za svoje »soborce« in uporabiti iznajdljivost v tem prepletu volje in poguma pomeni sodelovati z MEPI-jem. Osebo mi MEPI razširja obzorja ter krepi telo

in duha. Ni ga namreč čez dobro kondicijo in zdrav razum! Dandanes namreč že poskrbeti za svoje zdravje pomeni izziv. Nikoli pa ni odveč pokukati tudi na nova in neznana področja. Izluščiti iz vsake življenjske izkušnje najboljše, to je življenje.

Beti Mikuš

težkim približno 14 kilogramov sredi hribov in dolin, gozdčikov in jas, jaz in še štirje člani skupine. Težko si predstavljam, da bi to še enkrat ponovila, ker sem bila prepričana, da po prvi odpravi zaključim z mojo kariero pri MEPI-ju. Polna stopala žuljev, neprespana noč v nevihti, tavanje po neznanih poteh ... pa še marsikaj bi se našlo. Priznam, bilo je grozno! Toda, že čez nekaj mesecev so vse moje slabe misli o tem, da je MEPI nekaj najbolj bedastega, kar lahko obstaja, na lepem izpuhtele. Dobila sem svojo zaslužno bronasto značko ter nadaljevala pot proti srebrni. Ta je bila veliko lažja. Pot nasmejanih obrazov, kljub ne ravno lahki progi, pot, ki nam je bila tudi bolj domača, zagotovo pa smo bile vse skupaj dosti bolj pripravljene. In takrat mi ni bilo žal, da nisem odnehala, kljub slabi prvi izkušnji. A življenje je pač tako, enkrat se nam baha z lepe

Srečanje s kraljico Elizabeto II in princem Filipom v Slovenski filharmoniji v Ljubljani.
Foto: arhiv Osnovne šole Col

V teh deževno-snežnih dneh se je prav prijetno spominjati dogodivščin, ki smo jih doživele na letošnji predopravi MEPI. Čeprav je bilo naporno in neznansko vroče, spomini na tri nepozabne dni smeha, hitre hoje, teka, postavljanja šotora v dežju in optimizma premagajo vse ne preveč prijetne občutke. Vsak Mepijevca lahko

V šoli prejemamo znanje matematike, slovenščine, biologije ..., ki ga pokažemo v kontrolnih nalogah in pri spraševanju, del tega znanja pa nam koristi tudi v vsakdanjem življenju. Ostalo vedenje, ki ga potrebujemo, da

lahko postanemo samostojni, odkrivamo skozi čas in ga prejemamo od ljudi okoli nas. Veliko je stvari, ki jih radi počnemo, veliko je ljudi, s katerimi se družimo, veliko je ciljev, ki jih dosegamo ali hočemo doseči in iz vsega tega

predznanja ali posebnih talentov. MEPI spodbuja k vključevanju v raznovrstne dejavnosti in k vestnosti pri opravljanju le-teh. Na prvem mestu je druženje in zanimivejše preživljanje prostega časa, in sicer v okviru

Podelitev bronastih priznanj v Škofji Loki.
Foto: arhiv Osnovne šole Col

se vedno naučimo kaj novega, kaj praktičnega. Veliko nam ponuja tudi program MEPI. Najboljše pri MEPI-ju je, da ni potrebno imeti kakršnegakoli

športne dejavnosti in veščine, zraven pa polepšamo dan sebi in drugim s prostovoljstvom. Za dejavnosti se odločimo sami in v njih uživamo. MEPI nam ponuja tudi znanje o orientaciji, o življenju v naravi, ki ga lahko vedno znova izkoristimo. S tem znanjem

lahko nadgradimo nedeljske izlete in se s karto v roki odpravimo tudi dlje, na nepoznana območja, tudi za več dni. Skozi priprave se naučimo dovolj,

da ni potrebno žvižgati ali obupati, ko se znajdemo na brezpotju, ampak poiščemo rešitev in nadaljujemo pot. Poleg vsega tega znanja pa nas MEPI uči še, kako se prilagajati skupini ljudi, kako si pomagati, kako se dogovoriti, kako načrtovati. Vse to nam pride prav skozi življenje, ko hodimo vsak svojo življenjsko pot.

Ejaša Pregelj

MEPI je organizacija priložnosti. Skozi odprave v naravi, prostovoljstvo, rekreacijo in veščine ter preko deljenja ter usklajevanja mnenj v skupini, daješ samemu sebi priložnost preizkusiti se. Potno čelo, obrabljene roke, bolečine v hrbtu zaradi težkega nahrbtnika ... napor, ki mu ni videti konca. To je izzivanje samega sebe. Zadovoljstvo, ponos in veselje, ko prispeš do konca, je neverjetno. Ko samemu sebi dokažeš, da zmoreš.

Lara Štepančič

Spoštovani g. predsednik Republike Slovenije!

Na naši šoli že več let izvajamo program MEPI. Letos smo bili s strani uredništva lokalnega časopisa "Colski časnik" naprošeni, da omenjeni program predstavimo v tem glasilu. Kot častnega pokrovitelja programa MEPI bi Vas vljudno prosili, in bili tudi počaščeni, če bi v omenjeni prispevek lahko vključili tudi Vaše videnje programa MEPI, njegovih prednosti za mlade,...

Za odgovor se Vam najlepše zahvaljujemo in Vas lepo pozdravljamo!

Bratina Furlan Nives
Koordinatorica programa MEPI na Osnovni šoli Col

Ivan Irgl
ravnatelj Osnovne šole Col

PREDSEDNIK REPUBLIKE SLOVENIJE

DR. DANILO TURK

Številka: 003-07-62/2009
Ljubljana, 04. december 2009

Osnovna šola Col
Spoštovani gospod
Ivan Irgl, ravnatelj
in gospa Nives Bratina Furlan, koordinatorka programa MEPI
Col 35
5273 Col

elektronska pošta: info@os-col.si

Spoštovani učitelji, dragi učenci,

obdobje odraščanja je izredno zahtevno. To je čas, ko nismo bili ne otroci ne odrasli in v tem obdobju je zelo težko izraziti svojo samopodobo. V tem obdobju je zato mladostnikom potrebno pomagati in najboljša pomoč je tista, ki uči živeti, se spoznavati z različnimi veščinami in osebnimi zavezami. To je čas, ko sprejemamo posamezne vrednote, ko začnemo ceniti prijateljstvo in čas, ko se naučimo spoštovati. Za ta čas je izredno pomembna skupina in pravilno razumevanje prostega časa, športa, sodelovanja v različnih projektih in tudi sodelovanja v dobrodelnih akcijah in socialni pomoči.

MEPI je celovit program za mlade in vključuje vse te vidike. S svojo zasnovo omogoča vsakomur, ne glede na njegove osnovne sposobnosti, aktivno vključevanje v različne zvrsti dejavnosti, od športnih, kulturnih, raziskovalnih, posvetovalnih, humanitarnih in ročno-spretnostnih, ki preprosto pomenijo učenje za življenje.

Skratka, gre za dobro zamišljen in zastavljen program, ki je zaradi svoje programske širine in razvejanosti ter dobre zasnove preživel več kot petdeset let, se uveljavil v več kot 130-ih državah in je eden od največjih svetovnih mladinskih programov. Ta program je v vzponu, doživlja neverjeten razmah tudi pri nas v Sloveniji, verjetno zato, ker je za naše otroke ter mladino primeren, saj temelji na neposrednih vzpodbudah in praktičnosti.

Vse to je zamisel vojvode Edinburškega in sega v leto 1956. Vojvoda Edinburški je povzročil svetovno valovanje dobre ideje, ki se razširja in razrašča. Temu gibanju se pridružuje vsako leto več mladih in jih je že na milijone.

UPRIZORITEV PRIPOVEDI MALI PRINC ANTOINA DE SAINT-EXUPÉRYJA

Pripoved *Mali princ* je polna preprostih misli in otroške modrosti, ki smo jo ljudje z odrasčanjem morda že pozabili ...

V zgodbi o dečku, ki pride na Zemljo z daljnega planetoida, se odkrivajo zaslepljenosti odraslega človeka, tako zelo obremenjenega s samim seboj, da spregleda preprosto lepoto sveta, katerega del je.

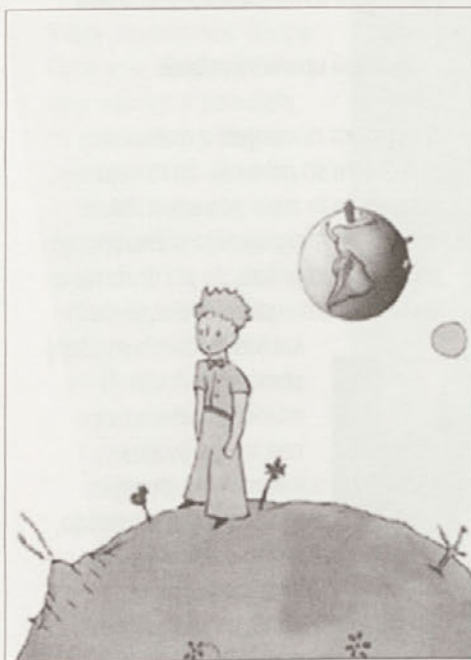
In prav zato prihaja Mali princ med nas: da nam odpre oči za lepo in dobro. Mali princ je sicer pravljичno bitje, vendar je to oseba, ki živi v vsakem izmed nas. Vsak ga ima vsaj en del v sebi.

Ni ga napisal odrasel človek in ga namenil mladim; prav tako to ni navidezno otroška zgodba, napisana za odrasle, da bi jim povrnila svežino nedolžnega gledanja na svet. Njeno razumevanje namreč ni odvisno od let, znanja ali položaja, ampak zgolj in samo od iskrenosti in odprtosti človeške duše. *Kdor hoče videti, mora gledati s srcem.*

Predstava je plod ustvarjalnega dela skupine nadobudnih najstnikov, osnovnošolcev in zdaj že srednješolcev z veliko poguma in entuziazma ter njihove močne želje, da bi na šoli zaživela dramska skupina. Toliko otroške pronicljivosti, nedolžnosti, čudenja, kritičnosti, duhovitosti in izvirnosti pač premorejo

le otroci.

Vse to naše prizadevanje, trud in vložen čas pa so obrodili sadove. Naša priredba *Malega princa* je doživela kar dve ponovitvi, na Colu in v Ajdovščini.

Mali princ je spregovoril z besedami učencev dramskega krožka Osnovne šole Col:

Mali princ: Lara Štefančič, Maruša Bajc

Cvetica: Lucija Koren
Lisica: Petra Krapež
Kralj: Luka Leskovec
Domišljavec: Lucija Koren
Pijanec: Mitja Hladnik
Trgovec: Tamara Koren
Svetilničar: Rene Rudolf
Geograf: Dominik Tratnik
Sonce: Anja Hladnik
Drevo: Meta Puc
Vrtnice: Tina Puc, Anja Vidmar, Eva Škvarč, Tamara Koren, Nina Marušič
Črke: Tina Puc, Anja Vidmar, Eva Škvarč, Tamara Koren, Nina Marušič
Anja in Mitja: Anja Rijavec in Mitja Hladnik

Priredba in dramatisacija besedila:
Nives Bratina Furlan
Scenografija in kostumografija: Silva Karim
Pomoč pri izdelavi scene in kostumov:
učenci OŠ Col

Mentorica dramske skupine: Nives Bratina Furlan

Anja Rijavec

KAJ SE SKRIVA V LIPI?

Lipa zelenela je
tam v dišečem gaju,
s cvetjem me posipala,
d'jal sem, da sem v raju.

Veje raztezavala
k nebu je visoko,
meni pa je do srca
segala globoko.

Pri grobi obdelavi lipovih čokov ni šlo brez strokovne pomoči izkušenega gozdarja Janeza.
Foto: arhiv OŠ Col

Lipovina, mehka, ne preveč gosta, prožna in cepljiva se je letos že četrtri zapored ponudila našim mladim kiparjem v ustvarjanje. Dosedanje dobre izkušnje na področju kiparjenja v lesu nam nalagajo, da smo letos dvorišče naše šole ponovno simbolično spremenili v središče, kakršnega so včasih poznali – »pod lipo«.

Zavedajoč se odgovornosti do kulturno-etnološke dediščine smo tako kot prejšnja leta s tem kiparskim srečanjem in z nastalimi deli na poseben način obeležili preteklost prednikov naših učencev in se poklonili njihovi dediščini. V naše ustvarjalno središče smo letos povabili sosednjo OŠ Vipava in zamejsko OŠ Lipa ob Vrbi iz avstrijske Koroške.

Neznan ustvarjalec/ka med obdelovanjem lipe.
Foto: arhiv OŠ Col

- kparili z dleti in drugim drobnim rezbarskim orodjem,
- z materialom nabranim v naravi v bližini šole ustvarjali tako imenovani *landart*,
- izdelovali uporabni izdelek.

S spretnim ravnanjem z materialom in orodjem so pokazali, da rastejo v odgovorne in zrele posameznike, z mladostno razigranostjo in živahnostjo pa so nas prepričali, da jim druženje z vrstniki in izmenjavanje tako osebnih

kot tudi delovnih izkušenj pomeni vrednoto. Ti mladi navdušenci so nas torej s svojimi inovativnimi idejami, mladostno kreativnostjo, izvrstno iznajdljivostjo in delovno vnemo ponovno presenetili in s stvaritvami nagradili organizacijsko in vzgojno delo svojih učiteljev. Nastala dela, ki bodo ostala razstavljena kot *forma viva*, pa bodo ponovno osvežila kulturni obraz domačega kraja.

Vse naštetu nam kaže pot naprej. Torej: o kiparskem taboru z naslovom

Ustvarjalci na kiparskem taboru so odkrili, da se v lipi skriva – sova.
Foto: arhiv OŠ Col

Kaj se skriva v lipi? se bo slišali tudi prihodnje leto.

Nataša Grosen
vodja kiparskega tabora

Učenci-ustvarjalci so delali v okviru treh tem:

VARUŠKA ZA DESET MESECEV

Bil je eden tistih meglenih in deževnih dni, ki so za Col v času jeseni tako značilni, ko sem se odpravila v Žagolič k Tratnikovim. Razlog je bila Nastja, druga hči Miloša in Urške, ki se je nedavno vrnila iz Belgije. Rekli boste, saj to ni nič posebnega, vendar pa je njena zgodba malo drugačna kot zgodba povprečnega turista, Nastja je namreč tam preživela 10 mesecev kot varuška ali »au pair« osemletne deklice iz slovenske družine.

Pri nas večinoma uporabljamo kar izraz »varuška«, vendar po vsem svetu imenujejo »au pair« tisto osebo, ki se preseli v neko drugo državo za določen čas in tam opravlja delo gospodinjske pomočnice ali varuške. V prevodu bi to pomenilo »enakovreden« – kar izraža enakost varuške v razmerju do vseh ostalih članov družine, pri kateri gostuje. Cilj tovrstnega razmerja je predvsem v tem, da obe strani (varuška in družina) spoznata drug jezik in kulturo. Družina nudi varuški dom, hrano in plačuje vse stroške, ki nastanejo v zvezi z njenim delom, varuška pa skrbi za varstvo otroka. V nekaterih državah so pravila točno določena: na primer na Finskem mora varuška delati šest ur na dan, družina ji mora plačati tečaj jezika, zavarovanje in uvajanje ter ji dajati mesečno plačo; drugod so ti kriteriji malce bolj ohlapni. V Sloveniji je povpraševanje po varuškah iz tujine zelo majhno, se pa mladi iz Slovenije kar pogostokrat odločijo za to izkušnjo.

Nastja mi na svoj simpatičen način pove, da se je vse skupaj začelo lani julija, ko je iskala sezonsko delo na mladinskem servisu. Med drugim je tam opazila tudi oglas slovenske družine, ki zaradi službe živi v Bruslju,

in išče slovensko varuško za svojo osemletno hčer Veroniko. Takoj je pritegnil njeno pozornost in po maminih prigovarjanjih je preko elektronske pošte poslala gospe Skok (Veronikina mama) neformalno prošnjo, oziroma svojo predstavitev. Gospa Skok jo je kmalu poklicala nazaj in ji povedala, da zaenkrat še zbirajo prijave, vendar so se že v začetku avgusta, ko je družina prišla iz Belgije na enomesečni dopust v Slovenijo, domenili za osebno srečanje. »Ko sem prvič videla Veroniko, se mi je zdelo, da jo poznam že od zmeraj,« navdušeno pove Nastja. In naklonjenost je bila očitno obojestranska, saj je tudi Veronika menda ob odhodu prepričano povedala, da hoče Nastjo za svojo varuško. Nastjo so ob obisku seznanili z nalogami, ki bi jih morala izpolnjevati in ji pustili dan časa za razmislek. Ker pa je bila tako prepričana, da si te izkušnje res želi, jih je poklicala že čez pol ure in jim povedala, da pride.

Odhod je bil načrtovan že za konec

avgusta. Nastja pravi, da ni čutila nobenega strahu, ampak je komaj čakala tega dne. Vožnja do Bruslja je z avtom trajala kar 13 ur, se je pa

Nastjina varovanka Veronika.
Foto: Nastja Tratnik

medtem že nekoliko bolje spoznala z Veroniko ter njenimi starši. Kot sem že omenila, sta to Slovenca, ki imata v Belgiji službo – gospod Božo Cerar je veleposlanik pri NATO, gospa Martina Skok pa je predstavnica Slovenije za EU. Ker večinoma delata od jutra od večera, sta si želela, da družbo njuni hčerki dela slovensko govoreča varuška, ker tako deklica ostaja v stiku s slovenskim jezikom. Veronika je stara šele osem let, vendar tekoče

govori angleško in slovensko, v Bruslju pa obiskuje angleško šolo, kjer se uči tudi francosko in flamsko. Nastja jo označi kot simpatično in navihano dekle – kar lahko vidite tudi po risbica, ki ji jih je narisala..

Povprečen Nastjin delovni dan v Belgiji se je začel okrog 7.30, Veroniko je pripravila za šolo, ji posregla z zajtrkom in jo pospremila na

z Veroniko in njeno mamo na razne šolske predstave ali rojstne dneve – tam je spoznala še druge varuške, med drugim tudi dekle iz Francije, s katerim še vedno ohranjata stike.

V svojem prostem času je Nastja dvakrat tedensko obiskovala tečaj francoščine, ki sta ji ga plačala g. Božo in ga. Martina. Na tečaju je imela sošolce različnih narodnosti

nekaj znamenitosti, do katerih sama s podzemno železnico, s katero se je največkrat vozila, ne bi mogla priti. V teh desetih mesecih je Nastja prišla dvakrat domov na »dopust« – štirinajst dni med božičnimi in en teden med velikonočnimi prazniki. Po prvem mesecu bivanja v Belgiji jo je obiskal tudi njen Darjo in ji prinesel računalnik, preko katerega je ostajala vsak dan povezana z domačimi.

»Zadnja dva meseca sta se najbolj vlekla«, prizna Nastja, a končno je dočkala 5. julij – dan vrnitve na Col. Iskat sta jo prišla starša z avtomobilom – v Bruselj sta prispela zvečer, že takoj naslednje jutro pa so se odpravili proti domu. Skupaj z njimi je šla tudi Veronika, saj je takrat že končala šolsko leto in je mesec do prihoda staršev preživela pri babici.

Ko je Nastja prišla domov, je bila srečna, vendar pravi, da ničesar ne obžaluje. Družina je bila zelo prijazna z njo in še vedno so v dobrih odnosih in stikih. Kot zanimivost lahko omenim,

Veronika je Nastji večkrat narisala risbico in kaj hudomušnega napisala. Arhiv: Nastja Tratnik

avtobus, potem pa je bila prosta do njenega prihoda domov. Okrog 16. ure je vsak dan deklico pričakala in popoldan sta preživljali ob igranju, učenju in druženju. Dvakrat tedensko je Veronika obiskovala še vaje iz gimnastike, takrat jo je Nastja hodila iskat kar z avtomobilom. »Službo« je zaključila okrog osmih, ko je Veronika hodila spat. Ob večerih sta g. Božo in ga. Martina večkrat organizirala večerje za svoje sodelavce in tudi tu je Nastja dobila svojo vlogo. Pomagala je namreč dvema kuharjema in natakarkarjema, ki so bili zadolženi za večerjo, na koncu pa je še pospravila ter pomila posodo. Ko pa sta bila g. Božo in ga. Martina vabljeni na kak sprejem ali večerjo, sta ju spremljali tudi Nastja in Veronika. Prav tako je Nastja hodila

– vsi so bili v Bruslju službeno. Bila je najmlajša med vsemi in edina Slovenka. Njen delovni teden se je zaključil v soboto dopoldne, ko je Veroniko pospremila v slovensko šolo in se po svoji želji tudi sama udeleževala predavanj ter celo pomagala slovenski učiteljici pri poučevanju. Šolo je obiskovalo osem otrok, vsi potomci slovenskih staršev. V soboto popoldne in v nedeljo je imela malce več prostega časa, ki ga je ponavadi izkoristila za obisk znamenitosti in za spoznavanje belgijske kulture. Pri tem so jo nekajkrat spremljali tudi Veronika in njeni starši ter ji pokazali

da je Nastja edina od varuške družine, ki je zdržala v Belgiji vseh 10 mesecev, ostale so odšle prej zaradi domotožja.

»Zame je bila to zelo dobra izkušnja in vsi pravijo, da sem se zdaj zelo spremenila. Postala sem dosti bolj samostojna kot prej!« še doda Nastja in priporoča vsakomur, ki ima možnost in pogum, da se tudi sam odloči za tovrstno izkušnjo.

Franka Faren

To je slika zato ker boš vedno ostala moja najljubša varuška!

P.S Upam da te ne boli preveč glava

DAVID KOREN V SVETOVNEM VRHU FITNESA

David Koren je star 24 let in je absolvent fakultete za šport. S fitnessom se aktivno ukvarja približno štiri leta, poleg tega si je fitness izbral tudi kot smer študija na fakulteti. Tu je pridobil potrebna teoretična znanja, zraven pa je ves čas redno treniral in v fitness klubih tudi delal.

Leto dni nazaj se je prek interneta seznanil s trenerjem Mitjo Humarjem in ga prosil, da bi mu pomagal pri pripravi treningov in jedilnikov za svetovno prvenstvo, ki je oktobra 2009 potekalo v Rimu. Gre za tekmovanje, ki ga organizira Mednarodna zveza za fitness in bodybuilding (IBFA: International Bodybuilding & Fitness Association) in je lani potekalo v Kopru. David je s pripravami za tekmovanje v Rimu začel že pozimi – »delal je na mišični masi«, in sicer tako, da je pričel jesti bogatejšo hrano, kar pomeni več beljakovin, ogljikovih hidratov in zdravih maščob. Treniral je petkrat do šestkrat tedensko. Z intenzivnejšimi pripravami je začel spomladi. Spremenil je tako način prehranjevanja kot sistem treninga. Še vedno je užival veliko beljakovin, zdravih maščob (ki se nahajajo v olivnem in lanenem olju), ogromne količine zelenjave ter vitamine in minerale. Čimveč snovi je skušal dobiti z naravno hrano, pomagal pa si je tudi s prehranskimi dopolnili (na primer železo in vitamini v kapsulah). V prvem mesecu intenzivnejšega treninga se je še lahko malce razvajal s tako imenovanim »off obrokom« – enkrat tedensko je lahko pojedel kos pice ali tortico, zadnjih pet mesecev pa je moral te dobrote, vključno s kruhom, črtati s svojega jedilnika. Pil je tudi več zelenega čaja in kave, ki

pospešujeta izgorevanje maščob. Za trening je vsak dan dvigoval uteži in opravljal tako imenovani »kardio trening«, kar pomeni intenzivno vadbo (na primer hoja ali tek) s potenjem. Na teden je imel od 12 do 14 treningov.

David po tekmi v Rimu.
Foto: Aleš Merkelj

Zadnja dva meseca pred tekmovanjem je čas dnevnega treninga povečal na štiri ure, in sicer dvakrat dnevno »kardio trening« in enkrat dvigovanje uteži. »Sladica« ob koncu tedna je bil sedaj riž, ki je pripomogel k temu, da so se mišice napolnile z ogljikovimi hidrati, ki so Davidu dali moč in

energijo za celotedenski trening.

Dva tedna pred »velikim dnevom« se je začel »pumparski trening« – kar pomeni vzdrževanje mišične mase oziroma tonusa mišic, medtem ko se je »kardio trening« ukinil. Pri prehrani je moral David povečati vnos soli v telo in prehrana se je še nekoliko spremenila. Zadnjih dvanajst dni je popil kar po deset litrov vode na dan! Tri dni pred tekmovanjem je trening končal, saj se morajo v tem času mišice regenerirati. Še vedno pa je nadaljeval z dieto – predvsem je bilo pomembno, da je pojedel čimveč riža, s katerim je napolnil mišice, da so dobile lepši izgled na tekmi.

Tekmovanja v Rimu so se udeležili štirje Slovenci. David je tekmoval v visoki fitness kategoriji, v kateri je veljalo pravilo, da kilogrami tekmovalca ne smejo presegati višine (torej če si visok 175 centimetrov, ne smeš tehtati več kot 75 kilogramov). David je v kategoriji nad 173 centimetrov, v kateri je tekmovalo šest tekmovalcev, dosegel četrto mesto. Tovrstna tekmovanja potekajo tako, da se na odru predstavijo hkrati vsi člani iste kategorije z različnimi pozami. Pri prvih štirih pozah komisija ocenjuje simetrijo telesa, pri naslednjih sedmih pa posamezne mišice. Tekmovalci

imajo na koncu še prost nastop pred publiko, ki pa se ne ocenjuje. Vseh tekmovalcev na IBFA prvenstvu v Rimu je bilo devetdeset.

Ker je David čutil, da zmore tudi boljši rezultat, sta se s trenerjem odločila, da poskusita znova čez 14 dni na tekmovanju v Nemčiji. Tudi tokrat je trener Mitja motiviral Davida in ga vzpodbujal z nasveti in mentorstvom. To svetovno prvenstvo je organizirala Svetovna fitness zveza (WFF – World Fitness Federation).

Tekmovalci so bili razporejeni v pet kategorij glede na količino mišične mase. Pri tem so bile za zmago odločilni minimalni odstotek podkožne

tekmovanju. Naš David je tokrat tekmoval v kategoriji »performance« pod 35 let in zasedel odlično prvo mesto!

David s celotno spremljevalno ekipo.
Foto: Urban Koren

Ko je bilo tekmovanja konec, si je olajšano privoščil kopel in košček čokolade.

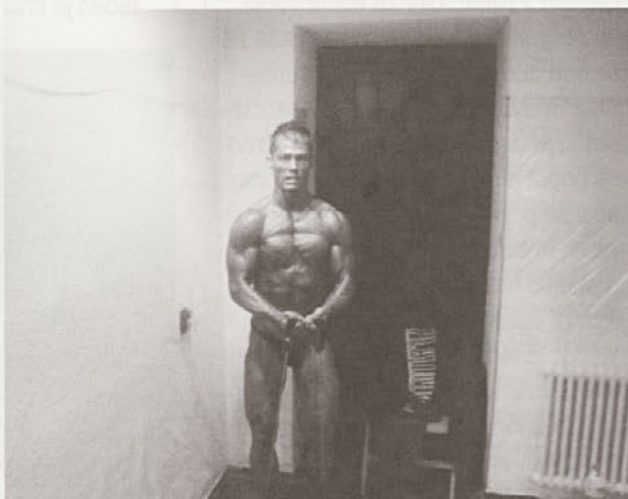
Domači so Davidu ob prihodu domov pripravili lep sprejem.
Foto: Nataša Škvarč

vode in maščobe, enakomerna razvitost mišične mase in struktura telesa. Tekmovanja se je udeležilo pet tekmovalcev iz Slovenije, dosegli pa so kar šest zmag in si prislužili naziv najbolj pripravljene ekipe na celotnem

Ob prihodu domov pa ga je čakalo presenečenje – starši in sorodniki so mu namreč pripravili sprejem, da mu čestitajo. David poudarja, da brez podpore staršev ter vzpodbud Urbana in Janje (brata in sestre) vsega tega ne bi zmoget. Priprave so bile namreč

zelo težke in večkrat je že hotel obupati, pa so ga domači prepričali, da je zdržal do konca. Janja in Urban sta poleg tega Davida spremljala na treningih in na tekmovanju v Rimu. David se zahvaljuje tudi vsem sponzorjem, ki so mu omogočili udeležbo na obeh prvenstvih in sicer: *Power Fitness Gym, B52, prodajalna Fitshop, Tapetnišvo Merkelj, Izposoja vozil Sebastijan Bolčina, Avtocenter Bajc, Muri Tisk in Adriatic.*

Splošno mnenje med ljudmi je tako, da tekmovalci na tovrstnih tekmovanjih množično posegajo po substancah, s katerimi si precej skrajšajo čas treninga in priprav. David pravi, da je doping prisoten, vendar se s trenerjem ne ozirata na druge in na njihov način doseganja forme, ampak se

Iz tekmovanja v Lebachu v Nemčiji.
Foto: Mitja Humar

osredotočata samo na to, da najbolje pripravita izgled telesa brez nedovoljenih pripomočkov. Zato lahko njegovo zmago toliko bolj pohvalimo, sedaj ko vemo, kako se je pripravljaval sam. David že načrtuje udeležbo na novih tekmah v letu 2010, mi pa mu seveda želimo nove zmage!

Franka Koren

Voditelj Radia Ga-Ga Sašo Hribar.

Foto: Luka Bizjak

Radio Ga-Ga v polni postavi.

Foto: Luka Bizjak

Domači harmonikarji ob Janezu Dolinarju na Koncertu iz naših krajev.

Foto: Luka Bizjak

Slovenski muzikanti na Koncertu iz naših krajev.

Foto: Luka Bizjak

Lenart Škvarč je na Koncertu iz naših krajev govoril o zborovskem petju na Colu.

Foto: Luka Bizjak

Ansambel Erazem med nastopom na Koncertu iz naših krajev.

Foto: Luka Bizjak

